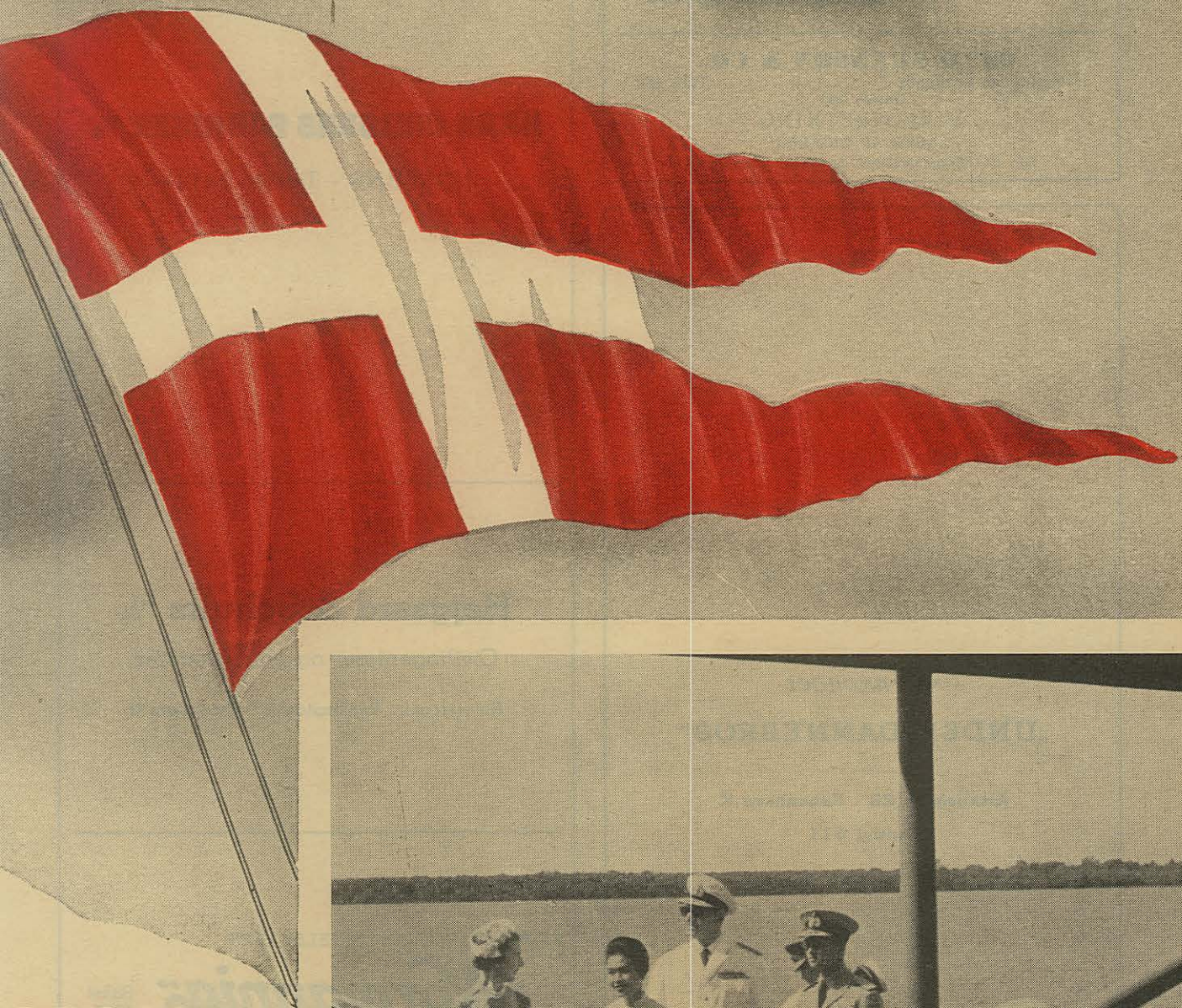
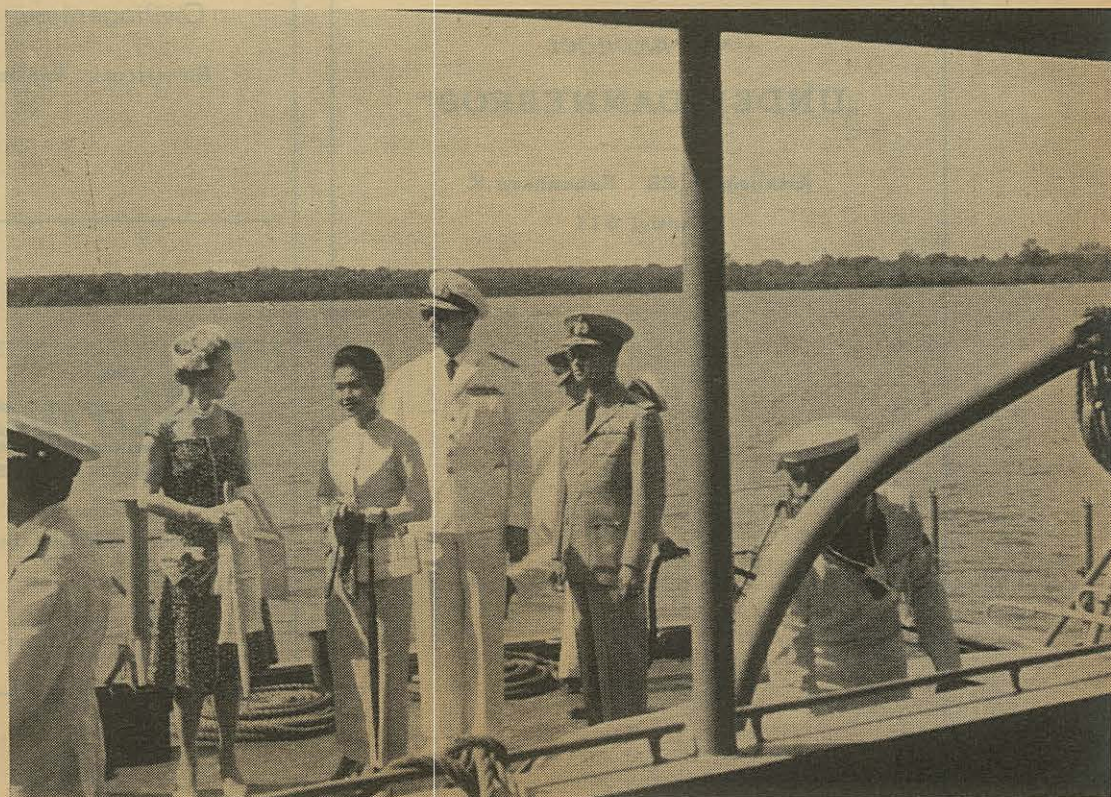

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

**Hefte 1 - Febr.
49. aarg. - 1962**

Det danske og thailandske Kongepar paa agterdækket af det bevogningsfartøj, der sejlede Deres Majestæter ud til det thailandske opmaalingsskib CHANTHARA, hvormed der foretoges et 2-dages krydstogt i den siamesiske bugt i januar 1962.

(fot. P. Larsen)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officerforeningen og Søofficerforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/S}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Nytaarshilsen fra Marineforeningens formand

Nu er aaret 1961 ebbet ud, og vor forening gaar sin støtte og rolige gang ind i sit 49. aar. For aaret, der svandt, bringer vi foreningens æresformand, Hans Majestæt *Kongen*, en dybfølt tak for bevaagenhed og interesse, og vi samles alle i varme ønsker for vor konge og hans hus.

Vi udtrykker ligeledes de bedste ønsker for vort Søværn og vor handelsflaade, og vi haaber, at de baand, der har været knyttet mellem Søværn, søens erhverv og vor forening, maa blive endnu fastere til fyldestgørelse af foreningens formaal, ud fra vor faste vilje til at skabe interesse for og forstaaelse af vor Orlogsflaades og Søfarts betydning.

Vi bringer en tak til alle institutioner og personer, der har staaet Marineforeningen bi med raad og daad, og vi takker *de danske Soldaterforeninger* for godt og kammeratligt samarbejde.

En særlig hilsen sendes til vore brødreforeninger i Norge og Sverige i haabet om, at den nordiske fællesskabsaand, som har givet sig saa stærke udtryk ved vore stævner og møder, maa blive udbygget og fæstnet til gavn for Norden og glæde for os selv.

Vi tænker tilbage og mindes de mange gode kammerater, der gik bort, hvad enten alderen har sat et naturligt stop, eller de blev derude under udførelse af deres virke paa havet, og til de mange hjem, der har mistet en kærlig forsørger eller en god søn, sender vi vore medfølelse tanker.

Hvad det nye aar kan og vil bringe, er vi jo heldigvis endnu forskaanet for at vide, men med ønsket om, at aaret, der kommer, maa finde os levende og vaagne og med et friskt initiativ fremover til gavn for Marineforeningen, bringer jeg alle i foreningen de bedste ønsker for det nye aar og med en hjertelig tak for aaret, der gik.

GUD BEVARE KONGEN.

Jac Lichtenberg

Vinkler og andre distinktioner i gult og rødt

»UNDER DANNEBROG«s redaktion har bedt mig skrive et par ord om personellens benævnelser og distinktioner efter indførelsen af konstabelordningen.

Som det formentlig er flertallet af dette blads læsere bekendt, forberedes der for tiden en ny personellov for forsvaret omfattende det tjenstemandsansatte personel og de for denne gruppe nødvendige reserver. Jeg skal derfor i det følgende indskrænke mig til at omtale det, der i hele forsvaret i dag med et i Søværnet hævdundet udtryk kaldes *stampersonellet*, samt de distinktioner og benævnelser, der vedrører det værnepligtige personel.

Indledningsvis bør det fastslaaes, at Søværnet har fastholdt princippet, at *gule* distinktioner angiver, at personellet er *frivilligt, røde*, at det er *værnepligtigt*. Det maa erindres, at det for værnepligtige, der udtages til tvungen sergenttjeneste (fortrinsvis navigatorer og ingeniører), er en frivillig sag, om de under denne ønsker uddannelse til reserveofficer. Gør de det, faar de under uddannelsen gule distinktioner, men hvis de afgaar derfra uden at gennemføre den, faar de røde.

Stampersonellet antages som marinekonstabelelever paa kontrakt af henholdsvis 3 $\frac{1}{4}$ og 5 aars varighed. De førstnævnte fordeles efter en 7 ugers eksercerskole i Avderød til enhederne og uddannes her i forskellige uddannelsesretninger i betjening af enhedernes materiel. Den indledende uddannelse foregaar paa en forskole, der samarbejder med de forskellige specialskoler for de respektive uddannelsesretninger. F. eks. artilleriskole, o.s.v. Derefter mobiliseringsuddannede konstabeleleverne, og efter 12 maaneders forløb ansættes de som konstabler.

Som marinekonstabelelever bærer de et gult tjenestegrenseblem paa begge overarme. Ved ansættelse som konstabel anbringes en gul bjælke af 6 cm's længde vandret over emblemet.

Efter 2 aars tjeneste ansættes marinekonstabler som marineoverkonstabler; disse bærer to bjælker over tjenestegrenseblemet.

De elever, der har 5 aars kontrakt, kommer umiddelbart efter eksercerskolen paa et 3 mdr.s skoletog, hvorefter de, fordelt til forskellige specialer, gennemgaar en faglig uddannelse, der sikrer dem enten svendebrev som skruestikarbejder, elektromekaniker og skibskok, certifikat af II kl. som radiotelegrafist eller handelsmedhjælpereksamen afhængig af uddannelsesretningen. Uddannelsen falder i et skolemæssigt afsnit paa 18 maanedes og en praktisk uddannelse paa tjenestestederne paa 3 aar.

Med hensyn til distinktioner og avancement følger den linie — teknikerlinien — de samme tidsmæssige regler som den førstnævnte, der benævnes operatørlinien.

De fleste sejlene enheders bemanning vil inden for den menige besætning fremtidig komme til at bestaa af ca. 75 pct. stampersonel, der skal forblive om bord i 3 aar. Som ovenfor nævnt vil det første aar gaa med forskole og mobiliseringsuddannelse. De 2 følgende vil blive delt op i øvelsesperioder og liggeperioder, og i disse sidste vil operatørlinien faa civil uddannelse, bl. a. med det formaal at opnaa teknisk forberedelseseksamen, der vil kvalificere til optagelse paa Søværnets Sergentskole, mens teknikerlinien faar den ovennævnte praktiske uddannelse ved vedligeholdelse af materiellet.

Overkonstabler, der er elever paa sergentskole, bærer under den forannævnte ærmedistinktion en gul roset.

Efter gennemgang af sergentskolen udnævnes overkonstablerne, der maa forpligte sig til 3 aars tjeneste for at gennemgaa skolen, til sergenter, der efter 2 aars tilfredstillende praktisk tjeneste kan udnævnes til oversergenter. Sergenter (SG) og oversergenter (OS) bærer henholdsvis 3 og 4 gule vinkler over tjenestegrenseemblemet og er jakkeklædte.

Da Søværnet imidlertid ikke i mange aar har kunnet skaffe tilstrækkelig tilgang til stampersonellet, og da den forøgede tilgang, der er skabt ved konstabelordningen, endnu ikke har kunnet dække underskuddet, har det været nødvendigt og vil fortsat i en aarrække være nødvendigt at supplere stampersonellet med værnepligtige, der paa baggrund af særlig egnethed eller civil uddannelse ved kortere tids skoling (gennemgang af korporalskole) som korporalselever og korporaler med ialt ca. 17 mdr.s tjenestetid faar en 12 maaneders mobiliseringsuddannelse, lige- som øvrige værnepligtige.

Som nævnt bærer disse værnepligtige røde distinktioner: korporalselever efter gennemgang af skole en rød halvspærre paa skraa over tjenestegrenseemblemet, korporaler 2 røde vinkler med spidsen opad over tjenestegrenseemblemet.

Hvis korporaler antages til frivillig tjeneste efter aftjent værnepligt, bærer de samme distinktion i gult.

Andre værnepligtige der ønsker frivillig tjeneste efter hjemsendelse, ansættes, distinktioneres og lønnes som ovenfor under konstabler nævnte, i den saakaldte supplementslinie.

Værnepligtige befarnе bærer et rødt anker, værnepligtige teologer et rødt kors paa begge overærmer.

Til tjeneste ved kystdefensionens værker uddannes en mobiliseringsreserve af sergenter. Disse har en pligtig tjenestetid af 24 maaneder og bærer efter bestaaet sergentskole røde sergentdistinktioner (3 røde vinkler over tjenestegrenseemblemet) paa bluseuniform. Tilsvarende er de sergenter uniformeret, der ikke ønsker eller ikke findes egnede til den ovenfor omtalte frivillige uddannelse til reserveofficer.

En tredje personelgruppe bør formentlig ogsaa nævnes i denne forbindelse: *Søværnets mekanikere*. Da imidlertid denne gruppe i lighed med auditorer og gejstligt personel formentlig fremtidig vil blive holdt uden for den militære rækkefølge, forestaar der i denne forbindelse nogle uniformsændringer, der ville gøre det mindre hensigtsmæssigt her at beskrive de nugældende regler.

Det skal dog bemærkes at mekanikere efter 5 aars tjeneste bliver jakkeklædte, og at mekanikere i linien er tjenestemænd.

H.-H. Wesche.

Med D. M. H. i flaget -

Med hjemmевærnsloven af 1961 forsvandt den iøvrigt gode og velbetegnende, snart helt tilvante betegnelse *Det maritime Hjemmевærn*. Fremtidigt hedder det *Marinehjemmевærnet* — formodentlig for at være i analogi med det alt eksisterende *Flyverhjemmевærn* og et tilsvarende nyt navn: *Hærhjemmевærnet*.

Spørgsmaalet om betimeligheden af et saadant navneskifte mellem to betegnelser for det samme, der ligger saa nær hinanden, er vel problematisk og sikkert uden praktisk betydning. Det gode DMH var jo faldet til i Hjemmевærnets og Søværnets terminologi. Man havde efterhaanden vænnet sig til *Det maritime HJV* — selv om det hyppigt fik et nok saa kraftigt og mislydende tryk paa første stavelse — men ikke mindst i Forsvaret har man jo herhjemme ekselleret i saadanne mere eller mindre betydningsløse, men fordyrende navneforandringer. Som eksempler herpaa skal anføres: infanteri, der skiftede til fodfolk — for atter at blive til infanteri, og Søbefæstningen har heddet: Kystartilleriregiment, Kystartilleriet, Kystdefensionen, Kystbefæstningen — for atter at blive til Kystdefensionen, inden den blev ophævet som saadan.

Naar *DMHs* fiktive navnestander nu er nedhalet og erstattet af en ny med forkortelsen *MHV*, saa er der vist kun faa *DMH*-gaster, der ved, at der i ældre tider har eksisteret et reglementeret dansk splitflag med et gyldent, kronet *DMH* i et hvidt felt (spuns) i flagets midte — det er dog henved 150 aar siden dette flag har vajet fra et dansk skibs flagspil eller under dets gaffel.

Det danske splitflag (Orlogsflaget, opr. »Kongeflag«) med et særligt vaabenmærke midt i flaget kendes fra den florissante periode, hvor de kgl. octroyerede Compagniers skibe — det dansk-asiatiske, det guineisk-vestindiske, det østersøiske m. fl. — besejlede oversøiske lande og hjembragte rige laster af koloniprodukter og til forklaring af disse skibet flagføring skal anføres følgende:

»Ved kgl. Forordning af 17. Februar 1741 indskærpedes tvende i 1690 og 1696 udgivne forbud mod at Koffardiskibe fører »Vores Flag, Vimpler og Gjøs*» med split udi« og bestemmes følgende: Det danske asiatiske Kompagnis skibe skal alene være tilladt at føre »Vores Flag og Vimpel«, naar de passerer Ækvinoktialen (Jævndøgnslinien mellem Krebsens og Stenbukkens Vendekreds) og indtil de paa Retouren er kommet forbi denne igen. Desligeste maa paa det Guineiske og Vestindiske Kompagnis Skibe hverken Vimpel eller »Vores Flag og Gjøs« føres paa denne side af Tropicus Cabci (Krebsens nordlige Vendekreds) under Straf som forbemeldt ...«

Ved Forordning af 11. Juli 1748 om Koffardi-Skibes og Kommisfarer samt de octroyerede Compagniers Skibes Flag og Gjøs samt Vimpler og Fløje bestemmes bl. a., at Det Danske Koffardiflag skal være et rødt Flag med et hvidt Kors uden Split ...

De octroyerede Compagnier skal det paa visse Højder være tilladt at føre »Vores Kongeflag, Gjøs og Vimpel« alt efter Forordningen af 1741.«

I 1804 kommer der en indskærpende forordning vedrørende flagføring og det befales samtidigt, »... at Købmandsflaget paa de af Vore Undersaatters Koffardiskibe, som besejle den middellandske Sø, skal i

*) Gjøs er et lille flag, der sættes i ankerliggerer eller for-tøjede skibes stævn, naar alt er i orden om bord; i danske skibe et lille dannebrogslag.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

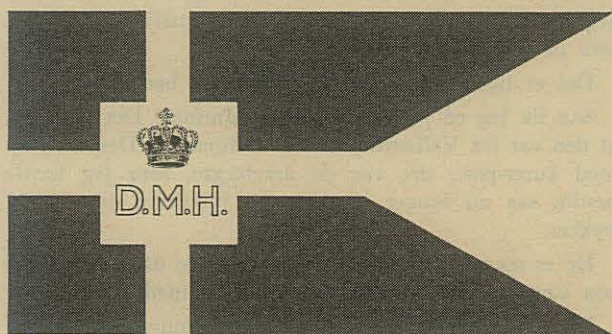
Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Korset være forsynet med de kongelige Navne Chiffre for derved at gøre Forskel imellem Vore Undersaatters og de maltesiske Skibes Flag» —

Denne sidste bestemmelse var kun rimelig, thi naar Danmark betalte dyre tributter til Barbareskstatene ved Nordafrikas kyst for danske skibes uantastede sejlads i Middelhavet, saa maatte det danske flag tydeligt kunne skelnes fra det i samme farvand hyppigt forekommende maltesiske flag, der ogsaa havde et hvidt kors paa rød bund.

Med opgivelsen af de danske kolonier i Ostindien og Guinea ophørte de octroyrede Compagnier deres virksomhed, det dansk-asiatiske saaledes i 1843, og dermed forsvandt de særlige kompagniflag fra danske skibe, ligesom en endelig fred med Barbareskstatene overflødiggjorde det særlige flag for danske middelhavsfarere. Men det er dog let at forstaa, at naar en skipper nu en gang havde faaet anbragt det kgl. navnechiffer i sit flag, saa var det svært at lade dette pyntelige flag forsvinde, det saas fortsat i brug, og man vil vide, at ogsaa mange smaaskibe i Nord- og Østersøfarten sejlede under dette flag, endskønt disse skibe aldrig havde været paa Middelhavet — det blev

dog bortforklaret med, at *skipperen* havde beholdt flaget fra sine tidligere sejlads med dertil berettigede middelhavsfarere.

Imidlertid bestemmes i § 2 i lov af 13. juli 1867 angaaende danske skibes registrering bl. a.:

»Intet dansk Handelsskib, som ikke er noget Regeringsskib, maa herefter som Nationalitetsflag føre noget andet Flag end det almindelige Danske Handelsskibsflag, som er det i Forordning af 11. Juli 1748 § 1 anordnede Koffardiflag« og fra Oktober 1867 blev alle de mod nævnte Lov stridende tidligere Bestemmelser ophævede».

Uden for de omraader, hvor de gamle kompagniskibe havde maattet føre rent splitflag og vimpel, havde de ført et særligt splitflag med det paagældende kompagnis vaabenmærke i et hvidt felt i korsets midte, og det var smukke og farverige smaa kunstværker, der derved kom ind i det danske flag og som ses paa mange gamle skibsbilleder.

Under 9. marts 1804 blev der approberet et særligt flag for de 2 skibe, der »... til Handelens Befordring mellem Danmark og Ostindien aarligt udrustede som Paketskibe og som medtog Passagerer, Varer samt Brevskaber. Administrationen af disse Ekspeditioner bestyredes af *den kongelige danske Manufactur-Handel***» og for hvilken der s. D. var approberet et eget Flag (Orlogsflag med D.M.H. under en Krone i midten.)«

Den kgl. Danske Manufactur-Handels flag blev senere ændret i stil med de øvrige kompagniflag ved i flagets midterfelt under en kongekrone at føre 2 paa bagbenene

***) Manufactur = gl. betegnelse for industriel virksomhed »uden ild og hammer«.

dansende løver dybrød som skjoldholdere for et skjold med kraprød Christian VII.s monogram — under skjoldet saas bogstaverne *D.M.H.* i guld.

Paa Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg findes 2 smukke farvelagte tegninger af fregatskibene *KRON PRINZ FREDERIK* og *FÆDRES MINDE*, der for paa Ostindien under DMH-flag. I en montre under det ene billede findes 2 gamle skibsjournaler, det ene fra *FÆDRES MINDE*, den anden fra fregatskibet *KRON PRINSE MARIA*, der blev købt i 1805 og taget af englænderne under hjemrejse fra den danske koloni Tranquebar i Ostindien i 1807. Ogsaa det førstnævnte *KRON PRINZ FREDERIK*, som *Den kgl. Danske Manufactur-Handel* havde købt af brd. Tutein, blev i 1808 opbragt af englænderne paa hjemrejse til Danmark.

Tiden har dog ændret sig meget. De gamle sejskibes tid er forbi, og de smukke gamle kompagniflag er forlængst kun et historisk minde. Vor tids *DMH* var et synonym for *Det maritime Hjemmeværn*, nu *Marinehjemmeværnet*, som fører rent dansk orlogsflag fra sine fartøjer og dettes røde farve betegnes i det nugældende flagreglement som *dybrød* mod tidligere kraprød — altsaa mere brunligt end koffardiflaget — eller som *Niels Iuels* reglement paabød: »en farve som levret blod —«. H. de L.

— Fra Hovedbestyrelsen —

Ved nyttaarskuren den 9. januar overbragte formanden Marineforeningens nyttaarsønsker til æresformanden, Hans Majestæt *Kongen*, der med sin tak herfor ønskede et godt og lykkeligt nyttaar for alle Marineforeningens medlemmer og for arbejdet videre fremover.

☆

I anledning af aarsskiftet har Marineforeningens for mand overbragt en hilsen med alle gode ønsker for Søværnet og dets chef. Viceadmiral *S. Pontoppidan* takkede herfor og udtrykte sine varmeste ønsker for det gode arbejde og sammenhold i foreningen i det nye aar, ligesom admiralen takkede for foreningens indsats til gavn for Søværnet i det forløbne aar.

☆

Desuden er udvekslet nyttaarshilsen med *Norges Orlogsforbund og Flottans Män i Sverige*, med *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, *Københavnske Soldaterforeningers Samvirke*, *Kvindeligt Marinekorps*, *Radiotelegrafistforeningen af 1917*, *Bergen Orlogsforening*, *Flottans Mäns Ängelholm afdeling* og *Föreningen f. d. Skeppsgossar i Stockholm*.

I Marineforeningens rækker

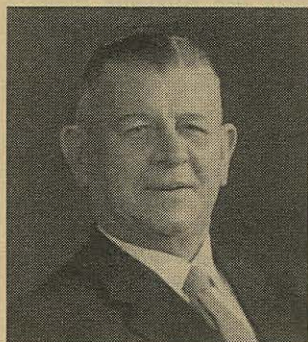
mødes

alle unge og gamle orlogsgaster —

*fra alle ældre og nye maritime
tjenestesteder.*

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling
(der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55,
København K., tlf. PA 2886.

Den 6. december i fjor afgik skibsreder *Chr. Petersen*, Rønne, ved døden — kun 4 måneder efter at han havde mistet sin hustru.

Chr. Petersen, der var født i Allinge d. 24. juni 1891, kom tidligt til søs, blev styrmand og senere fører af bl. a. firemasteren **KONGEDYBET** af Hasle.

I 1927 nedsatte han sig i Rønne som reder og skibsmægler, og han har ejet forskellige skibe (motor-skonnerter).

Chr. Petersen interesserede sig levende for søens folk og havde medvirket i ledelsen af »Prinsesse Marie's Fond«, der bl. a. har en stiftelse for gamle skibsførere.

Han tog ivrigt del i Marineforeningens arbejde og har virket som formand for Bornholm-afdelingen i flere år samt sad som medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse fra 1953. Vi har i ham mistet en god kammerat og varmt interesseret medarbejder.

Den 14. december blev Chr. Petersen begravet i stilhed paa Rønne kirkegaard — kun den nærmeste familie, enkelte nærstående venner samt formanden for Bornholm-afdelingen og denne afdelings flagbærer deltog med flaget.

Æret være hans minde.

☆

For året 1962 har Marineforeningen planlagt at afholde det ordinære Sendemandsmøde den 13. maj i Vejle. Det nærmere program herfor vil blive bragt i næste nr. af medlemsbladet, ligesom anmeldelseskemaer m. m. vil blive tilsendt afdelingerne direkte.

Det årlige jubilæarstævne er planlagt til søndag den 26. august paa *Holmen*. Som sædvanligt vil programmet for dette stævne blive udsendt i god tid — saavel gennem medlemsbladet som gennem dagspressen — men alle bedes hjælpe med i tide for at faa aargangskammeraterne til at møde op, specielt ogsaa alle dem, der ikke møder til daglig i Marineforeningens forskellige afdelinger og husk, at ogsaa ikke-medlemmer er velkomne til dette stævne, idet vi haaber paa, at de efter stævnet melder sig ind i vor forening.

UNDER DANNEBROG er, som i de senere år, planlagt at udkomme 4 gange i løbet af året, nemlig foruden nærværende nr., i april måned med programmet for sendemandsmødet og i juli måned med programmet for jubilæarstævnet samt et nummer i oktober-november.

Iøvrigt er Hovedkontoret til raadighed med besvarelse af forespørgsler og andre oplysninger, der maatte have medlemmernes interesse. Ligeledes henledes opmærksomheden paa de artikler af forskellig art, som haves til forhandling (Marineslips, naale og emblemer med mere).

Endelig er hovedkontoret ogsaa klar til hjælp og vejledning vedrørende foredragsholdere og anden underholdning til afdelingerne rundt om i landet, om dette maatte ønskes.

Fra stifteren af og tidligere formand for Godthaab afdelingen i Grønland, bagermester Echwald, har Marineforeningens formand modtaget en lang julehilsen, som varmede og glædede, og da den egentlig gælder alle i Marineforeningen, bringes her et uddrag:

»Juleaften 1961

Der er lige en ledig time, den vil jeg benytte til at sige Dem tak for Deres brev, som jeg senere skal skrive om tilbage til Dem, og tak for Deres telegram her til jul.

Vejret har været stille og roligt i dag, mørkt blev det ret tidligt paa dagen. I saa godt som alle huse er julestjernen tændt, og kikker man godt efter, ser man inde i husene, at der er trukket guirlander hen under loftet. Mange begynder jo at holde jul lige fra morgenstunden.

Vi har sne alle vegne, saa vi har hvid jul heroppe, men det var lige ved, at det var væk, for der har været varme dage imellem, men saadan er det jo heroppe.

Jeg har lige været ude paa kirkegården med smaa granbuketter paa vore sømandsgrave, naar man skraber sneen væk fra gravstenene kan man lige skimte navnene. Jeg havde selv lavet buketterne og sat nationalflagene i, som de nu hørte hjemme.

Det er ligesom om julemaden smager bedre nu.

Saa fik jeg en pakke i gaar fra Marinen. Det viste sig, at den var fra Velfærdstjenesten derhjemme. Den kom op med kurer-post, det var de askebægre, som jeg havde bestilt, saa nu bruger jeg dem til julegaver, jeg fik 12 stykker.

De er meget smukke i år, og saa er de til at hænge op paa væggen, det er man meget tilfreds med.

Nytaarsaften holder vi paa Gæstehjemmet. Der har vi inviteret de orlogsgaster med, som er i Godthaab paa dette tidspunkt, og 32 har meldt sig. Det vil sige, de kommer alle. Saa da de kom og afleverede pakken til mig, var de overbevist om, at det var noget, vi havde faaet hjemme fra, og som skulle benyttes netop denne aften.

Saa fremt jeg maa have lov til det, vil jeg gerne foreslaa Dem, saalænge De har føling med vor afdeling heroppe, at De indtaler et baand til os, netop denne aften. Nu kan det jo ikke naas i år, men alle de efterfølgende år, der maa komme, for jeg tror ikke paa, at vor Marineforening holder op med det gode. Jeg er af den overbevisning, at den giver vore unge mænd, som bor heroppe for en kortere eller længere tid, eller de har giftet sig og er bosat her, en god støtte og ryggrad. Derfor er jeg blandt andet glad for, at vi har faaet denne afdeling.

Jeg ved blandt andet, at der vil blive raabt et nifoldigt hurra nytaarsaften, naar kl. er 20, dansk tid.

H. Echwald.

☆

Landsindsamlingen »De faldnes Minde« har afsluttet sit regnskab og et mindre restbeløb blev skænket til Anders Lassens Mindefond. Beklageligvis synes monumentet, som iøvrigt har faaet den helt rigtige plads ved indgangen til Sjællandsporten i Kastellet, at have faaet en lavere sokkel end oprindeligt planlagt. Da værnsemblemerne er »faldet af i svinget«, opfattes monumentet i almindelighed som et specielt Hærmindesmærke, og det kaldes allerede populært for »Soldaten«, medens tanken var, at det var et fællesmindesmærke for danske af alle tre værn, der faldt i allieret tjeneste under 2. verdenskrig.

I den lille tyske by, Gleidingen, i nærheden af Hannover, hvor Norges Orlogsforbund i samarbejde med Danmarks Marineforening den 12. november 1958 rejste et mindesmærke paa vor fælles nationale søhelt, viceadmiral *Tordenskiolds* dødssted, har gaden lige ved mindesmærket faaet navnet *Tordenskioldstrasse*, og en i dette kvarter under bygning værende skole vil faa navnet »Tordenskioldskule«.

☆

Flottans Mäns Hälsingborg afd. fejrede i december 1961 sit 10-aars jubilæum ved en smuk fest, hvortil ogsaa Marineforeningens formand og landssekretær var indbudt sammen med Flottans Mäns ordførende fra hovedforeningen i Stockholm, konteramiral *Marc Giron* og ordførende fra Malmö, kapten *Ahsberger* m. fl.

Afdelingen var oprindelig oprettet i 1937, men førte længe en hensygnende tilværelse, indtil en ny og aktiv styrelse genoplivede den gamle forening i den vigtige svenske søfartsby. Ordførende, kapten, greve *L. P. Hamilton*, er velkendt af mange danske kammerater som den elskværdige vært ved Marineforeningens besøg under jubilarstævnet i august hvert aar i Hälsingborgs Marinestue.

Flottans Män i Sverige uddelte 27/9 for første gang sin nyoprettede hæderspris til den bedste elev i navigation og fartøjsmanøvre ved afgangseksamen paa Sjökrigsskolan paa Näsby slot.

Kassereren siger ...

at der er nogen, der ikke har betalt kontingent endnu for 1961, han siger ogsaa, at der er nogen, der ikke har betalt for 1960. Vi siger som Skyttelaugets »skriver« engang skrev: »Hvis det er rigtigt, er det meget forkert«.

— har DU daarlig samvittighed, saa indhent det forsømte snarest, det er kedeligt, naar medlemsbladet pludselig ikke kommer mere.

Ovenstaaende er set i KASTELLET, der er medlemsblad for 1. regiment, Sjællandske Livregiment, og *Marineforeningens* hovedkasserer siger nøjagtigt det samme —

☆

Paa given foranledning kan oplyses, at Marineforeningens formand, Kommandør *G. de Lichtenbergs* private adresse er: *Valsømagle pr. Ringsted, telefon Langesø nr. 70*. Formanden vil dog være at træffe paa hovedkontoret een à 2 gange ugentlig efter nærmere aftale, og naturligvis bliver al personlig post til formanden, der modtages paa hovedkontoret, viderebesøret.

Tilgang af ny medlemmer i oktober kvartal 1961

Aarhus 1, Assens 2, Birkerød 1, Bornholm 4, Damhussø 1, Esbjerg 11, Fanø 8, Frederikshavn 1, Gentofte 4, Gilleleje 4, Glostrup 9, Hals 2, Hillerød 1, Hirtshals 10, Kalundborg 2, Kgs. Lyngby 3, København 5, Nakskov 2, Nyk. Morsø 1, Næstved 1, Odder 1, Padborg 1, Roskilde 2, Silkeborg 3, Skagen 4, Skælskør 2, Svendborg 1, Thisted 4, Vordingborg 2. — Ialt 93 medlemmer. — Samtidig er udmeldt 176 medlemmer, en tilbagegang, der kun kan friste til en fornyet indsats i agitationen for tilgang til Marineforeningen.

40 aars jubilæer

Marineforeningens Skagen afd. — den største uden for København — markerede 40 aars jubilæet med en festlig sammenkomst paa Karstens hotel 2/12. Omkring 100 medlemmer deltog i en spisning sammen med en del indbudte gæster.

Formanden, havnemester *Aage Petersen*, bød velkommen, og kommandør *Münter*, Frederikshavn, motiverede et leve for kongen.

Medlem af hovedbestyrelsen, taksator *Arne Sørensen*, Aalborg, overbragte en hilsen og gave fra hovedbestyrelsen »Klar til skafning«, et billede til marinestuen.

Havnemester *Petersen* havde 15 aars jubilæum som formand sammen med foreningens jubilæum, og til hans hyldest sang forsamlingen med fynd og klem en fjorten vers lang, men velskrevet vise til melodien »Nordsøbølger«.

Borgmester *Carl Berg* bragte hilsen fra byraadet og hæftede sig især ved den betydning, foreningens GEORG STAGE-fond har for uddannelsen af unge, der vil til søs.

Kommandør *Münter*, der snart skal til Grønland, bragte hilsen fra Søværnet, og desuden talte slagtermester *Ottesen*, fra forsvarsbrødrene i Skagen, *Ole Nielsen* fra Frederikshavn marineforening, kaptajn *Jensen* fra gamle orlogsgaster i Hjørring, og alle tre overrakte smukke gaver til marinestuen.

I sin tale gave afd.s formand et rids af foreningens historie og oplyste, at medlemstallet er steget fra 90 i 1927 til nu at være mellem 400 og 500. Foreningens formue inkl. GEORG STAGE-fondet beløber sig til 22.000 kr.

Fondet er fra 1944, og formaalet er at bekoste en del af uddannelsen paa skoleskib eller sømandsskole for skagendrenge, der vil til søs. Der er foreløbig udbetalt 24.000 kr.

I dagens anledning blev der udnævnt følgende æresmedlemmer: *Chr. Berg* og *Chr. M. Pedersen*, der begge havde været medlemmer af foreningen siden stiftelsesdagen, *Ferdinand Sørensen* ligeledes medlem i 40 aar, men tidligere i Hadsund samt *Jens Marius Diget* for sit store arbejde i marinestuen, og 5 mand fik overrakt 25 aars tegnet.

Der var telegrammer, blomster og checks fra en lang række mennesker, og fra Aalborg marineforening, Skagen kystradio, S 82 AQUA MARIN paa søen, Clara Folden og Peter Iversen, en tidligere GEORG STAGE-dreng, nu elev paa Fanø navigationsskole. Desuden var der svarteletter paa hilsener til ærseformanden og arveprins Knud. Endelig havde fhv. tømrer *Danelund* foræret foreningen en gammel bog, »Vor sømagts historie«.

Marineforeningens afd. for Hadsund og omegns 40 aars jubilæum blev holdt i Hadsund Skovpavillon og havde stor tilslutning. I dagens anledning var der indløbet mange blomsterhilsener og lykønskningsteletter, bl. a. fra Marineforeningen for Danmark, naboafdelingerne i Randers, Hobro og Aalborg. Fiskeskipper *Chr. Gudmann* bød velkommen, hvorefter flaget blev sat. Senere holdt direktør *P. H. Wenslev* festtalen, idet han gav et resume af begivenhederne, der havde sat spor i Marineforeningens arbejde. Der blev optaget to nye medlemmer, hvoraf den ene, maskinmester *Teddy Frederiksen*, Hadsund, der sejler med en af Caltex' baade, for første gang var hjemme efter 12 aars forløb. Endvidere modtog afd.s-formanden og fisker *Anker Møller* 25 aars hæderstegnet. Senere talte Irsagf. *Uffe Salomonsen*, chauffør *Evald Thisted*, Dania, og *Teddy Frederiksen*, og aftenen sluttede med dans under god stemning.

Pionerskibet ^{m/s} SELANDIA – et 50 aarsminde

Den 17. februar 1912 afleverede Burmeister & Wain verdens første oceangaende dieselmotorskib, m.s. SELANDIA, til Det Østasiatiske Kompagni. Dermed indledtes en ny og straalende epoke i skibsfartens og skibsbygningens historie. Nu — 50 aar efter er verdensmotorskibstonnagen paa ca. 58 millioner bruttoregister tons, og heraf er ca. en trediedel udstyret med B. & W.-dieselmotorer, hvoraf den første blev fremstillet i 1898, men først i 1903 var man naaet saa langt, at Burmeister & Wain for alvor kunne begynde produktionen af dieselmotorer. De første 10 motorer blev færdig i 1904. Deres ydelse laa paa mellem 8 og 160 HK, og alle var de beregnet til stationært brug, bl. a. i elektricitetsværker.

Burmeister & Wain fortsatte imidlertid arbejdet og fandt heri støtte hos stifteren af Det Østasiatiske Kompagni, den mægtige og handlekraftige etatsraad H. N. Andersen. Med sit skarpe blik for, hvad der havde fremtid for sig, saa etatsraaden, at dieselmotoren paa mange maader ville kunne revolutionere vilkaarene for skibsfarten. Han tilskyndede derfor B. & W. til at fortsætte med udviklingen af de store skibsdieselmotorer, og den 5/12 1910 blev der sluttet kontrakt om bygningen af verdens første virkelig oceangaende dieselmotorskib, og samtidig blev der afgivet ordre paa et søsterskib.

Hen paa efteraaret 1911 løb SELANDIA af stabelen hos B. & W. paa Refshaleøen. Skibet var paa ca. 7400 tons dødvægt og havde følgende hoveddimensioner:

Længde mellem perpendikulærer	370 fod
Bredde	53 fod
Dybde til øverste dæk	30 fod

SELANDIA blev forsynet med to 8-cylindrede, 4-takts, enkeltvirkende krydshoved-dieselmotorer med en samlet ydelse paa 1800 EHK, ved 140 omdr./min., altsaa mindre end ydelsen af en enkelt cylinder af B. & W.s 84-VT2BF-180 type.

Brændselsolien blev opbevaret i skibets dobbeltbund, og den totale oliebeholdning ombord var nok til en udsejlet distance paa ca. 30.000 sømil.

Den 22/2 1912 forlod Selandia Københavns Frihavn for at sejle ud paa sin første færd til London og derfra videre til Bangkok, en rejse, der forløb uden mindste uheld af nogen art. Allerede den 20/4 kunne SELANDIA ankre udfør Ø.K.s store hovedkontor. Maskinerne blev overhalet efter 980 timers gang, og den 1/5 sejlede skibet tilbage til København, hvortil det ankom den 26/6. Rejsen var gennemført paa den planlagte tid og til alles fulde tilfredshed.

I løbet af sine første 25 aar gennemsejlede SELANDIA en strækning svarende til jorden rundt 55 gange. Men umiddelbart før SELANDIA naaede sit 25 aars jubilæum, i november 1936, blev det solgt til The Norseman Steamship Company, Panama City, og fik navnet m/s NORSEMAN. I oktober 1940 blev skibet købt af A/B Finland-Amerika Linjen, et datterselskab af Finska Ångfartygs Aktiebolaget, Helsingfors, og blev døbt om til m/s TORNATOR. Godt et aar senere, den 26/1 1942, grundstødte m/s TORNATOR ved Omaizaka mellem Nagoya og Yokohama i Japan, og den 30/1 sank skibet.

Set med nutidens øjne, var SELANDIA hverken noget stort eller hurtigt skib. Men det var indledningen til en ny æra i skibsfartens historie, en indledning, der ikke var famlende, men som fra første færd var lagt i de rigtige baner. Man kan som bevis herfor blot nævne ROMUALD

TRAUGUTT, som sejler for Polish Ocean Lines. Dette skib blev bygget af B. & W. i 1913 for Ø.K.s regning, og blev afleveret under navnet m/s ANNAM. Det er stadigvæk i tjeneste og er dermed verdens ældste aktive oceangaende motorskib

SELANDIA's betydning i skibsfartens historie blev tydeligt anskueliggjort af etatsraad H. N. Andersen, da han sagde:

»Man vil herefter tale om tiden før og efter SELANDIA«.

De første store motorskibe under Ø.K.s kompagniflag og deres særlige danske splitflag var lysegraa med flere, stærkt hældende master, som de havde arvet fra kompagniets store dampskibe. I dag er skibene større, sorte med gule master, maskinen er flyttet agterud, og masterne er nu i deres form, placering og rejsning mere praktiske — men giver vel næppe skibene det elegante præg, som fandtes over de første motorskibe. Vi der har fare med motorskibenes pioner, den gamle SELANDIA, nærer til stadighed en vis beundrende og vemodig følelse for det den gang saa elegante og senere saa berømte motorskib, som nu ikke er mere, dog navnet SELANDIA vil til stadighed staa som en skelsættende milepæl i dansk — ja, i verdensskibsbygningens historie. H. de L.

NB. Det er værd at erindre, at Marineforeningens Mærkatserie »Glimt fra Søværn og Søfart« ogsaa omfatter et Mærkat med et smukt billede af m/s SELANDIA.

Fra Søværnet

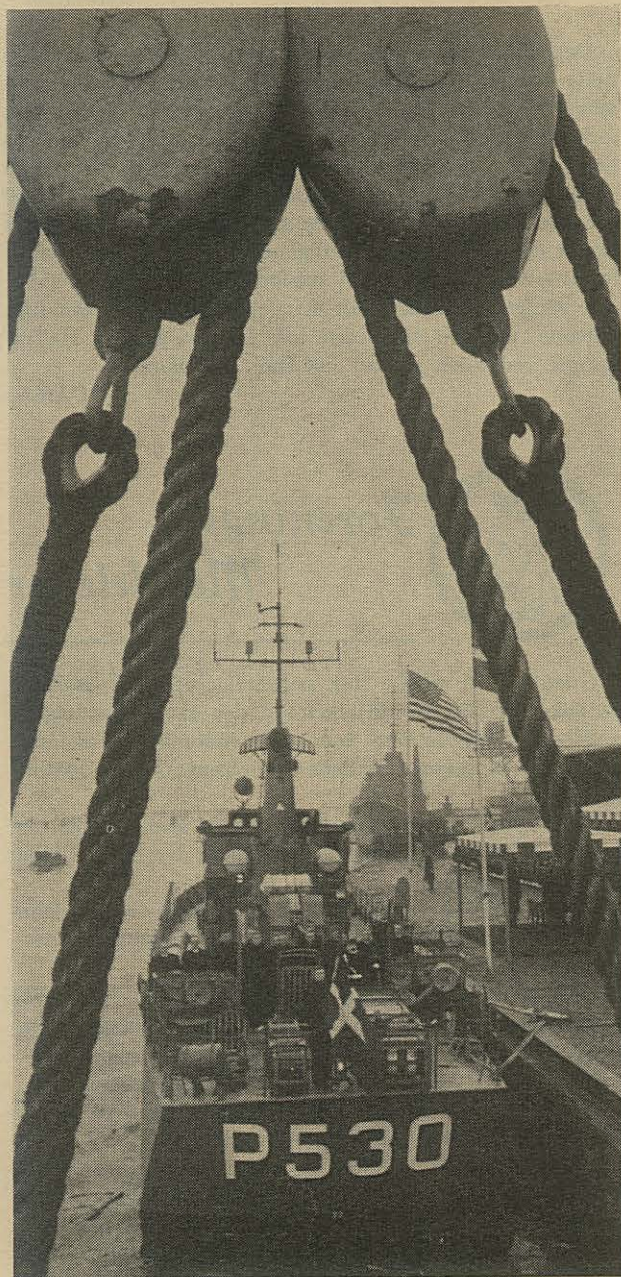
Bestyrelsen for Kaj Munks Mindefond har paa digterpræstens fødselsdag uddelt to hædersgaver, deriblandt 5000 kr. til orlogskaptajn S. S. v. *Fyren Kieler*. Denne belønning maa opfattes som et symbol paa den tak, vi alle skylder mænd af Danmarks Flaade, Hær og Flyvevaaben for kække og vovelige indsatser i Kaj Munks aand i besættelsestiden. Alle tre værn har udarbejdet lister over saadanne bedrifter, og bestyrelsen for Kaj Munk-fonden har deriblandt valgt at belønne en daad, som daværende kadet v. *Fyren Kieler* og to kammerater udførte den 29. august 1943 under tyskernes overfald paa de danske værn.

Episoden blev — af gode grunde — ikke meget kendt i disse hektiske dage, og mange har maaske heller ikke hørt om den senere. *Kieler* og hans kammerater befandt sig om bord i inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der sammen med inspektionsskibet INGOLF patrullerede i Storebælt. Det lykkedes tyskerne at borde de to skibe og tage kommandoen. De lod Dannebrog nedhale, højste hagekorsflaget og gav ordre til at sejle, men den forinden anbragte sprængladning fungerede prompte og HVIDBJØRNEN begyndte straks at synke, og alle gik fra borde. Paa *Kielers* opfordring sprang han selv og kammeraterne *Brinck* og *W. W. Christensen* — nu begge orlogskaptajner — i vandet og svømmede tilbage til det synkende skib, halede hagekorsflaget ned og højste atter det danske orlogsflag, hvorefter de forlod skibet — i en anden baad. Alt dette skete under livlig beskydning med tysk riffelild.

HVIDBJØRNEN blev senere hævet og indlemmet i den tyske flåde, og efter krigen blev den overtaget af kommunisterne. Nu hedder den ERNST THÄLMANN og sejler under østtysk flag.

Børsen.

Bevogningsfartøjet DAPHNE's beftidelige aflevering paa Holmen set mellem skoleskibet DANMARKS mesanskoder.

Pr. januar 1962 er Kommandør S. S. Thostrup ansat som stabschef ved enhedskommandoen i Karup og tillagt grad som midlertidig kontreadmiral.

Kommandør H. H. Wesche er samtidig ansat som stabschef for enhedskommandoens flaadestyrke i Kiel-Holtenau.

Den 1. februar er kommandoen hejst paa Marinestation LYNÆS, det tidligere Lynæsfort.

Med et stort amerikansk transportfartøj ankom de to nye landgangsfartøjer ODIN og THOR til Langelinie i København, og først i januar blev de to nye danske søværnsenheder overtaget af Danmark.

I slutningen af november modtog Søværnet to smaa brandsluknings- og bugserbaade, der blev stationeret i henholdsvis flaadestationerne Korsør og Frederikshavn.

Baadene er bygget hos Carstensens Skibs- og Baadebyggeri, Korsør, og A. K. Work & Søn, Esbjerg. De er udstyret med en 170 HK dieselmotor, og hver baad er forsynet med en vandkanon, der ogsaa kan benyttes ved skumslukning.

Flotillechef G. Poulsen er udnævnt til distriktsleder af 2. grad i HJV med fortsat tjeneste ved Marinehjemmeværnet.

Søværnets Televæsen er nu ved at have afsluttet bygningen af de to store Loran-stationer i Østgrønland. Den første, der er beliggende paa en lille ø i nærheden af Angmagssalik, blev taget i brug sidste aar, og i løbet af august 1962 startes driften af den anden, der ligger ved Kudt-lek i nærheden af Prins Christianssund. Dermed er hele Nordatlanten dækket med Loran som hjælp til skibes og flyvemaskiners positionsbestemmelser. De to stationer er finansieret af NATO-pagtens medlemslande, og Danmarks andel er under 1 procent af de samlede byggeudgifter. Selv om stationerne er bygget for NATO-penge, skal de ogsaa tjene den civile luft- og skibsfart. De samlede udgifter til stationerne er omkring 20 mill. kr. De to Loran-stationer drives af det danske fyrvæsen og bemanningen er paa omkring 20 mennesker. Stationerne domineres af deres ca. 40 meter høje radiomast, der bruges til udsendelse af de radiosignaler, der benyttes til positionsbestemmelserne.

Atomforsøgsstationen paa Risø har i disse dage gravet pansertaarnet fra det ophuggede artilleriskib PEDER SKRAM dybt ned i jorden. Det giver mulighed for at undersøge større genstande, der er mistænkt for at være radioaktive, f. eks. hele dyr og sække med plantemateriale.

Tidligere har man kun kunnet eksaminere prøver i mindre jern- eller blypakker. — Risø sparer mange penge ved at bruge pansertaarnet, der er af 18 cm tykke staalplader. Det har staaet gemt hos Søværnet, siden PEDER SKRAM blev hugget op kort efter den sidste verdenskrig.

Fra Hav og Havn

Den svenske stats skibsprøvningsanstalt har i den senere tid gennemført en række interessante forsøg med en radiostyret modelbaad paa en lille sø i nærheden af Göteborg. Hensigten med forsøgene er at skaffe sig større viden om ny fartøjstypers manøvre-egenskaber.

Modellen, der er bygget paa statens skibsprøvningsanstalt, har kostet ca. 100.000 kroner. Den er udstyret med en lang række specialbyggede instrumenter, der skal registrere dens reaktioner.

Prøveanstalten har tidligere foretaget lignende eksperimenter med bemandede modelbaade. Med den ny model bliver beregningerne betydeligt mere korrekte. De er desuden lettere at gennemføre.

Det prøvebassin, som anstalten raader over er ganske utilstrækkelig til forsøg af denne type. Man har derfor allerede i en aarrække søgt bevilling til at bygge et særligt bassin med henblik paa manøvre-forsøg. Saadanne bassiner findes flere steder i udlandet. Et saadant bassin skulle være ca. 30 meter i kvadrat og ville koste mellem 7 og 13 millioner kroner. Interessen for eksperimenterne er uhyre stor saavel inden for handelsflaaden som i Søværnet.

Berl. Tid.

Den kreds, der staar bag fregatten JYLLANDs placering i Ebeltoft, fik paa fregattens 101 aars fødselsdag en usædvanlig gave fra Det kgl. Teater.

Man havde fundet frem til to gamle sofaer, som i sin tid stod i JYLLAND. De sendes nu til Ebeltoft og opstilles paa fregatten i de gamle omgivelser.

Berl. Tid.

Esbjerg Museumsforening vil udskille søfartsafdelingen fra det nuværende museum og lave et særligt fiskeri- og søfartsmuseum oprettet paa Esbjerg havn. Man har allerede udkastet planer til opbygning af særlige panoramaer, der skal vise udviklingen inden for fiskeriet og omfatte arbejdende modeller af Esbjerg havn.

Politiken.

Aktieselskabet *Mototramp*, Kallehave, har solgt sit sidste skib, motorskibet VEDBY paa 7.250 tons d. w., til finske købere. VEDBY er bygget af Burmeister & Wain i 1942.

Dermed mister Kallehave som havneby sit sidste større skib, alle *Mototramp*s skibe var hjemskrevet her, selvom de paa grund af deres størrelse og dybgaende aldrig var set i denne meget lille havn.

Under dansk flag sejler nu 903 skibe paa over 100 bruttoregister tons med en samlet tonnage paa 2.364.000 b.r.t. Heraf er dog kun ca. 735 egentlige handelsskibe med en samlet tonnage paa 2.238.000 b.r.t., medens resten er statsejede skibe, først og fremmest færges, samt fiskefartøjer.

Af den danske handelsflaade er 94 tankskibe paa tilsammen 889.000 b.r.t.

I 1961 har bruttoilgangen været 107 skibe og 173.400 b.r.t. Heraf er de 28 skibe bygget ved danske værfter, medens der i udlandet blev bygget 43 skibe, hvoraf langt de fleste er mindre fragtskibe.

Fra udlandet er indkøbt 35 motorskibe og 1 dampskib paa tilsammen 17.600 b.r.t.

Bruttoafgangen har været 30 skibe paa tilsammen 78.800 b.r.t. og tre skibe er forlist. Til udlandet er solgt 26 skibe paa tilsammen 71.300 b.r.t., medens en sandpumper er opbygget herhjemme.

Børsen.

Før *Paul Gauguin* blev den store maler, der opnaaede verdensberømmelse, var han almindelig matros og orlogsgast.

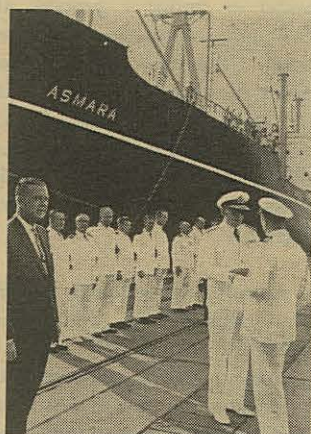
17 aar gammel gik han til søs og gjorde en del rejser med forskellige koffardiskibe, hvorefter han indtraadte i »den kejserlige franske Marine«. Den 26. februar 1868 blev han udkommanderet med korvetten JEROME NAPOLEON, men det synes, som om han har været lidet begejstret for livet her om bord, og allerede 2 aar efter var det slut med hans maritime karriere, og han indtraadte i et vekselersfirma, og hermed begyndte hans »borgerlige liv«. Det var i disse aar, han blev gift med den danske *Mette Gad* og fik flere børn, deriblandt billedhuggeren *Jean Gauguin* og maleren og kunsthistorikeren *Pola Gauguin*. Faa aar efter fik kunsten tag i ham, og han forlod kone og

børn og drog til Bretagne, hvor han opholdt sig i tre aar og blandt andre berømte kunstnere omgikkes *van Gogh*, indtil han definitivt forlod Frankrig for i 1903 at ende sine dage paa Tahiti, hvor hans bedste og mest berømte billeder er malet.

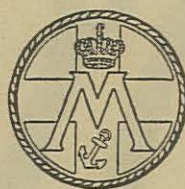
Cols-bleus.

Dagbladet »Politiken« har startet et morsomt »Skibs-Spil« baseret paa *Björn Landströms* meget smukke tegninger i værket »Skibet«. Der bringes yderligere hver dag forklarende og oplysende kommentarer, og her fastslaaes heldigvis — at ingen sømand i dag siger *hun* om et skib — det lyder krukke og affekteret, og brugtes for over 100 aar siden af gamle, forbenede sejlskibsgutter. Beklageligvis er det en af de mange uhyrligheder, hvormed velmenende forfattere og oversættere i misforstaaet iver for at skabe den rigtige sømandskolorit har et redeligt og fornuftigt erhvervs udøvere til bedste ud fra princippet: Hellere ramme ved siden af end slet ikke at ramme.

ULK.

Fra Kongens møde med danske koffardifolk i Bankoks havn.

Forenings- Meddelelser

Graasten afd. mødte som sædvanligt op med flaget og en buket til Hendes Majestæt ved den aarlige modtagelse af Kongeparret, da dette kom paa sommerophold til *Graasten Slot*. Omstaaende billede er ophængt i afd.s marine-stue.

Glostrup-Taastrup afd.s skyttelav stod som arrangør for Landsskyttestævnet i september maaned, der fik et festligt og værdigt forløb.

Randers afdelingen løb af med pokalen, og værts-afdelingen viste igen sin stabile form ved atter at besætte sidste-pladsen.

Forskellen op til de gamle og større skyttelav bliver dog mindre og mindre, og ved at slutte op om træningen i vinter skulle der være mulighed for yderligere fremgang.

Næste aars landsskyttestævne afholdes i Kerteminde.

Helsingør afd. var 3/9 paa sommerudflugt med bus til Skaane, en god tur med stor tilslutning.

Københavns afd. afholdt et velbesøgt møde 7/9 med filmforevisning og foredrag af kaptajn *Engsig-Karup* om »Raketter i luftforsvarets tjeneste«.

Afdelingens spilleklub meddeler, at der stadig er plads til mindst eet hold om onsdagen.

Graasten afd. var 17/9 paa fisketur med hjemmeværns-kutteren fra Sønderborg, trods fangsten paa 16 torsk og 1 markrel bestod skafningen af varme pølser.

Helsingør afd. var 17/9 paa fiskekonkurrence med mange præmier paa Sundet.

Graasten afd. kæmpede 3/10 paa kegler mod Bov kegleklub i Bov kro.

Københavns afd. afholdt 5/10 en vellykket pakkefest, som gav et godt udbytte. Senere causerede et kendt medlem, fhv. lods-kaptajn *Peter Bom*, over sin tid i Kongens klæder og sin ungdoms rundfart paa de store have, en virkelig hyggelig og fornøjelig aften.

Randers afd. aabnede 7/10 vintersæsonen med sit traditionelle Torskegilde, hvor man tilbragte nogle fornøjelige timer blandt gode kammerater.

Varde afd. samledes 9/10 til fællesspisning med paafølgende filmforevisning, filmene var udlånt fra den amerikanske ambassade, beklageligvis var tilslutningen til den hyggelige aften for ringe.

Marineforeningens Skyttelav, København, fejrede sin 45 aars fødselsdag ved en middag til søs — ombord i Scarlett-færgen den 21/10 — den 17/10 var der afholdt den traditionelle pokalskydning.

Københavns afd. afholdt ekstraordinær generalforsamling 26/10 med forhøjelse af kontingentet som eneste punkt paa dagsordenen — en følge af sendemandsmødet paa Skagens vedtagelse af en kontingentforhøjelse til Marineforeningen paa kr. 2,00 pr. aar. Afd.s samlede kontingent er nu kr. 22,00.

Frederiksværk afd.s minebøsse er flyttet fra sin tidligere plads i Jernbanegade til den gamle havn.

Roskilde afd. afholdt 1/11 et velbesøgt andespil med mange fine gaver.

Graasten afd.s flagvagt ved modtagelsen af Kongeparret i sommerresidensen.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt 2/11 en hyggelig medlemsaften med muntre historier omkring »sømandsklavet«.

Københavns afd. afholdt andespil 2/11, desværre var det kun den kendte, faste kreds, der mødte op, alt for mange snød sig selv for en god aften i muntre kammeraters lag.

Frederiksværk afd. afholdt 4/11 et velbesøgt andespil, der gav et godt overskud, som skal anvendes til at dække de med flytningen af marinestuen medfølgende udgifter.

Graasten afd. afholdt ulkeaften 7/11 i Marinestuen i den gamle kro i Graasten.

Aarhus afd.s skyttelav afholdt fregatskydning 7/11 med næsten 100 pct. deltagelse.

Resultaterne blev følgende: Fregatkaptajn: Knud Jacobsen. Kanonkommandør: Oluf Andersen. Styrmand: Halvor Knudsen. Kvartermester: Eiler Kaae. Proviantmester: Agner Thamestrup. Overkanoner: Konrad Gisselmann. Baadsmand: Sv. Aage Jensen. Skriver: Alfred Mortensen. Sejlmager: Carl Otto Andersen. Lanternegast: Kurt Pens-toft. Tømmermand: E. Häuser.

Præmiefordelingen blev følgende: 1. præmie: Erling Jacobsen ved Knud Jacobsen. 2. præmie: Oluf Andersen ved Oluf Andersen. 3. præmie: Vagn G. Nielsen ved Hal-

OPTAGELSESBANKET

Fulde navn	
Alder, fødselsdag, og -aar	
Livsstilling	
Bopæl (nøjagtig postadr.)	
Evt. hvilken aargang	
Evt. udkommanderet med	
Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken	
Hvorlænge	
Ordinært eller ekstraordinært medlem	
Staar De i restance til denne afdeling	

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Dette kort udfyldes nøjagtigt og indsendes til Marineforeningens hovedkontor, porto 20 øre

vor Knudsen. Efter skydningen afsluttedes den vellykkede aften med 1 times kammeratlig samvær.

Helsingør afd. var 8/11 paa besøg paa Wiibroes Bryggeri i forbindelse med en hyggelig »Manneaften«.

Randers afd.s damer afholdt 11/11 sit aarlige lotterispil til fordel for afd.s julefest, og der indkom ialt kr. 427 til køb af gaver til børnene. Der herskede den bedste stemning, og man glædede sig over de mange gaver, ikke mindst den store, flotte dukke, som hvert aar kommer fra kaptajn G. Juul Mollers døtre i Canada.

Kongens Lyngby afd. havde 11/11 sit aarlige andespil, en af sæsonens store aftener. Der var mange gevinster og et særligt ekstraspil inden ballet begyndte.

Holbæk afd. holdt andespil 14/11 over 10 ænder, 10 kyllinger, 2 gæs og 1 særlig overraskelse.

Frederiksberg afd. havde ogsaa valgt lørdag den 14/11 til dato for sit store andespil, i programmet nævntes som en særlig attraktion for 10 vidunderlige kyllinger, at de kom direkte fra Aalborg(?)

Aarhus afd. afholdt sin aarlige mønstring paa Marinekasernen 15/11, det var 10. gang denne specielle kasernefest fandt sted. I den anledning deltog afd.s æresformand, viceadmiral, Hans kgl. Højhed, Arveprins Knud, som overrakte det 10. sølvbæger for eksemplarisk optræden i tjenestetiden til vpl. Lars Gregersen. Der blev talt af chefen for Marinestationen, KK Brammer, af afd.s formand, Villy Kyst, viceborgmester Svane Hansen samt sekretær Lennart

Motto: »Under Dannebrog«

MARINEFORENINGEN

har 100 afdelinger spredt over hele Danmark

Hovedkontoret besvarer dgl. kl. 10—16,
(lundtagen lørdag), enhver forespørgsel paa
tlf. PALÆ 2886

Nærværende indmeldelse vil af Marinefor-
eningens hovedkontor blive videreekspe-
deret til formanden for afdelingen i den by, hvor
De har bopæl

KLIP HER

Anderson fra *Flottans Män* i Göteborg m. fl. Traktemen-
tet bestod af gule ærter med flæsk, kaffe og æbleskiver og
senere var der underholdning baade af professionelle kunst-
nere og af orlogsgasterne selv.

Esbjerg afd. genindviede 25/11 under meget stor tilslut-
ning sin marinestue paa »Neptun-kroen« (tidligere Langli)
i Sædding, hvor vort medlem, restauratør *A. H. Nielsen*,
velvilligst har stillet 3 lokaler til raadighed.

Efter at flaget var hejst, bød formanden velkommen og
inviede i en kort tale den nye marinestue.

Derefter gik vi sammen med vore damer til bords i de
tilstødende lokaler, hvor der under torskespisningen her-
skede en hyggelig og rar stemning. Kaffen blev indtaget i
den nye marinestue, og det blev sent, inden medlemmerne
med deres damer hev ankeret hjem og satte kursen mod
Esbjerg.

Glostrup/Taastrup afd. afsluttede aaret 1961 med en
julefest med damer 2/12 i »Kahytten«, hvor der spistes
gule ærter, spilledes julespil og dansedes paa »dækket«.

Randers afd. uddelte paa et legatudvalgsmøde 3/12 af
sine særlige midler hertil 24 julegaver til enker, syge og
ældre trængende kammerater.

Københavns afd. havde julekomsammen 7/12, hvor
Helge Petersen sørgede for hyggemusik, og orlogskaptajn
Bilde Jensen fortalte om »Jul ombord« — atter en af de
gode aftener i Marineforeningen.

Gentofte afd. hengav sig til det ædle andespil 7/12, det
forlyder at der var mange straalende gevinster — og vær-

ten bød paa en ny raritet ved skafningen: »en landgang«
— røget aal, rejer og roastbeef m. m. paa eet langt stykke
brød — vi har prøvet det før paa Falsterbo gamle kro, der
reklamerer med: »en landgangsbro« (over Sundet).

Frederiksberg afd. holdt familieaften hos »Lorry« 12/12
med hele etablisementets store flotte artistprogram. Der
arbejdes med indretning af en ny marinestue i »Cafe du
Prop«, Fuglevangsvej 14, og man regner med indvielse en
gang i januar.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt jule-
skydning 12/12. Efter skydningen mødtes man med da-
merne i marinestuen til en hyggelig sammenkomst med sang
og musik.

Kertemind afd. har afholdt juleskafning (torsk) og
pakkefest, der gav et pænt overskud. Skyttelavet holdt ge-
neralforsamling i dec. md., alle valg var genvalg, og man
har begyndt tilrettelæggelsen af landsskyttestævnet i 1962
i Kertemind.

Horsens afd. afholdt sit juleandespil 14/12, det var en
hyggelig aften, endskønt tilslutningen var mindre end sæd-
vanlig.

Hirtshals afd. afholdt 16/12 ulkeaften i Marinestuen paa
Hirtshals Kro, efter at man havde spist den ualmindelige
gode og berømte grønlangkaal, morede man sig i festligt
lag til hen paa de smaa timer.

Kongens Lyngby afd. indbød til filmaften i Marinestuen
15/12, hvor den nye »Lyngby-film« blev forevist.

Aarhus afd. nedlagde 17/12 en krans ved monumentet
for de under 1. og 2. verdenskrig omkomne søfolk. End-
videre har afd. i anledning af julen uddelt 5 julegaver à
kr. 40,00 af sit minebøssesfond til trængende enker.

Randers afd. havde fuldt hus (ca. 300) til sin julefest
27/12, der som sædvanligt var arrangeret sammen med
Maskinmesterforeningen, og der herskede som altid en god
stemning. Der var juletræ for børnene, gaver, filmsfore-
visning og dans, en god og fornøjelig fest.

Roskilde afd. afholdt sin traditionsrige juletræsfest 28/12
paa Hotel Prinsen.

Viborg afd. afholdt 28/12 en meget vellykket juletræsfest
for ca. 70 børn, som besøgte af en veritabel »Nisse-
far«. Afd.s formanden, *P. Vindum*, viste et par morsomme
film.

Aarhus afd. afholdt sin store juletræsfest 30/12 paa
»Royal« med deltagelse af 80 børn, der glædede sig over
nissernes muntre indslag i den stilfulde fest.

Marstal afd. har eenstemmigt udnævnt afd.s stifter og
mangeaarige formand, kaptajn *H. L. Hansen*, til æres-
medlem.

Fano afd.s mangeaarige formand, styrmand *N. Svarrer*,
har nu trukket sig tilbage fra formandspladsen p. g. af
alder, styrmand *Peter P. Egetoft* er valgt til ny formand.

Hjørring afd.s populære musikkorps har i løbet af som-
meren 1961 givet 3 offentlige koncerter og vundet megen
anerkendelse for sine præstationer.

Glostrup/Taastrup afd. indledte det nye aar med et
overdaadigt torskegilde 4/1 i »Kahytten«, med lysbilleder
og rejsehistorier af overbetjent Dreyer, Glostrup.

Kongens Lyngby afd. indledte 6/1 det nye aar med en
gang torsk under kammeratlige former i Marinestuen paa
»Lottenborg«.

Aarhus afd. havde til 10/1 indbudt chefen for Søværnets
operative Kommando (i moderne forkortelsesform: *SOK*),
kontreadmiral *Aa. Linde*, til et orienterende møde med
henblik paa samarbejdet med *SOK*, som jo er placeret i
Aarhus. Admiralen gav udtryk for sin glæde over afd.s
initiativ, og han var særdeles positivt indstillet over for en

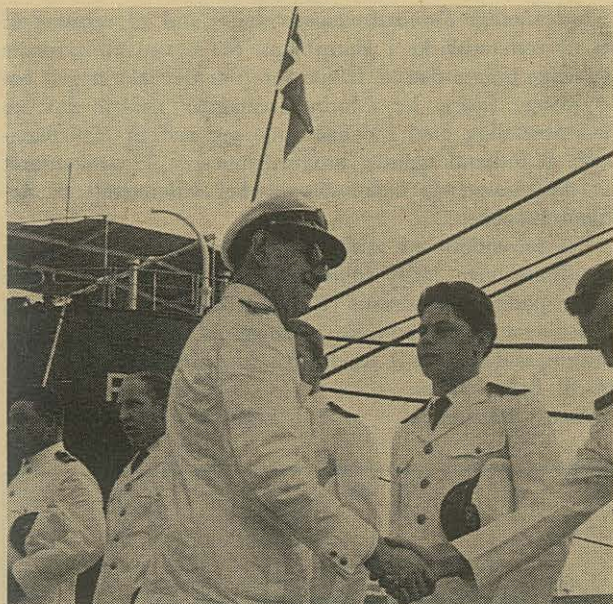

god kontakt mellem kommandoen og Marineforeningens Aarhus afd., saavel som Marineforeningens øvrige afd. i det hele taget.

Gentofte afd. samlede 10/1 til møde, desværre maatte programmet, som lød paa foredrag om *Det Dansk-Franske Dampskibsselskab* i sidste øjeblik ændres, men medlemmerne vil senere faa lejlighed til at høre om denne virksomhed.

Holbæk afd. samlede sine trofaste medlemmer til en gang klipfisk 11/1 — en aften med god skibskost og mange en herlig spunden ende for de gamle gæster.

Odense afd. havde i stedet for den sædvanlige kammeratskabsaften i januar arrangeret en vinterudflugt til Bogense, hvor der var lovet at torsken skulle være særlig god — det var baade den og humøret, da de to afd.s medlemmer mødtes under kammeratlige former.

Kongen hilser paa besætningen paa det danske m/s PATAGONIA, der laa i Bangkok's havn under det danske kongepærs besøg.

Frederiksværk afd. afholdt 20/1 en ualmindelig veltilrettelagt, fornøjelig og hyggelig nytårsfest, som indledtes med, at Marineforeningens formand, KD de Lichtenberg indviede de nye og smukke marinestuelokaler, efter at disse var flyttet over gaden til restaurant »Skovlyst«, iøvrigt et godt bytte med to gode stuer med mange smukke og morsomme ting.

Efter indvielsen var der skafning, man havde regnet med 50 deltagere, men der kom over 100: fra Hovedbestyrelsen foruden formanden, skibsbygmester Anton Nielsen, Holbæk, samt afdelingsformændene fra Hillerød og Rungsted/Hørsholm og Frederiksværks borgmester, Thøgersen, — og der var et væld af gaver til Marinestuen.

Ved bordet blev orlogskaptajn J. K. Olsen udnævnt til æresmedlem og stærkt hyldet af afdelingen som tak for mangeaarigt godt samarbejde under hans tjeneste som næstkommanderende først i Arresødallejren, senere paa Eksercerskolen i Avderød.

Marineforeningens formand uddelte 25-aars tegnet til afd.sformanden, maskinmester Hans Pedersen, og til slagtermester Sørensen, og tre nye medlemmer fik overrakt emblemet, og det varede længe, inden denne vellykkede fest sluttede.

Frederiksborg afd. indviede 30/1 sin nye Marinestue i »Cafe du Prop« — det skete symbolsk ved en flaghejsning udført af en vpl. orlogsgast. Ogsaa medlemmernes

damer var med til at gøre denne for afdelingen saa betydningsfulde aften til en virkelig festaften.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt admiralforsamling 1/2 i »Kahytten«. 1961 havde givet et lille økonomisk overskud og en lille medlemsfremgang. Mødeprocenten havde været 25.

Afdelinger med runde fødselsdage i 1962

Distrikt	Afdeling	Stiftelsesdato	Aar
I	Hundested	11-1-37	25
IX	Hadsund	16-1-22	40
IX	Aalborg	27-2-17	45
VII	Ebeltoft	28-2-17	45
VIII	Holstebro	18-4-42	20
VIII	Struer	27-4-42	20
X	Møen	3-6-42	20
VII	Silkeborg	30-6-42	20
V	Varde	16-7-42	20
IV	Kerteminde	1-8-42	20
III	Stubbekøbing	16-8-47	15
II	Bornholm	28-8-22	40
VII	Herning	3-9-42	20
V	Esbjerg	5-10-22	40
VII	Viborg	6-10-42	20
VI	Horsens	10-10-22	40
IV	Bogense	23-10-42	20
VI	Vejle	24-10-12	50
I	Helsingør	9-11-17	45

Marineforeningens Kalender

Odense afd. afholder ordinær generalforsamling paa »Trafikken« 13/2, hvor der forinden serveres gule ærter.

Kongens Lyngby afd. afholder fastelavnstest med damer 24/2 og fejrer Kongens fødselsdag 10/3 samt afdelingens egen fødselsdag 4/4.

Glostrup/Taastrup afd. afholder medlemsmøde 1/3 i »Kahytten« og drager i april paa Paasketur med damerne. Se nærmere i »Saa til søs«.

Horsens afd. afholder generalforsamling med forudgaaende torskespisning sidst i februar efter nærmere tilsigelse til medlemmerne, husk at møde op i stort tal.

Odense afd. har spilleaftener paa »Trafikken« 27/2 og 27/3.

Glostrup/Taastrup afd. afholder medlemsmøde 1/5 i »Kahytten«.

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften kl. 20—22 paa de nye baner i Roskilde-Hallen.

Los Angelos afd. (USA) afholder medlemsmøde den 2. tirsdag i hver maaned.

Københavns afd. har fast mødeaften den 1. torsdag i hver af vintermaanederne.

Søllerød afd.s skyttelaug skyder hveranden onsdag og begyndte herpaa onsdag den 10. januar 1962.

Glostrup/Taastrup afd.s skyttelaug skyder hver mandag kl. 1930—2130 paa »Roskildekroen«.

Marineforeningen gratulerer

1961

- 25/9 Maskinarbejder *Einer Sorensen*, Randers afd., 65 aar.
 30/9 Styrmand *F. Schytte*, Rørvig, Nykøbing Sj. afd., 75 aar.
 7/10 Fisker *Ludvig Hansen*, Randers afd., 65 aar.
 21/10 Møller *Holger Nielsen*, Husby Mølle, Randers afd., 65 aar.
 20/11 Husejer *H. Hansen*, Københavns afd., 65 aar.
 30/11 Fhv. plejerasistent *Valdemar Thomsen*, formand for Nykøbing Sj. afd., 70 aar.
 3/12 Regnskabsfører *Gudmund Jensen* (GEORG STAGE), Glostrup/Taastrup afd., 65 aar
 7/12 Vordingborg afd.s ældste medlem, *Fr. Petersen*, 100 aar.
 8/12 *Carl Chr. Petersen*, København, Kgs. Lyngby afd., 50 aar.
 11/12 *R. J. Pedersen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
 26/12 Skræddermester *Emil Nielsen*, Randers afd., 50 aar.

1962

- 4/1 Skibsmægler *V. Th. Sass*, Københavns afd., 70 aar.
 7/1 *Ernst H. Petersen*, Kgs. Lyngby afd., 80 aar.
 16/1 Overmekaniker *Søren Nørtoft*, Horsens afd., 60 aar.
 24/1 Skibsmægler *Chr. Schmidt*, Aarhus afd., 75 aar.
 29/1 Provst *Mogens Strunge*, Taarnby, Københavns afd., 70 aar.
 4/2 Pens. rangerformand *S. Sorensen*, Horsens afd., 90 aar.
 9/2 Tømremester *Hans A. Møller*, Aarhus afd., 70 aar.

- 10/2 *Lauritz Krogh*, Kgs. Lyngby afd., 50 aar.
 14/2 Overlæge *K. F. B. Busch*, Horsens afd., 60 aar.
 15/2 Toldkontrollør *Bohn-Jespersen*, Næstved afd., 50 aar.
 17/2 Overlærer *Thor Dahl*, Aarhus afd., 70 aar.
 27/2 Tømremester *Johs. Jensen*, Størlinge, Bøgesø, Næstved afd., 75 aar.
 9/3 Overforvalter *J. Burmeister Larsen*, Aarhus afd., 75 aar.
 10/3 Frisørmeister *W. Bech*, Horsens afd., 60 aar.
 11/3 Skrædder *J. G. Frandsen*, Aarhus afd., 65 aar.
 15/3 Regnskabsfører *A. Hansen*, Næstved afd., 70 aar.
 24/3 Statslods *Anker Petersen*, Aarhus afd., 50 aar.
 26/3 Gaardejer *J. P. Enevoldsen*, Kongsted, Næstved afd., 70 aar.
 27/3 Ostehandler *Johs. Lauridsen*, Næstved afd., 60 aar.

Indenlandsk Sømandsmission samler ind til rejsning af en ny sømandskirke i Hanstholm, bl. a. ved at indsamle og sælge brugte danske frimærker. Var det ikke noget, om vi mange inden for Marineforeningens rækker gav en haandsrækning med i denne gode sag ved til Hovedkontoret at indsende gamle, brugte frimærker. Hovedkontoret vil da besørge de indkomne mærker videresendt til Sømandsmissionen.

Til forsendelse af saadanne brugte frimærker har Sømandsmissionen ladet fremstille nogle fikse og praktiske kuvert-poser med adresse (Bernstorffsgade 21, Kbhv. V.), oplysninger og agitatoriske tegninger af *Thora Lund*, det anføres saaledes, at 1 kg brugte frimærker indbringer 12 kr. til byggefonden.

Paa forhaand tak.

Formanden.

Hempel's ABSENTA

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVEFJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spartel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkyd-emailler, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m.v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfarlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

Nykøbing Sj. og Odsherred afd. mistede 19/11 en god kammerat og mangeaarigt medlem ved disponent *Poul H. Gregersens* død. Ved begravelsen fra Nykøbing kirke paraderede flaget ved baaren.

Helsingør afd.s ældste medlem, snedkermester *Rasmussen*, døde i efteraaret 1961 over 90 aar gammel.

Esbjerg afd.s medlem, kaptajn *Sv. E. Jørgensen*, døde 26/11 i en alder af 53 aar, og afd. mistede derved et aktivt medlem, som vil blive savnet meget. Ved begravelsen i Esbjerg 30/11 blev flaget sænket over kisten som en sidste hilsen fra marinekamerater.

Sollerød afd. har ved *Jens Fischers* og *Aksel Petersens* bortgang mistet to gamle, trofaste medlemmer.

Horsens afd.s æresmedlem, fhv. pantefoged *August Johannes Glud*, afgik ved døden i december maaned.

Lemvig afd.s medlem, *Chr. Vejlbj*, er afgaaet ved døden.

Hirtshals afd. mistede den 27/12 1961 et mangeaarigt medlem *Svend Bach Christiansen*. Ved begravelsen stod afd.s flag vagt ved baaren.

Hadsund afd. har mistet sit æresmedlem og tidligere mangeaarige næstformand, bagermester *N. Chr. Nielsen*, Hadsund, der blev begravet 30/11 under afd.s sædvanlige ceremoniel.

Æret være deres minde.

Boganmeldelser

Handels- og Søfartsmuseets aarvog bragte ogsaa i aar et væld af interessant og lædigt stof, bl. a. om anlægget af Knud Rasmussens handelsstation, *Thule*, i Nordgrønland, om pommerseke aaledrivekvaser og deres betydning for Danmark, baadebyggeriet paa Fejø og Sømandsforeningen i Troense. Endelig behandles Nyords lodseris ældre historie samt forskellige smaaemner. Af særlig værdi i denne aargang af aarsskriftet er et udførligt register til Handels- og Søfartsmuseets aarvøger 1942—61, udformet baade som gruppe- og som stikordsregister, en foranstaltning af overordentlig stor betydning for benyttelsen af aarvogssamlingen som kildemateriale.

Søfartens Bibliotek har udsendt sin aarsberetning 1960/61, der oplyser, at bogbestanden er paa over 50.000 bind, hvoraf 32.000 bind cirkulerer i danske handelsskibe. I beretningen rettes en tak til medstifteren fra 1939, skibsreder *Knud Lauritzen*, der i nov. 1960 paa grund af kræ-

vende opgaver saa sig nødsaget til at nedlægge formands-hvervet, som direktør, kaptajnløjtnant *B. Goth-Bendtsen* fra Svitzers Bjærgnings Enterprise har overtaget.

Maritim erindringsliste

Orlogsmuseets udstilling i Nikolaj kirkebygning paa Nicolaj plads, Kbh. K. (lige ved Strøget og Amagerterov), aaben daglig kl. 13—16.

Nyboders Mindestuer, Skt. Paulsgade 20 i Nyboder, aabent hver søndag kl. 14—16.

Burmeister og Wains museum, Strandgade 4, Kbh. K. (lige ved Knippelsbro) aaben alle hverdage kl. 10—13 samt den første søndag i hver maaned fra kl. 0900—1200.

Post- og Telegrafmuseet, Vesterbrogade 59, Kbh. V. (mange skibsmodeller vedr. færger m. v.) aaben hver søndag kl. 12—14.

Fiskerimuseet, Nørregade 7 B. Mellembygningen, aabent hver onsdag og lørdag fra kl. 13—15.

Danmarks Akvarium, Strandvejen ved Charlottenlund slot, aaben daglig fra kl. 10. Sporvognsline 1 eller 14 til Hellerup og derfra bus nr. 27 til Charlottenlund slot.

Holmens kirkes kapel (Tordenskiold og Niels Iuels kister m. m.) aaben daglig kl. 09—12, maj—sept. 09—15.

Tøjhusmuseet, Tøjhusgade 9, søndag kl. 10—16, hverdage undtagen mandage kl. 13—16.

Mindelunden i Ryvangen, indgang fra Tuborgvej (buslinie nr. 21) aaben daglig fra kl. 10 og til: i jan. og dec. kl. 16, i febr. og nov. kl. 17, i marts og okt. kl. 18, i apr. og sept. kl. 19, i maj og aug. kl. 20 og i juni og juli kl. 21.

Københavns afd.s Marinestue, Cafeen i Kongens have, Kronprinsessegade 13, København K.

Frederiksberg afd.s Marinestue i »Cafe du Prop«, Fuglevangsvej 14, Kbhvn. F.

Damhusø afd.s Marinestue, Islev Klub og Selskabslokaler, Slotsherrens Have 10, Vanløse.

Kongens Lyngby afd.s Marinestue, »Lottenborg«, Lottenborgvej 14, Lyngby (Trolleybus nr. 23).

Dragor Museum har en god søfartsafdeling, og der er en nydelig Marinestue skraat over for museet.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportantæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

Han regnede med, at i det nye aar ville alle gamle kontingentrestancer blive afviklet —

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
*ESBJERG***Esbjerg Skibshandel**v/ Harald Nielsen
Ny Havn Tlf. 2198**»Hotel Spangsberg«**Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen Skibsbyggeri
ESBJERG TLF. 2053**FREDERIKSHAVN****ELECTRA ¹/_s**Elektroinstallatørfirma
Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239**Johan Damsgaard**Kolonial & skibshandel
Tlf. 63 Frederikshavn**P. CONRADSEN**Teknisk maskinforretning
SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900**Einer Sørensen**STEVEDORE
Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn**FYN**AKTIESELSKABET
SVENDBORG
SKIBSVÆRFT**Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen

& Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»**VIOLA**« Telf. 74**Carlsen & Aens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
N. A. CHRISTENSEN & CO.
Kongelig hofleverandør**RANDERS**

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELT FABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**Aut. installatør Tlf 41345
Skibsradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen
Skagen Tlf. 41423**SKIVE**

Harald Espersen Frederiksgade 5

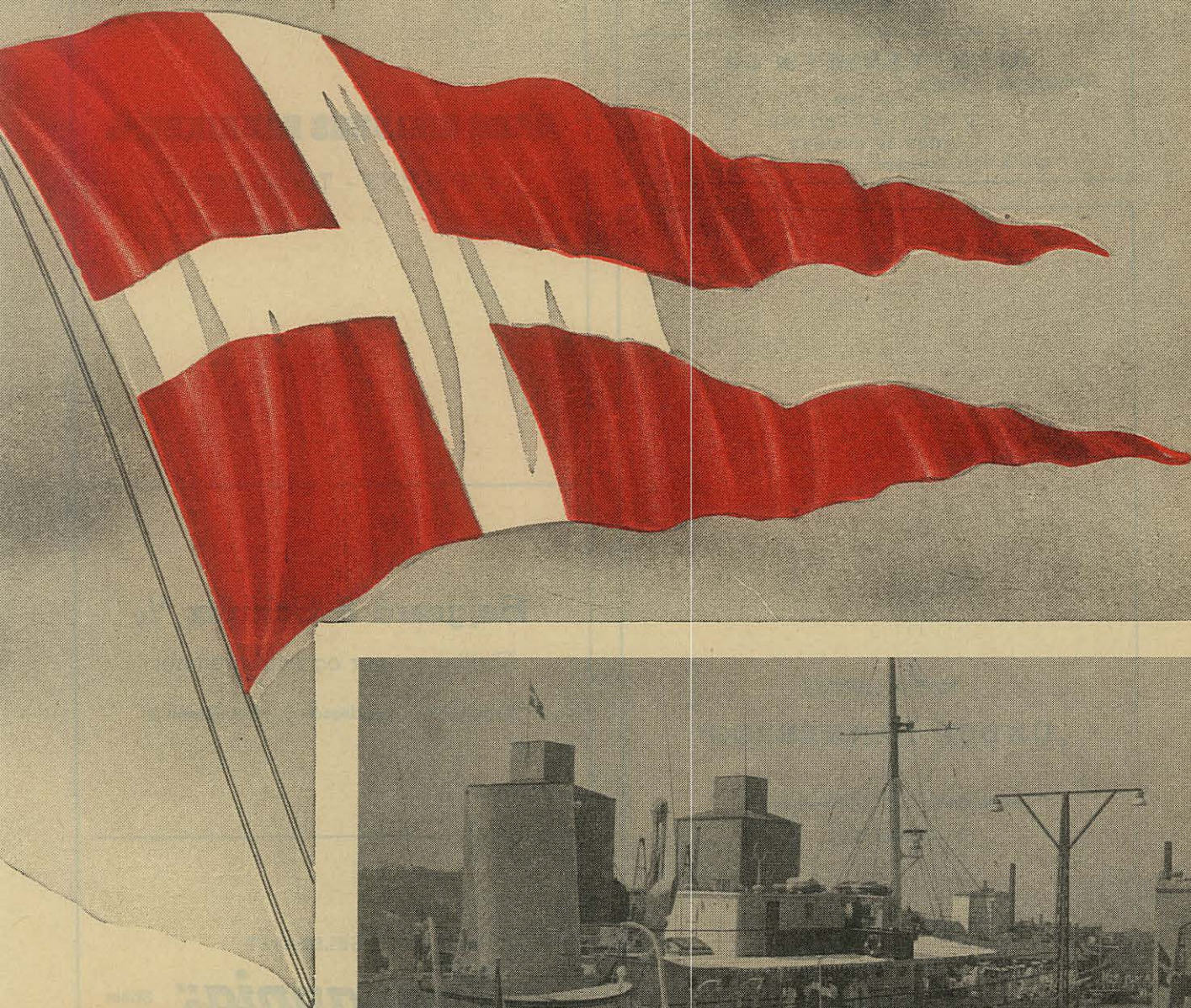
Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.
*Radio-apparater Elektriske anlæg***SVENDBORG***Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_s Vejle Mælkekompani
Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

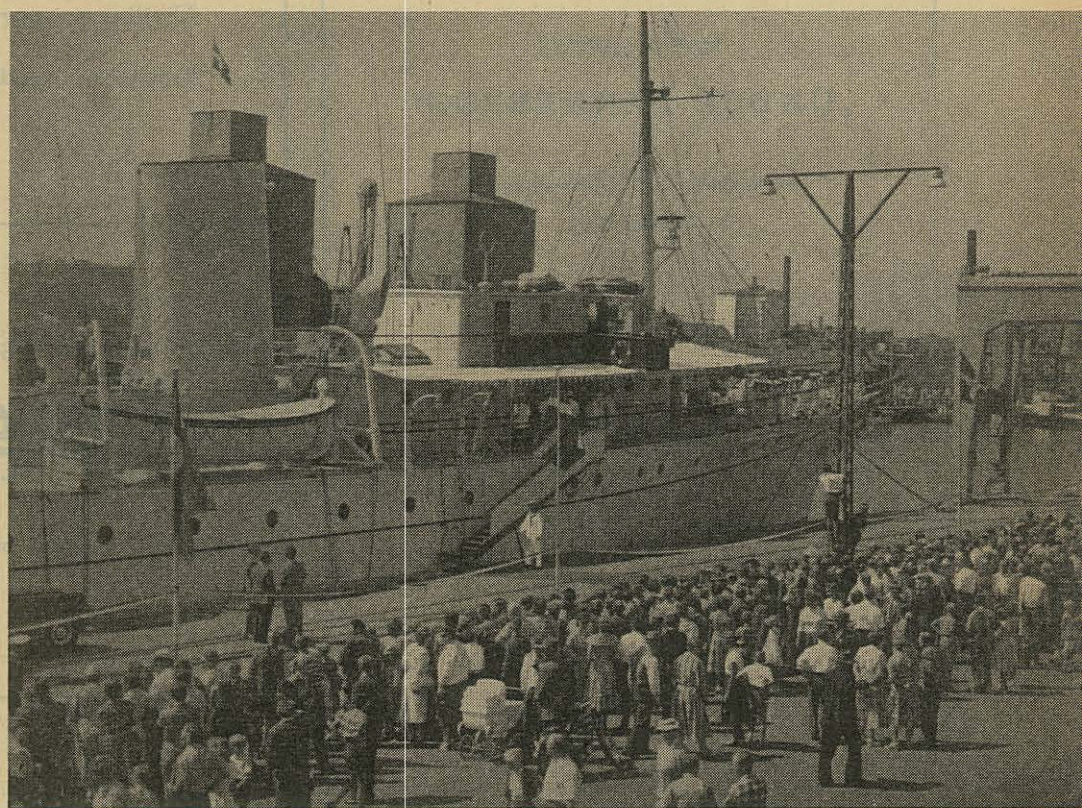

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 2 - April
49. aarg. - 1962

Kongeskibet DANNEBROG paa besøg i Vejle havn.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„**UNDER DANNEBROG**“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/s}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

SENDEMANDSMØDET 1962

Foraaret synes i aar at lade noget vente paa sig, og april maaned har som sædvanligt meldt sig med ustadigt vejr, der mangler ligesom følelsen af, at vi staar over for foraaret. For Marineforeningen betyder foraaret, nærmere betegnet maj maaned, det aarlige landsstævne, hvor man mødes med kammeraterne fra nær og fjern til sendemandsmøde med hvad dertil hører af problemer og diskussioner herom.

I aar har *Vejle* afdelingen — der til efteraaret fejrer sit 50-aars jubilæum — indbudt til sendemandsmøde, og der er ingen tvivl om, at vi vil faa det rart og hyggeligt i det skønne *Vejle*.

Paa sendemandsmødet i fjor i *Skagen* vedtoges det, at det af *Kongens Lyngby* afd. stillede lovændringsforslag skulle behandles af et udvalg, dels bestaaende af 3 afdelingsformænd, dels af hovedbestyrelsens lovudvalg. Som resultat af udvalgets arbejde foreligger der et gennemarbejdet lovændringsforslag (A), som er udsendt til alle afdelingerne til fordeling blandt deres sendemænd.

Som bekendt har hovedbestyrelsen i aarets løb mistet 2 medlemmer ved dødsfald. I disses sted har hovedbestyrelsen som andet steds meddelt med enstemmig tilslutning fra de paagældende distrikter suppleret sig med henholdsvis kontorbestyrelser *E. Nielsen*, *Næstved*, for distrikt X og direktør *V. Kjellberg*, *Rønne*, for distrikt II. Under forhandlingerne herom sporedes imidlertid ønskeligheden af en udvidelse af hovedbestyrelsen. Dels savnes der stærkt en særlig sønderjydsk repræsentant; dels er distrikt I, *Nordsjælland*, meget upraktisk delt af *Isefjordskomplekset*, hvorfor en særlig repræsentant for *Sjælland NW.* er meget ønskelig, ligesom et distrikt *Storkøbenhavn* med egen repræsentant synes paakrævet.

Herved ville hovedbestyrelsens medlemsantal komme op

paa 18 samtidig med at den treaarige valgturnus kunne bevares med tre grupper à 6 mand.

Som konsekvens heraf har hovedbestyrelsen fremsat et supplerende lovændringsforslag (B), hvori tillige er gennemført en à jour-føring i de lovparagraffer, der berøres af ændringsforslaget.

Baggrunden for denne udvidelse af hovedbestyrelsen er i første række agitationsarbejdet, og hertil behøves hjælp ogsaa fra afdelingerne og medlemmerne ude omkring. Søværnet er under opbygning efter nye og moderne principper for at kunne løse sine opgaver og i tilslutning hertil maa ogsaa Marineforeningen gøre en indsats til gavn for vort Søværn og vor Søfart, der er en af vort lands livsvigtige erhvervskilder. Som et eksempel paa friskt initiativ i agitationsarbejdet kan nævnes, at *Frederiksberg* afdelingen, som beklageligvis paa grund af bygningens nedrivning har maattet lukke sin nyaabnede marinestue, for tiden har arrangeret en udstilling af de bedste af *Marinestuens* genstande i restauranten i et københavnsk stormagasin — en ny form for at gøre vor forening bekendt.

Det er nødvendigt i dette agitationsarbejde at faa tag i ungdommen, og her maa medlemmerne være med gennem udnyttelse af vort agitationshæfte, vore Mærkater o. l. Det er ogsaa interessant og glædeligt at se, hvorledes flere og flere afdelinger tager et arbejde op med præmier og gaver til de unge værnepligtige, til navigationsskole-elever m. fl. Det er en glimrende maade at faa ungdommen i tale; *den* hører om os, *den* kommer iblandt os — og saa er vejen ikke saa lang til at blive *en* af os.

Op vort maal er stadig det samme gennem snart et halvt aarhundrede: en enig og talstærk Marineforening til gavn for dansk Søværn og Søfart.

Red.

Velkommen til Vejle

Naar *Marineforeningens Vejle afdeling* i aar indbyder til Sendemandsmøde, saa vil det for mange staa klart, at anledningen hertil er, at denne afdeling som *Marineforeningens* ældste i aar fejrer sit 50-aars jubilæum.

Det kan synes underligt, at afdelingen er ældre end selve *Danmarks Marineforening*, men da denne sidste blev stiftet i april 1913, eksisterede der allerede en lille forening i *Vejle* med samme formaal, med samme grundidé: at forene den nationale interesse for Søværn og Søfart med de gamle gasters ønsker om at samles under kammeratlige former. Foreningen » De danske Marinere for *Vejle* og Omegn« tilsluttede sig ved *Marineforeningens* oprettelse straks denne som dens afdeling nr. 1.

Dens initiativrige og første formand, bagermester *P. A. Andersen*, stod ved roret i 37 aar og ledede afdelingen paa en saadan maade, at der altid har staaet respekt omkring *Marineforeningens Vejle afdeling* og dens virke ligesom afdelingens vedtægter, dens formaaalsparagraf har haft grundlæggende betydning ved udformningen af *Marineforeningens* love og vedtægter. Et tydeligt bevis paa den i *Vejle* fremherskende nationalitetsfølelse maa ses deri, at afdelingen saa tidligt som i 1914 efter særlig ansøgning af *H. M. kong Christian X* fik den ærefulde tilladelse: at

Sten Andersen

maatte føre splitflag paa fast stang — den senere af *Marineministeriet* givne tilladelse for *Marineforeningens* og dens afdelinger til at føre splitflag med foreningens emblem i øverste stangfelt, har siden været gældende for de øvrige afdelinger, medens *Vejle* samles om sin fane.

I juni 1922 havde *Vejle* by sit første

store flaaadebesøg. Fra standerskibet, kystforsvarsskibet *PEDER SKRAM*, under kommando af *Marineforeningens* mangeaarige formand, Kontreadmiral *C. Carstensen*, og de øvrige enheder, landsatte tenderen *FENRIS* ca. 400 orlogsgaster, som deltog i *Vejle Marineforeningsafdelings* forskellige arrangementer. Sidenhen er besøget efterfulgt af mange andre skibe — straks efter 9. april 1940 var det

undervandsbaadene og vor gamle kending PEDER SKRAM, der atter — omend ikke til fest — søgte havn i Vejle.

I 1929 indviedes en smuk og seværdig marinestue i Vejle teaterbygning, og her samledes medlemmerne til mange hyggelige stunder. Ved 25-aars jubilæet i 1937 havde afdelingen tilrettelagt sendemandsmødet i sin by, et særdeles vellykket arrangement, som man kun havde ære af.

Marinestuen blev i 1948 flyttet til sin nuværende domicil i Haandværkerforeningen, hvor saavel Sendemandsmødet som den paafølgende frokost skal finde sted i aar. Marinestuens klenodie har siden 1952 været den æressabel, som afdelingen modtog som opmuntringspræmie under medlemshvervningen — den har tilhørt afdøde viceadmiral A. F. H. Evers, og blev af Marineforeningens daværende formand, kommandør Paul Ipsen, ophængt i Marinestuen ved 40-aars jubilæet.

Skoleskibet INGOLF til ankers paa Vejle fjord

Den 12/8 1954 mistede afdelingen ved bagermester P. A. Andersens død sin mangeaarige formand, som paa saa udmærket maade havde ført Vejle Marineforening frem til sit høje stade, for hvilken indsats han var benaadet med Dannebrogskorset. Afdelingens tidligere kasserer, Alfred Jeppesen, der var kendt og afholdt i vide kredse, bl. a. gennem sin mangeaarige deltagelse i sendemandsmøderne, tog nu styret, indtil bagermester Steen Andersen, søn af afdelingens stifter, i 1956 overtog formandsposten, og et led i kæden var atter samlet.

Steen Andersen leder arbejdet i samme aand som sin fader. Med stor respekt for Konge og Flag, er han den rolige, fremadstræbende formand, som de gamle orlogsgaster i Vejle sætter deres lid til. Alle er overbeviste om, at afdelingsformanden vil gøre sit til, at Sendemandsmødet i Vejleafdelingens jubilæumsaar 1962 vil faa et for kammeraterne smukt og værdigt forløb og hermed bidrage til at holde Marineforeningens anseelse udadtil i det plan, som tilkommer den som en af vort lands store nationale sammenslutninger.

C. Frederiksen, afd.sekr.

MARINEFORENINGSGLASSENE

falder til i haand og mund

... og saa er det pæne glas

Lidt om Vejle by, som vi skal gæste

Ingen, der kommer til Vejle, kan frigøre sig for følelsen af at komme til en »Bjergby«: Thi nedenfor de store bakker ligger byen for enden af den skovomkransede fjord.

Byens købstadsprivilegier er først udstedt i 1327, men de mange fund af stenalderboplads er i Vejledalen tyder paa langt større ælde — og i Jelling fortæller runestenene om kong Gorm, dronning Thyra og Harald Blaatand Sagnene beretter desuden om Frode Fredegod, Vermund og Uffe hin Spage i forbindelse med Jelling.

Dengang var vandstanden i fjorden betydelig højere, og Vejledalen var sejlbar helt op til Skibet, der menes at ligge paa det sted, hvor vikingekongerne fra Jelling havde deres »Flaadehavn«.

Fjordens vandstand faldt, og hvor den gamle monumentale Sønderbro nu ligger, »byggede« man med store træstammer som underlag et vadested. Det vadested, der gav byen sit navn — VEJLE = vadested.

Omkring dette vadested er byen vokset op og blevet den moderne industriby, vi møder i dag. Her ligger store landskendte virksomheder, hvis produkter sendes ud over hele verden og derved er med til at gøre Danmarks navn kendt.

Den smukke fjord har gjort byen til et yndet sted for flaaebesøg. Hvert aar gæstes byen af saavel fremmede som indenlandske flaaeenheder, og saa sætter de mange friske orlogsgaster præget paa byens turistliv. Ogsaa de forskellige skoleskibe ankrer jævnlig op ud for Munkebjerg eller Tirsbæk. I mange aar var der tradition for, at skoleskibet INGOLF hvert aar laa et længere tidsrum ud for Munkebjerg. Vi bringer derfor et billede fra »dengang«. Et billede, dermaaske kan vække minder hos en og anden af den lidt ældre aargang.

Som turistcentrum er Vejle kendt over det ganske land. Det er naturligvis først og sidst fjorden med sine mange udflugtssteder, der trækker. Alene en sejltur paa Vejle fjord er en Vejletur værd. De lysegrønne bøgeskove gemmer næsten helt de kendte steder som Skyttehuset, Tirsbæk, Ulbækhus, Fakkegrav, Ulvehave, Munkebjerg og Hvidbjergs store sandklitter danner afslutningen paa rækken, og den fredede Grejsdal er saa bekendt, at Geodætisk Institut har anvendt partiet som forsidebillede paa sine Færdselskort.

Ingen maa dog tro, at man kun ved at stifte bekendtskab med Grejsdalen ogsaa kender Vejledalen. De to dale er saa forskellige som nat og dag. Den første kan virke lukket og noget dyster, medens den sidste er vid og venlig. Ganske vist kommer man noget ud i vesteregnet og lyngen begynder sammen naaletræerne at faa overtaget. Pludselig dukker man ned i Randbøldal, der ligger som en oase i den ellers noget barske egn.

Herude paa Jyllands højderyg passerer den tusindaarige hærvej forbi gravhøje og kirker paa sin rute fra Viborg til Holsten.

Marineforeningens Vejle afd. byder sendemændene og deres damer hjertelig velkommen og haaber, at det lille besøg til landsmødet maa give Dem lyst til at gentage dette en anden gang i Deres sommerferie. Skulle De ønske yderligere oplysninger, saa spørg Turistforeningens bureau, Dæmningen 19.

Program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Vejle den 13. maj 1962

Al korrespondance, anmeldelse o. l. samt indbetalinger bedes mærket MARINE sendt til Vejle Turistbureau, Dæmningen 19, Vejle, tlf. Vejle (0421)—1797, postgiro konto nr. 33485. Turistbureauet staar i nøje kontakt med Marineforeningens Vejle afdeling under arbejdet med sendemandsmødets tilrettelæggelse.

Som ogsaa anført i de til afdelingerne udsendte anmeldelseskemaer for sendemændene, skal disse snarest og senest 25. april være indsendt til Turistbureauet og indbetalingerne samtidig indbetalt paa postkonto nr 33485.

De forskellige beløb er følgende pro persona:

1. Værelsesreservering og anden turistmæssig service: kr. 3,00.

Værelsesbestillingen er delt i følgende grupper:

- I. = 10—13 kr. pr. seng
- II. = 14—20 kr. pr. seng
- III. = 20—35 kr. pr. seng

og der vil saavidt muligt blive taget hensyn til de fremsatte ønsker.

Anmelderen maa være indforstaaet med, at reservationen er bindende, at seneste anmeldelse er 25. april, samt at privat indkvartering kan blive nødvendig.

Programmet er som følger:

1. Lørdag aften d. 12. maj kl. 2000: Vejle afdeling indbyder til kammeratskabsaften i »Bygningen«, med underholdning og dans.
Billetpris kr. 3,00.
2. Søndag d. 13. maj kl. 0900 pr. sendemandsmøde i Haandværkerforeningens parterresal.
3. Kl. 0945 er der arrangeret en busudflugt for damerne under kyndig ledelse til Vejles skønne omegn. Afgangsstedet er foran Hotel »Australia«, og der sluttet foran Haandværkerforeningen kl. 1200. Pris kr. 3,50 pr. pers.
4. Kl. ca. 1300 frokost i Haandværkerforeningens store sal. Der serveres 1 stk. m. rejer, 1/2 kylling m. salat og compot, frugt og ostantretning. Pris ekskl. drikkevarer og betjening 14,00 kr.

og hermed afsluttes sendemandsmødets officielle program.

Sendemandsmødet afholdes som anført søndag den 13. maj 1962 kl. 0900 i Vejle Haandværkerforenings parterresal med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Aflæggelse af hovedbestyrelsens aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag¹⁾.
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer²⁾.
6. Valg af revisorer og revisorsuppleant³⁾.
7. Eventuelt.

1) A. Det af sendemandsmødet i Skagen i 1961 nedsatte udvalg fremsætter forslag til ændring i Marineforeningens love. Forslaget er tilsendt afdelingerne.

B. Hovedbestyrelsen stiller forslag til ændring af Marineforeningens love, spec. vedrørende hovedbestyrelsens sammensætning. Forslaget er tilsendt afdelingerne.

C. Københavns afdelingen stiller forslag om at afholde sendemandsmødet 1963 — Marineforeningens 50-aars jubilæum — i København.

2) Følgende hovedbestyrelsesmedlemmer, der er paa valg i 1962, er villige til genvalg:

Kommandør *Sv. Greve*, hovedbestyrelsens forretningsudvalg, taksator *Arne Sørensen*, distrikt IX, fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg*, landssekretær, orlogskaptajn *Janus Sørensen*, hovedkasserer.

I stedet for afdøde skibsreder *Chr. Petersen*, Rønne, der er afgaaet ved døden i 1961, har hovedbestyrelsen paa forslag fra distrikt II suppleret sig med direktør *V. Kjellberg*, Rønne, hvilket skal godkendes af sendemandsmødet for en treaarig valgperiode.

I stedet for den i 1961 afdøde købmand *Otto Petersen* Vordingborg, har hovedbestyrelsen paa indstilling af distrikt IX suppleret sig med kontorbestyrelsesleder *E. Nielsen*, Næstved, hvilket skal godkendes for den resterende del af Otto Petersens valgperiode.

3) Der foreslaas genvalg af bankfuldmægtig *O. Manhof* og direktør *V. Thomsen*.

Fra Hav og Havn

En fiskerbaad fra Øckerø har under trawlfiskeri 30 sømil øst til nord for Christiansø gjort et interessant fund. Det drejer sig om et 2 1/2 meter langt knæformet stykke egetræ, som synes at stamme fra et skib fra det 17. aarhundrede. Egetræet er rigt udskaaet og har muligvis siddet i forstævnen paa et svensk eller dansk krigsskib, som er sunket mellem Christiansø og Ølands sydspids.

Børsen.

En havnelods fra New York er kommet paa en frirejse til Europa og tilbage. Den voldsomme storm tillod ikke,

at han blev sat af fra ruteskibet UNITED STATES, da det passerede Ambrose fyrskibet, saa han maatte tage turen med over »Dammen«.

Stormen er en af de værste, der har hjemsøgt den amerikanske østkyst i denne vinter. En halv snes mennesker er druknet i lavtliggende kystomraader.

En ung fransk orlogsgast gaar til bal i en havn, hvor han træffer en ung pige, som han danser med hele aftenen.
»Aah« — siger hun sødt, »det er første gang, jeg danser med en orlogsgast —«

»Hvor bor De?« spørger han, »er det langt herfra?«
»Nej, naar du gaar herfra, skal du blot sætte kursen mod kirken, saa er det kun nogle streger om bagbord!«

Lidt om „DAMETUREN“

søndag d. 13. Maj

Det kan være strengt at komme saa tidligt op efter en »drøj« aften — men hovedbestyrelsen og saa især de lokale kræfter har bestemt, at damerne allerede kl. 0945 skal starte paa »DAMETUREN«.

Der er afgang fra parkeringspladsen foran hotel »Australia«, og busserne kører gennem byens smalle forretningsstrøg mod Grejsdalen. (Kun skammeligt, at det gaar for stærkt til, at damerne kan faa lov at »kigge vinduer«). Grejsdalen, der gennemstrømmes af en lille fredelig aa, hører jo til noget alle skolebørn lærer om. Den fredelige aa kan forresten være en ret ubehagelig nabo ved tøbrud, hvor den kan bevirke store oversvømmelser i og omkring byen.

Der er sikkert en del af deltagerne, der vil blive skuffet paa denne tur. Nu er Grejsdalen berømmet helt op i skyerne og saa er der jo ikke noget at se ud over en bygelse, der langt fra er skønhedsberigende. Til disse siger vi blot: Giv tid. — Det kommer. Naar vi har passeret Grejs mølle kro begynder det kørne, — og naar vi lidt efter passerer den fredede del af dalen saavel fra den ene som fra den anden side, saa vil disse røster forstumme.

Turen gaar videre forbi Leerbæk mølle til den gamle kongeby Jelling. Her bliver der lejlighed til at bese Nordens største kæmpehøje — vi bruger med vilje ikke udtrykket »Gravhøje«, thi den sydligste, der kaldes »Gorms høj« er ikke nogen gravhøj, men en mindehøj for *Gorm*. Ved foden af højen ser De to rækker store bautasten, der i sin tid har dannet en stor trekant — et hedensk »Vi«. Det største i Norden. Teoretisk skulle der være plads til 20.000 mennesker inden for viets grænser.

Paa kirkegaarden staar den lille runesten, hvis holdbare materiale gør det muligt for os at læse teksten paa »Danmarks daabsattest« (her nævnes Danmarks navn for første gang i historien). Ikke mindre betagende er det at staa over for *Harald Blaatands* store tresidede sten, der som en skibstævn skiller »Hedenskab og Kristendom«, og hvis bekendtgørelse som »Danmarks statstidende nr. 1« stadig minder os om den store konge, der samlede hele Danmark og Norge og gjorde Danerne kristne.

Hvis det lykkes at komme ind i kirken, vil De se de ældste kalkmalerier i Norden. De pryder stadig nord- og østsiden i koret. Malerierne paa sydsiden er nye, men ført videre i den gamle »byzantinske« stil. Under gulvet i koret ses endnu rester af den gamle stavkirke, som *Harald Blaatand* byggede, og gennem en anden lem ses rester af det gamle gudehov. I koret staar en granitsten med nogle mørkebrune pletter. Pletterne er »Granat«. En saadan stenart findes i Europa kun i Grækenland, kan hælde, at *Gorm den gamle* paa et af sine vikingetogter har ført denne smukke sten her til Jelling for at bruge den som offersten i sit gudehov? Maaske — men sikkert er det, at denne sten har været anvendt som alterbord i *Haralds* stavkirke. Det konstateredes ved udgravninger under det nuværende kor i 1951.

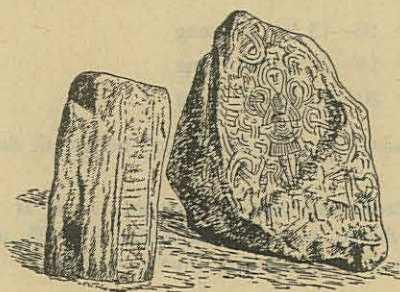
Vi forlader Jelling efter endnu en gang at have kastet øjnene over paa den store Jelling sten med det ældste kristusbillede i Norden. Billedet viser os ikke den korsfæstede Kristus, men en Kristus, der favner hele jorden i sine udstrakte arme.

Undervejs til Faarup sø passeres et smukt mindesmærke for nedskudte allierede flyvere. Turen gaar videre gennem

det bakkede landskab til Skibet og lige før denne lille landsby skimtes den gamle herregaard »Haraldskær«, i hvis mose man for 125 aar siden fandt et mumieagtigt kvindeligt, der nu ligger i St. Nikolaj kirke i Vejle. Liget blev nemlig en tid lang antaget for at være liget af den norskfødte dronning *Gunhild*. Senere tiders undersøgelser har dog bekræftet, at dette ikke kan være tilfældet.

Den sidste del af turen er lidt afhængig af tiden. Enten kommer den til at gaa gennem en smuk dal og op til de »store« højder, som vil afgive beviset for berettigelsen til at kalde byen en »Bjergby« — eller ogsaa gaar turen videre gennem Vejledalen forbi »Trædballehus«, hvor der nu er anlagt en zoologisk have op ad »Himmelpind«s skraaninger. De lidt ældre deltagere vil mindes Frederik Iversen — landsbyspillemanden, der her paa rekordtid skabte Vejleegnens største udflugtssted. Medvirkende hertil var hans radiotransmissioner af »Gammeldaws dansemusik«.

Dermed er turen snart slut, om faa minutter holder busserne foran Haandværkerforeningen, hvor frokosten venter.

Tænk på de omkomne fiskere

De stormende vintermaaneder har desværre krævet mange ofre og spredt sorg og savn i mange fisker- og sømandshjem, store anstrengelser er gjort, først under eftersøgningen, senere ved hjælpearbejdet, og mange bidrag er modtaget til hjælp for fiskerenker og faderløse børn. Ogsaa Marineforeningen har givet et beskedent bidrag, kr. 200,-, til Esbjerg Fiskeriforening.

Som eksempel paa, hvorledes der kan hjælpes, nævner *Vestjysk Fiskeritidende*:

Saadan gør man —

En gummiredningsflaade fra den forliste kutter KARNA SCHRÖDER drev under stormen ind paa vestkysten. I forhold til det inddrevne godsværdi kunne vedkommende strandfoged tilkomme 200 kr. Denne sum blev omgaaende tilsendt til den indsamling, der foretages af »Vendsyssel Tidende« til fordel for de omkomne fiskeres efterladte.

Ligeledes fortæller bladet om:

En hilsen med hjem fra Kongen.

Under kuren forleden paa Amalienborg, hvor vestkystfiskernes formand var blandt gæsterne, blev der fra Kongen sendt bud efter *Fr. Lodbjerg Jensen*, der blev paalagt at tage en hilsen med hjem til kysten. Under samtalen sagde Kongen: »Vi har fulgt katastrofen, der har ramt saa mange hjem, med dybeste deltagelse«.

FORKERTE SØER!

— og det er noget, han kender til, for han er gammel »deep-water« sailor —

Aldrig før har man hørt om saa mange »forkerte« søer som nu! Hvad ligger der mon til grund for denne paastand? Som havnefoged kommer man let ud for at skulle besvare spørgsmaalet, men efterhaanden har jeg vænnet mig til at betegne de saakaldte »forkerte« søer som fantomer! At de forekommer er udenfor al tvivl — men sagkundskaben paastaar jo, at kun hver 10 mill. sø er en forkert sø! Hvordan skal det saa forstaas, at praktisk taget samtlige havarier eller forlis nu om dage skyldes forkerte søer?

Forleden fortalte en bekendt mig, at forkerte søer ikke opstod i vore farvande. Næppe var jeg kommet hjem og havde aabnet avisen, før jeg læste om et kutterhavari i en af fjordene. Aarsag: »Forkert sø!»

Man bygger skibe specielt til Østersøfart, Nordsøfart og Atlantfart, ja, endog Grønlandsfart; altsaa skibe af en vis størrelse og styrke, hvor søernes højde og længde de paagældende steder er taget i betragtning. Alligevel forbavses man over at høre om Coasters, der besejler stormfulde farvande langt herfra, og hvor de efter alle solemærker at dømme kan komme ud for store vanskeligheder. Sker der dem noget, skyldes det »forkert sø« — men hidtil har ingen kunnet berette derom — og af gode grunde!

Engang lærte drengene, der skulle til søs, havets rette væsen at kende ved simpelt hen at lære at sejle med joller! Naar vinden friskede op og søerne rejste sig, fandt de hurtigt ud af, hvorledes det lod sig gøre at »parere« dem — blot ved en ubetydelig drejning af roret i rette øjeblik. Det bevirkede, at fartøjet formeligt »rullede« over bølgekammen; et interval opstod, og man gik til biddet igen — indtil næste sø truede. Saa simpelt er det altsaa, men der fordres paapasselighed, ellers kunne det let gaa galt. Det vigtigste ved hele sejladsen var selve pareringen, og var den indøvet, kunne der til gengæld føres et forholdsvis stort sejlpres. Det kunne selvfølgelig gaa galt, men ingen undskyldte sig med »forkert sø!»

En saadan oplæring gik uvægerligt i blodet paa sine udøvere, og endda i en saadan grad, at de senere hen var indstillet paa at benytte »metoden« paa endnu større fartøjer, ja — selv de allerstørste! Kunsten kendes ikke af saa mange mere — i al fald ikke i større udstrækning — men den var meget anvendelig i sejskibene og skærpede agtpaagivenheden i allerhøjeste grad. Ved samtaler med nutidens søfolk om dette spørgsmaal, har jeg ofte faaet svaret: »Det pjat har vi aldrig hørt om før«. Nej, saamænd, men aldrig har man hørt om saa mange forlis som nu, og kunsten at faa et moderne saarbart skib til at forsvinde er bestemt ikke saa stor. Uvidenhed paa de mest elementære omraader til søs kan hurtigt gøre en ende paa legen!

Ud fra min egen erfaring kan nævnes, at under en forrygende storm i det nordlige Stillehav — med taarnhøje søer foran for tværs og med et fuldt lastet skib paa 10.000 tons — viste det sig ofte tilraadelig pludselig at beordre rorgænger: »Midtskibs med roret eller op med roret« for at imødegaa en brækker — altsaa »rulle« skibet af! Der gjaldt det samme for det store skib som for jollen. Jeg fandt dog aldrig paa at kalde den en forkert sø, da der

i mine øjne intet »forkert« var ved den; den meldte sig jo ydermere selv!

I moderne skibe af »Pennalhistypen« er det tilraadeligt altid at holde et vaagent øje med »Rasmus, naar han optræder i skjorteærmer!« Han giver ingen pardon; til gengæld kan han meget ofte tages i opløbet. Og det er denne kunst, havets betvingere bør holde vedlige — hvis de da overhovedet har lært den! En »forkert sø« kan fremkaldes med fuldt overlæg.

Men tilbage til »fænomenet«. Den kendte bølgefremkomster saasom: uregelmæssig sø — topsø — krapso, og hvad de ellers hedder, har sine naturlige forklaringer, og har intet at gøre med begrebet: »forkert sø«. Nej — den forkerte sø optræder paa det aabne hav, hvor bølgegangen er mere regelmæssig, fordi der ingen hindringer er; men hvorfor den opstaar, skal jeg lade være usagt. Enhver der har sejlet til søs, og som maaned efter maaned, paa de lange rejser, har studeret søernes karakter, har ikke kunnet undgaa at observere, at en enkelt sø ligesom kan bryde ud af formationen. Det farlige ved en saadan sø er, at den dels kan synes mere frygtindgydende end de andre, og dels — og her er vi ved sagens kærne — at den har en helt anden indfaldsvinkel og bogstavelig talt vælter ned over skibet, hvor den smadrer alt paa sin vej. Det er bestemt ikke vievand, der her er tale om, men ægte havvand paa maaske hundredvis af tons — og med en ganske overvældende kraft! Her er der intet at stille op — men man maa regne med, at skibet kan staa for øretæven!

At man som havnefoged og gammel »vandrotte« kan fornemme sus i »mellemdækket« bare ved synet af de moderne »sardindaaser« i sin havn er vel forstaaeligt efter denne forklaring; og ikke mindst ved tanken om hvad saadanne skibe kan tænkes at komme ud for, »naar elementerne spiller op til dans« paa verdenshavene.

C. Mortensen.

Tilgang af nye medlemmer i januar kvartal 1962

Aalborg 20, Aarhus 1, Assens 5, Birkerød 1, Børglum 2, Bornholm 12, Ebeltoft 3, Esbjerg 5, Faaborg 2, Faxe 2, Fanø 3, Fredensborg 3, Fredericia 4, Frederiksberg 5, Frederikshavn 10, Frederiksværk 5, Gentofte 4, Gilleleje 1, Glostrup 4, Hadsund 3, Hillerød 2, Hirtshals 1, Hjørring 1, Hørsholm 1, Kalundborg 1, Kerteminde 2, Kolding 10, Kgs. Lyngby 1, København 11, Køge 1, Lemvig 2, Nakskov 4, Nyborg 2, Nykøbing F. 2, Nykøbing Mors 5, Næstved 3, Odense 6, Padborg 1, Randers 7, Ringkøbing 7, Rudkøbing 2, Samsø 1, Silkeborg 6, Skive 3, Skælskør 2, Slagelse 6, Stevns 4, Svendborg 8, Thisted 1, Vejle 3, Viborg 2, Vordingborg 2, ialt 205 medlemmer.

Samtidig er udmeldt 285 medlemmer.

Fra Søværnet

Kommandør *Axel Schmidt*, der med midlertidig rang af kontreadmiral er chef for Grønlands Kommando, fra-træder kommandoen på Grønland med udgangen af marts og stilles til rådighed for søværnskommandoen.

Til ny chef for Grønlands Kommando er udpeget kommandør *J. Th. B. Münter*, der var chef for Kattegats marinedistrikt. Kommandør Münter tiltræder sin nye post 1. april og er tillagt midlertidig grad som kontreadmiral.

Til ny chef for Kattegats marinedistrikt er udpeget kommandør *A. O. Schulze*, der i øjeblikket er til raadighed for søværnskommandoen.

Kommandør *S. S. Thstrup*, der er udnævnt til kontreadmiral i overtalligt nr. har overtaget posten som stabschef i NATOs enhedskommando i Karup.

Samtidig blev kommandør *H.-H. Wesche*, der gør tjeneste ved NATO-hovedkvarteret i Holtenau, som kommanderer fladestyrkerne under enhedskommandoen, sat i overtalligt nummer i Søværnet.

Der bliver herved to kommandørstillinger ledig i Søværnet, hvorfor kommandørkaptajn *Jørgen Petersen* i søværnsstaben er blevet udnævnt til kommandør, og orlogskaptajn *Ole Felding*, Søværnets Operative Kommando i Aarhus, til kommandørkaptajn.

Kommandørkaptajn *Felding* overtager kommandoen over Marinedistrikt Langeland med Langelandsfortet, hvis hidtidige chef, kommandørkaptajn *Jørgen Hvuid*, forflyttes til Stockholm som forsvarsattaché.

Fra 1. marts udnævntes chefen for Søværnets materielsektion, kommandørkaptajn *P. Holm*, til kommandør, og fra samme dato forfremmedes orlogskaptajn *V. P. Heise*, der er chef for Marinestation Lynæs, til kommandørkaptajn.

KFUMs soldatermission vil bygge et orlogshjem ved den nye flådebase i Frederikshavn. Hjemmet vil koste ca. 300.000 kr., og pengene skal skaffes ved en stor indsamling i omraadet nord for Limfjorden.

Indsamlingen, der begynder i sidste halvdel af maj, ledes af en komité med biskop Erik Jensen som formand. Biskoppen assisteres af seks præster, som alle har aftjent deres værnepligt som orlogspræster i Søværnet.

Ifølge personellovforslagets paragraf 4 kan »som frivillig antages saavel mænd som kvinder«. Det er tanken, at kvinder skal kunne antages til frivillig tjeneste efter retningslinier, der stort set følger de samme som for mænd.

Militær ansættelse vil omfatte kvinder, der bestrider stillinger, som omfatter et militært speciale. Man vil kræve, at de paagældende kvinder fortsat skal være tilknyttet kvindekorpset. Kun hvis en saadan ordning skulle vise sig u hensigtsmæssig, vil andet tilknytningsforhold blive overvejet.

Søværnets intendantur vil nu udbyde Holmens gamle kaserneskip FYEN til salg for ophugning. Orlogsmuseets udstilling har dog faaet lov til at fjerne skibets smukke chefsalon og et officerslukaf samt et officerslukaf fra inspektionsskibet HEIMDAL.

Engelske, danske, svenske og tyske firmaer har meldt sig som aftagere af FYEN, endnu inden skibet officielt er udbudt til salg.

Den 35-aarige orlogskaptajn *W. Ric-Hansen* er traadt uden for nummer i Søværnet for at reorganisere Falcks Redningskorps' personeluddannelse. Orlogskaptajnen var i flere aar chef for Søværnets Dykkerskole og har gjort en betydelig indsats for effektiviseringen af Søværnets frømandsuddannelse. Samtidig var han censor ved Falcks Redningskorps' Dykkerskole i Aarhus, hvor Falck uddanner sine dykkere og frømand.

Det danske Søværns flyvevaaben er nu genopstaaet under navnet *Det maritime Flyvevæsen*. For godt en halv snes aar siden blev Hærens Flyvetropper og Marinens Flyvevæsen sammenlagt og omdøbt til Det danske Flyvevaaben, som blev et selvstændigt værn i forsvaret. Foreløbig tæller det nye flyvevæsen syv søofficerer, der gennemgaar et to-ugers kursus paa Flyvestation Aalborg, de ankom til Aalborg fra USA, hvor de havde gennemgaet den amerikanske flaaedes flyveskole under en ni maaneders uddannelse, og hvor de lærte at flyve jetmaskiner og helikoptere.

Kurset paa Flyvestation Aalborg foregaar i træningsfligten, hvor de instrueres om de danske flyvepladser og flyvestationer, om indflyvninger til disse m. m.

Fra Aalborg gaar turen til flyvestation Værløse, hvor de maritime piloter foreløbig skal have station.

Det maritime Flyvevaabens opgave bliver at betjene de fem turbinedrevne helikoptere af den franske type Alouette III, som Flyvevaabnet har bestilt paa Caravelle-fabrikkerne Sud Aviation i Frankrig til Søværnet. Helikopterne, der leveres i indeværende aar, skal stationeres paa de inspektionsskibe, som efter afleveringen fra værfterne i Aalborg, Aarhus og Svendborg, indsættes til patruljetjeneste og fiskeriinspektion ved Grønland og Færøerne.

Søværnskommandoen har oprettet Søværnets Kursusinstitution paa Marinestation Lynæs med kortvarige kursus for befalingsmænd af alle kategorier inden for omraaderne lederskab og oplysningsvirksomhed, herunder psykologisk forsvar. I første omgang vil der blive afholdt kursus for befalingsmænd, der har eller skal have med konstabel-elever at gøre.

Formaalet hermed er:

- at styrke personellens forstaaelse af Søværnets betydning og dets mulighed for at løse sine opgaver,
- at forbedre lederskab og mandskabsbehandling, saaledes at Søværnet følger med i den udvikling, der paa dette omraade er sket og stadig sker i det civile erhvervsliv,
- at øge alt personels interesse for og forstaaelse af de menneskelige problemers betydning for tjenesten, saaledes at den enkeltes tilpasning lettes,
- at styrke kontakten og samarbejdet mellem de forskellige personelgrupper indbyrdes og mellem personellet og Søværnets ledelse ved gensidig orientering.

Denne kursusinstitution, der oprettes fra 1. februar 1962, er altsaa et led i forsøget paa at ændre »klimaet paa arbejdspladsen«, et begreb, som jo ikke er ukendt i den almindelige debat, og et begreb, der ofres stadig større opmærksomhed under civile som under militære forhold.

Indsendte manuskripter bedes saa vidt muligt skrevet paa maskine. I alle tilfælde beder vi om, at der holdes god linjeafstand og bred margin til begge sider.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af æresformandens, *Hans Majestæt Kongens* fødselsdag har Marineforeningens formand indskrevet sig paa de fremlagte lister.

Hans Majestæt Kongen har under 11/4 1962 benaadedt formanden for Marineforeningens Skælskør-afdeling, fiskeeksportør *C. Grube Hansen* med Ridderkorset af Dannebrogordenen.

Sammen med chefen for flaadestation København, Kontreadmiral *K. Lundsteen*, og repræsentanter for Kystartilleriforeningen har Marineforeningens formand den 2. april nedlagt en krans ved heltegraven paa Holmens kirkegaard.

Den 29/3 1962 fyldte medlem af hovedbestyrelsen, formand for Marineforeningens Odense afd., ingeniør *E. Fylling*, 60 aar, — det synes utroligt, at denne pæne, unge mand allerede har naaet dette runde tal. Vi haaber dog, at han fortsat vil fastholde sin levende interesse for vor forening, i hvis ledelse han paa mange maader tager aktiv del i — hjertelig til lykke.

I anledning af at 2 af hovedbestyrelsens medlemmer, købmand *Otto Petersen*, Vordingborg, og skibsreder *Chr. Petersen*, Rønne, er afgaaet ved døden i 1961, har hovedbestyrelsen paa enstemmigt forslag fra afdelingerne i distrikt X Sydsjælland suppleret sig med mangeaarigt medlem af og kasserer i Næstved afdelingen, kontorbestyrer *E. Nielsen*, Næstved.

Paa tilsvarende maade har hovedbestyrelsen paa forslag af afdelingerne i distrikt II, Bornholm, suppleret sig med Bornholm afdelingens nuværende formand, direktør *V. Kjellberg*, idet begge de nævnte erklærede sig villige til at paatage sig hvervet. Denne supplerung vil dog — som anført andetsteds i bladet — være at forelægge til sendemandsmødets godkendelse 13. maj i Vejle.

Damsø afd. — en lille og hyggelig kammeratlig afd. indenfor Marineforeningen har givet op og deponeret sit flag paa Hovedkontoret. Det var særlig sammenholdet i afd. s Marinestue, der bandt kammeraterne i denne lille afd. sammen, og da stuen af forskellige grunde flere gange maatte flyttes og nu igen stod uden tag over hovedet, tilsluttede man sig den nærliggende *Glostrup/Taastrup*, som til gengæld nu daarligt kan rumme alle i sin »Kahyt«, der som bekendt er indrettet i en privat kælderetage i et medlems villa — naa, hvor der er hjerterum, er der ogsaa husrum. En tak til de brave *Damsø*-kammerater, der holdt ud til det sidste, og alle gode ønsker for den forstærkede *Glostrup/Taastrup* afd.

Den svenske forening »f. d. Skeppsgossar«, en sammenlutning af gamle »Skeppsgossar«, en elevform i den svenske orlogsflaade fra omkring aarhundredskiftet, har tilsluttet sig de svenske militære kammeratskabsforeninger i samarbejde med »Flottans Män«. Som tidligere omtalt indgik to af denne forenings medlemmer i det svenske marinekontingent ved det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne i København i maj 1961. Redaktør *Willborg*, som er hovedmanden for »Skeppsgossarne«s deltagelse i det nordiske samarbejde, har startet et smukt tidsskrift »Bidevind« og i dettes 1. nr. i 1962 giver han et levende referat at stævnet i København, som han og hans kammerater var meget begejstrede for. U.D. har leveret clichéer til denne artikel og haaber paa lejlighedsvis at bringe klip fra det nye maritime foreningsblad.

Kommandørens Stok

Lige til det sidste omfattede Marineforeningens grundlægger og mangeaarige formand, Kommandør *Paul Ipsen*, sit hjerte barn med levende interesse, ligesom han stadig fulgte alt og alle indenfor foreningslivet.

Kommandørens stadige medleven i Marineforeningens liv har senest manifesteret sig i, at vor gamle formand har testamenteret sin kendte slanke ibenholtstok med østerlandske sølvbeslag til brug for den til enhver tid siddende formand for Marineforeningen.

Mange indenfor rækkerne vil stadig mindes vor tidligere formand med sin karakteristiske slanke stok i haanden. Den fulgte ham gennem tykt og tyndt, Marineforeningens formand i civil uden stokken var næsten utænkeligt, det var saa at sige hans »kommandostav«, et formandstegn, og netop derfor har Marineforeningens Forretningsudvalg bestemt, at Kommandør *Ipsens* stok skal bevares i vor forening til disposition for formanden i overensstemmelse med arveladerens ønske. Den vil blive forsynet med en lille sølvplade til oplysende data om dens indehavere, og naar vi indenfor Marineforeningen samles til stævner o. l. og ser formanden med stokken i haand, vil den stadig minde os om den mand, der i sin tid fik idéen til Marineforeningen, og som formand gennem en lang aarrække prægede foreningens liv og virke.

»Kommandørens stok« vil saaledes være en arv, der ikke gemmes hen, men tværtimod jævnlige vil komme os for øje og derigennem minde os om Marineforeningens idé, saaledes som den i altovervejende grad skyldes Kommandør *Paul Ipsen*.

Sekret.

Det er værd at notere, at *Flottans Mäns Göteborg* afd. ogsaa benytter Marineforeningens Mærkater paa sine breve — ligesom vi alle gør det herhjemme.

Fra Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste er modtaget:

Hermed en hjertelig tak til de af Marineforeningens afdelinger og enkeltmedlemmer, der har vist interesse for Søværnet ved at købe eksemplarer af »Søværnets juleaskeskaal 1961«.

Kontakt- og velfærdsofficeren for Søværnet

H. Bilde Jensen, Orlogskaptajn.

Aarhus afd.s formand, medlem af Hovedbestyrelsen, *Villy Kyst*, og sekretæren, *Victor Larsen*, begge med fruer, deltog 31/3 i Flottans Mäns 25 aars jubilæum i Göteborg, samme dag deltog Marineforeningens Landssekretær med frue i 25 aars jubilæet i Flottans Mäns Malmö afd. I Göteborg deltog ordførende for Flottans Mäns hovedafd. i Stockholm, Konteramiral *Marc Giron*, og i Malmö repræsenteredes hovedafd. af generalsekretæren, Kommandørkapten *K. Sjöblom*.

En af Danmarks gode venner fra besættelsestiden, sjökapt. *T. A. Frederiksson*, Malmö, er død, faa maaneder før han ville være fyldt 80 aar.

Han startede i Kungl. Flottan i 1900 i korvetten *FREJA*, og kom som skibsfører til Hallandsbolaget i 1908

og blev pensioneret 1947. I de mange aar han sejlede paa ruterne Göteborg, Malmö, København og Lybæk fik han utallige venner i Danmark.

Mange flygtninge havde han illegalt med til Sverige herfra, ligesom han besøgte megen post til de allierede gennem Sverige til

England, særlig i den periode han førte *FALKEN* og *TERNEN*, som til sidst blev minesprængt og sank ved Gedser. Efter krigen afhentede han krigsfanger i Gdynia og bragte dem til Malmö med *KRONPRINSESAN INGRID*.

Frederiksson var dekoreret med Emmerynmedaljen, som blev indstiftet i 1700 som særlig udmærkelse til svenske skibsofficerer for langvarig og fortjenstfuld gerning paa søen, samt med Kong Chr. X's frihedsmedalje. Gennem mange aar var han bindeledet mellem »Flottans Män« i Sverige og Danmarks Marineforening og gjorde en stor indsats for samarbejdet mellem de nordiske marineforeninger, ligesom han var æresmedlem af Marineforeningens Københavns afd.

Holmens provst død

Den 3/2 1962 kom budskabet om, at Holmens Provst, kgl. Konfessionarius, dr. theol. *Michael Neiiendam*, var afgaaet ved døden. Trykket af store personlige sorger og meget alsidigt og betydningsfuldt arbejde gav den før saa ranke og levende skikkelse et højet og træt udseende, og afsluttede omsider den flittige prælats virke. Den gamle bestemmelse om Holmens kirke som Søværnets kirke fik nyt indhold gennem provstens arbejde, og han havde forstaaet at opbygge denne orlogsflaadens kirkelige betjeningsform af i dag i en saadan form, at den har vist sig som et levende og virksomt islæt i Søværnets daglige arbejde — og bl. a. dette vil mange mindes og takke provst *Neiiendam* for.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

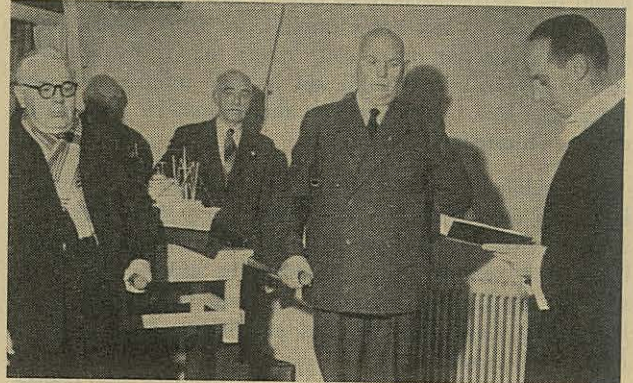
Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Kirkeindvielse i Helsingør

Et par hundrede mennesker deltog søndag 3/12 i gudstjenesten i Vestervang kirke, hvor midtpunktet var det nye kirkeskib *YUGALA* — den første kirkeskibsmodel i Danmark af et nyt og moderne motorskib. Ved 9-tiden gik en procession af medlemmer fra de to givende foreninger, *Marineforeningen* og *Sømandsforeningen*, ud fra havnetrekanten bærende skibsmodellen imellem sig — og med foreningsflag og -faner i spidsen.

Processionen blev fulgt af mange mennesker, og tilstrømningen til gudstjenesten blev saa stor, at de kirkelige handlinger maatte forlægges til skolens festsal.

Paa de to foreningers vegne overrakte lods *Anker Jørgensen* det smukke skib til kirken. Skibet er bygget af baadebygmester *C. F. Hansen*.

Sognepræsten modtager kirkeskibsprocessionen i vaabenhuset.

Pastor *Buchhave* betegnede kirkeskibet som symbolet paa vort livs færd fra vugge til grav. Kirken er et sted, hvor vi kan finde tryghed, sagde han. Skibet leder tanken hen herpaa. Pastor *Buchhave* takkede foreningerne for den smukke gave — ikke mindst fordi der er tale om en model af en moderne fragtbaad, bygget paa Helsingør Skibsværft. Der er tradition for de romantiske, gamle sejlskibe i kirkerne, sagde han, men er det ikke, som om dette skib netop henvender sig til vor generation, til vort industrialiserede samfund?

Der ventes iøvrigt samme aften mange mennesker til Vestervang menighedsmøde, hvor den vordende doktor, museumsinspektør *Henning Henningsen* fra Handels- og Søfartsmuseet taler om kirkeskibe.

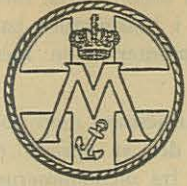
Ceremonien blev udsendt i Fjernsynets »Aktuelt«.

Landsindsamlingen til fregatten *JYLLANDS* bevarelse har ogsaa i aar henvendt sig til Marineforeningen og beder om al tænkelig støtte paa fregatdagen 9. maj 1962 fra Marineforeningens afdelinger landet over ved de forskellige arrangementer, der gøres for at skaffe videre midler til den gamle fregats bevarelse.

Strømmens magt

På torsdagsmorgonen avsände jag per flaskpost en hälsning från Anholt till en gammal Anholtsvän i Sverige. Till synes mycket långsamt guppade den från strandrevlarna utanför norra kusten, och jag trodde verkligen inte att den skulle komma fram. Men tre dagar senare plockades den upp vid stranden i Morup. Flaskposten nådde adressaten tidigare än vykortet jag sände samtidigt, ty postflyget gick först på lördagen.

Forenings- Meddelelser

Godthaab afd. var i efteråret samlet to gange til andespil, henholdsvis 30/9 og 4/11. Begge aftener var velbesøgte. Efter de spændende spil samlede interessen sig om smørrebrød og svingom.

3. juledag afholdtes om eftermiddagen den aarlige børnejuletræsfest med nissemand, sodavand og godter til børnene og kaffe og kage til forældrene. Om aftenen samledes de voksne til dans om juletræet og pakkeuddeling.

Nytaarsaften afholdtes fællesspisning under meget festlige former. Der var god tilslutning af medlemmer og desuden deltog mange gæster fra TEISTEN og MALLEMUKKEN, hvis besætninger var mødt fuldtalligt op paa nær de obligate vagtmænd. Kl. 20 fejrede man det danske nytår, mens det grønlandske nytår fejredes kl. 24 ved et glas punch. Humøret var højt og nytåret blev modtaget i en lykkelig stemning.

Aarhus afd. afholdt generalforsamling 8/2. Fra bestyrelsen afgik bogholder *Villy Rasmussen* og renseriejer *P. Holmsted Møller*. Nyvalgt blev ekspeditionssekretær *E. Thomasen* og frisørmester *F. Sørensen*. Efter en næsten uhørt stille generalforsamling var der kammeratlig samvær, hvorunder vand- og gasmester *Loft Sørensen* fik overrakt MFs 25 års tegn.

Hirtshals afd. afholdt 27/12 sin 41 års stiftelsesfest paa kroen, hvor man ifølge traditionen stillede sulten med kogt torsk og ostespind, senere var der dans paa dækket til hen paa de smaa timer.

Orlogskaptajn J. K. Olsen, mangeaarsig næstkommanderende ved Søværnets Eksercisskole i Arresødal og Avedød, kvitterer for sin udnævnelse til æresmedlem af Frederiksværk afd. ved at overrække en smuk model af en gammel metalkanon.

Godthaab afd. afholdt genfs. 21/1. Formanden omtalte, at der i aarets løb var afholdt 13 forskellige arrangementer. Havneformand *Rosengren* fra Julianehaab, en af gaverne af mindeankeret — har besøgt dette og glædet sig over ankerets smukke placering. Kontreadmiral *Schmidt* fra Grønnedal har ligeledes besøgt Marinestuen og takket for afd.s arbejde for de orlogsgæster, der besøger Godthaab. Fra Foreningen »Dannevirke« er modtaget kr. 5.000 til hjælp til opvarmnings- og isoleringsforanstaltninger i Marinestuen. Til bestyrelsen nyvalgte *Anker Jensen*. Efter at forskellige lokale forhold var debatteret, bragte *Echwald*

hilsen og tak til bestyrelsen m. fl. fra Marineforeningens formand, KD *de Lichtenberg*.

Skelskør afd. afholdt genfs. 21/1. Formanden mindedes de afdøde medlemmer, omtalte den vellykkede udflugt til Holmen og en fornøjelig fregatskydning. I anledning af, at afdelingen, der tæller 60 medlemmer, i 1968 kan fejre 50 års jubilæum, vedtoges det at oprette et jubilæumsfond. Som tak for den dygtige maade, afd.s-formanden, *Grube Hansen*, havde ledet afd. gennem 25 aar, modtog han to smukke sølvlysestager.

Aarhus afd.s sølvbøger for eksemplarisk opførsel og fint kammeratskab blandt besætningen paa byens adoptions-skib, depotskibet ÆGIR, blev af afd.s-formanden, *Villy Kyst*, 2/2 overrakt til vpl. *Bent Madsen* fra Esbjerg ved en reception paa Aarhus raadhus i anledning af depot-skibets og U-baadene TUMLEREN og DELFINENs besøg. Viceborgmester *Strange Petersen* udtrykte sin glæde over flaaadebesøget, det var nu 10 aar siden Aarhus adopterede ÆGIR. Skibschefen, Kommandørkaptajn *J. C. Munck*, takkede for modtagelsen og overrakte viceborgmesteren ÆGIRs nye vaabenskjold til erindring om adoptionsbesøget. Blandt gæsterne ved receptionen saas Chefen for Søværnets operative kommando, Kontreadmiral *Linde*, Marinestationens chef, Kommandørkaptajn *Brammer* samt repræsentanter for Aarhus havn og mange medlemmer af Marineforeningen.

Svendborg afd. afholdt 3/2 genfs. i Marinestuen paa Hotel »Phønix«. Nyvalgt til bestyrelsen blev Kaptajnlojtnant *Ebbesen Petersen* og *Preben Thygesen*. Kontingentet blev forhøjet til 13 kr. aarligt.

Roskilde afd. afholdt genfs. 7/2 i »Kahytten« paa Hotel »Prinsen«, herunder uddeling af 25-aarstegnet til to medlemmer.

Gentofte afd. afholdt genfs. 8/2 efter forud at have styrket sig til strabadserne ved en ret torsk med fornødent tilbehør. Kontingentet blev forhøjet til 20 kr. pr. aar.

Kongens Lyngby afd. vedtog paa genfs. i Marinestuen paa »Lottenborg« 8/2 af sin kassebeholdning at overføre kr. 300,- til et nyt fond: »Fond til iklædning af GEORG STAGE-drenge eller anden lignende formaal« samt at forhøje det aarlige kontingent til kr. 15,-.

Skive afd. afholdt 10/2 genfs. efterfulgt af fællesspisning og dans. De 35 deltagere havde en hyggelig aften, som kun opfordrede til snarlig gentagelse med betydelig større tilslutning. Bestyrelsen har konstitueret sig med *Egon Hansen*, formand, *H. P. Christiansen*, næstfmd., *Knud Nielsen*, kasserer, den nyvalgte *Knud Horup* blev sekretær samt *Gunnar Aagaard*.

Esbjerg afd. holdt genfs. 10/2 i Neptun-Kroen. Næstfmd. ledede forhandlingerne i formandens fravær og mindedes de i aarets løb bortgaaede 4 kammerater. Da formanden, *Knud Schrøder*, kassereren, *K. Bøhne*, og bagemester *E. Gundestrup* ønskede at udtræde af bestyrelsen p. g. af manglende tid, blev restauratør *H. Nielsen* valgt til formand, *Ernst Madsen* blev kasserer og forretningsfører *Chr. Toldt* overtog sekretærposten, genvalgt blev *E. Haunstrup*, medens chauffør *H. T. Hald* nyvalgtes. Afd.s mangeaarige medlem, tankbaadsfører *P. Gustav Hallgren*, modtog udnævnelsen til æresmedlem.

Herning afd. nyvalgte paa genfs. smedemester *William Nielsen* til formand. Til forberedelse af afd.s 20 års jubi-

læum 3/9 nedsattes en 4 mands komité. Marinestuen, som er rigget af paa Hotel »Princess«, vil forhaabentlig snart genopstaa paa Vestre Gæstgivergaard.

Odense afd. afholdt ordinær genfs. paa restaurant »Trafikken« 13/2 med den traditionelle forudgaaende skafning.

Silkeborg afd. afholdt genfs. 13/2 og havde opfordret medlemmerne til at møde flittigt op i anledning af, at det var 20 aar siden afd. blev oprettet. Formanden havde med glæde noteret god fremgang i medlemstallet og omtalte deltagelsen i skydningen sammen med soldaterforeningerne, den fornøjelige fællestur til Ebeltoft for 7. distrikt, Kongebesøget ved H/S HJELLENS 100 aars jubilæum, hvor afd. var repræsenteret med sit flag. Arbejdet med oprettelse af en Marinestue var foreløbig uden resultat. Endelig beklagede afd.sformanden at mødeaftenerne var for lidt besøgt, man maa søge at ændre i de forskellige arrangementer, og til slut opfordredes medlemmerne til at købe Marineforeningens postkort, mærkater, den daglige kendingsnaal — og til at bruge den.

Københavns afd. afholdt genfs. 15/2, nyvalgt til bestyrelsen blev maskinmester *E. Fencker* og malermester *Damkilde*. Ved nytårssammenkomsten blev filmen »Grønland i farver« forevist — det var en pragtfuld film.

Aalborg afd. afholdt sin genfs. 15/2 i Marinestuen paa Hotel »Kong Frederik«. Efter den alvorlige del af festen sluttede man med gule ærter og æbleskiver

Glostrup-Taastrup skyttelav havde 17/2 sin aarlige katte-skydning. Kattekonge blev *Erik Juul Hansen*.

Randers afd. afholdt genfs. 17/2 med obligat torske-spising.

Marineforeningens Skyttelav, København, samledes til genfs. 20/2 efter forud at have styrket sig paa gule ærter og pandekager.

Frederikshavn afd. indvalgte ved genfs. 22/2 3 nye mand, *Lund Nielsen*, *K. Bjørnager Jensen* og *J. Firring*, til bestyrelsen, og denne konstituerede sig med *J. G. Petersen* som formand.

Holbæk afd. afholdt genfs. 22/2 — genvalg — man begyndte med skafning og sluttede med et spil kort — god stemning.

Kongens Lyngby afd. afholdt 24/2 sin fastelavnsfest med dans, præmieuddeling og pakkeauktion i Marinestuen paa »Lottenborg« — som sædvanlig en munter aften med godt humør.

Varde afd. afholdt genfs. 26/2 i Marinestuen med god tilslutning. Under eventuelt vedtoges det at oprette et jubilæumsfond gennem frivillige bidrag fra medlemmerne. Genvalg.

Frederiksberg afd. afholdt genfs. i Marinestuen den 27/2, kontingentet blev forhøjet til 20 kr. Beklageligvis maa afd.s nyetablerede Marinestue i nær fremtid afrigges, da bygningen, der huser den, skal nedrives — der haabes dog paa snarlig retablering af afd.s hjemsted.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt 1/3 medlemsmøde i »Kahytten«, hvor der vistes en ny og meget smuk farvefilm fra den canadiske flaade. To orlogsgaster fra Holmen var med som gæster.

Hals afd. har efter sin genfs. konstitueret sig med *Harry Sørensen* som formand og *Laurits Bergmann*.

Frederiksværk afd. afholdt genfs. 1/3 i sin nyindrettede Marinestue, idet medlemmerne dog til imødegaaelse af den alvorlige dyst havde styrket sig med en rigelig portion gule ærter og flæsk. I stedet for hotelejer *Bernhard Hansen*, der rejser fra byen, valgtes postbud *N. P. Soensen*, — om der bliver Marinestue i Bernhard Hansens nye virke i Gundestrup færgekro er vist et spørgsmaal — men en færge er da ogsaa et slags skiv, saa det maritime islæt bevares forhaabentlig. Det afgaaede og afholdte bestyrelsesmedlem forærede en bog om Svendborg Toldsted til Marinestuen.

Søllerød afd. afholdt genfs. 1/3 paa »Rudegaard« efter at man først havde afstivet sig til forhandlingernes møje ved en gang torsk. Kontingentet til afd.s skyttelav blev forhøjet fra 4 til 10 kr.

Bogense afd. afholdt genfs. 3/2. Formanden mindedes afdøde medstifter af foreningen, Havnefoged *Osvald Olsen*. 1 nyt medlem indmeldt, medlemstal 61. Formanden nævnedes, at vi den 23/10 i aar har 20 aars stiftelsesdag. Genvalgt til bestyrelsen: Formanden, *A. Vestergaard*, og næstformanden, *Ejler Petersen*.

Dagligt
liv i
»Royal Navy«

En balles
vandring,
tur-retur!

Udlånt fra
„Projektøren“

Randers afd. afholdt »Katteskydning« 2/3 — man fristes til at høre lidt nærmere om dette specielle jyske arrangement.

Gentofte afd. afholdt møde 7/3, hvor »Air France«s direktør, *Jean Basher*, causerede om selskabet og viste film fra dets Japan-flyverute og Paris.

Glostrup/Taastrup afd.s »Admiralsforsamling« vedtog en kontingentforhøjelse fra 10 til 12 kr.

Kongens Lyngby afd. afholdt 10/3 medlemsmøde paa »Lottenborg«, hvor Kommandørkaptajn *K. Hertz* causerede over »Orlogsoplevelser«. Afdelingen har forhøjet sit kontingent fra 12 til 15 kr. Nyvalgt til bestyrelsen blev *K. Herløv-Larsen*.

Los Angelos afd. i USA har indsendt 10 \$ som betaling for Mærkater, Postkort m. m. Der er kun gode nyheder fra denne fjerne afdeling, hvor man stadig samles med kammeraterne under Marineforeningens flag.

Glostrup-Taastrup afd. har haft en tilgang paa 19 medlemmer, hvilket ikke mindst skyldes tilgangen fra den nu nedlagte Damsø afd.

Kolding afd. holdt genfs. 12/3 i sin nye Marinestue paa »Grand« Hotel. Der var god tilslutning baade til fællespisning og til forhandlingerne, herunder blev afd.sformanden, *Strange Friis*, stærkt hyldet i anledning af sit 40 aars jubilæum som formand. Ved mødets begyndelse mindedes man foruden de afdøde medlemmer ogsaa Marineforeningens tidligere formand, *KD Paul Ipsen*. Genvalg.

Aarhus afd. afholdt sit aarlige torskegilde den 15/3 paa Hotel »Prinsen«. Som gæst deltog chefen for Søværnets operative kommando (SOK), Kontreadmiral *Aage Linde*, som til indledning holdt et meget interessant foredrag om moderne søkrigsstrategi. Endvidere deltog næstkommanderende fra Marinestation Aarhus, Søløjtnant *Ploug* samt en værnepligtig som afd.s gæster.

Aalborg afd. fejrede 17/3 sin 45 aars stiftelsesfest ved en stor fest: Middag, dans og forskellig underholdning — ligesom 40-aars og 25-aars gasterne i aftenens løb fik overrakt hæderstegnet og nye medlemmer modtog emblemet.

Glostrup/Taastrup afd.s *Skyttelaug* holdt »Admiralsforsamling« 19/3 paa Roskildekroen, hvor lauet var vært ved et par »Busser« efter forhandlingerne. Medlemstallet er steget til 20. Lavet havde et overskud paa godt 200 kr.

Skagen afd. afholdt genfs. 18/3 og afd.sformanden indledte med at mindes de afdøde medlemmer og Marineforeningens tidligere formand, *KD Paul Ipsen*. Aaret havde været præget af Sendemandsmødet og afd.s 40 aars jubilæum, to store begivenheder indenfor foreningslivet, hvorfor udgifterne ogsaa havde været store, men formuen var dog øget med 500 kr. til 10.605 kr., hvortil kommer det særlige GEORG STAGE fond med en formue paa 8.897 kr. Medlemstallet er nu oppe paa 420.

Marineforeningens *Skyttelav*, København, afholdt kegle-spil paa Stadions keglebaner 21/3, senere kaffebord med præmieuddeling.

Marstal afd. har afholdt sin ordinære genfs., hvor fyrskibsmatros *Peter Nielsen* indvalgtes i bestyrelsen, øvrige valg var genvalg. Den tidligere formand, kaptajn *H. Hansen*, Mølleborg, indvilligede i atter at fungere baade som formand og kasserer.

Randers afd. samledes 24/3 til vinterens afslutningsfest, damerne deltog, og som sædvanlig hyggede man sig med lotteri og anden underholdning.

Helsingør afd. holdt genfs. 28/3, hvor *O. R. Wedam* valgtes til formand, *A. Rene Petersen*, kasserer, idet Thrane afgik p. g. af valg til byraadet. For nordkysten valgtes *Th. Olsen*, for sydkysten *H. Ilsoe* — iøvrigt genvalg.

Præsto afd. samledes til genfs., hvor formanden mindedes gdr. *P. O. Petersen*, Sandvig, og Vordingborg afd.s formand, der var afgaaet ved døden. Formanden refererede sin deltagelse i Sendemandsmødet, det var første gang afd. var repræsenteret ved et saadant møde. Man havde arbejdet paa adoption af et af Flaadens skibe, men sagen var nu gaaet over til det nye byraad. Kontingentet blev forhøjet fra 8 til 12 kr. Til bestyrelsen nyvalgtes overpolitbetjent *I. Dünweber*, iøvrigt genvalg. Under eventuelt drøftedes afd.s deltagelse ved kongebesøget til sommer, og der blev slaat kraftigt til lyd for aktiv deltagelse i Marinehjemmeværnet.

Gentofte afd. havde 4/4 arrangeret et foredragsmøde, hvor ingeniør *L. A. Kisby* fortalte om Burmeister & Wain og i tilslutning hertil viste to meget interessante farvefilm.

Roskilde afd. samledes til skafning i Marinekahytten 4/4 ifølge gammel tradition.

Randers afd. møder 6/4 Aarhus afd. til pokalskydning og kammeratlig samvær i Randers Haandværkerforening. Den 10/4 mødes Randers afd.s sendemænd til drøftelse af mødet i Vejle i maj.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt 7/4 en foraarsfest med damer i Ungdomsgaarden i Brøndbyøster.

Esbjerg afd.s mangeaarige æresmedlem, kompasretter *Chr. S. Strandbygaard Nyborg*, afgik ved døden 16/1 i en alder af 79 ar. Begravelsen fandt sted i stilhed, hvorfor afd. ikke fik lejlighed til at vise den gamle kammerat, som gennem en aarrække havde værnet om de gamle traditioner og om Marinestuens trivsel, den sidste ære.

Helsingør afd.s medlem, maaler aflæser og maskinarbejder *John Petersen*, afgik 28/1 ved døden — 5 smukke faner paraderede ved bisættelsen.

Esbjerg afd.s mangeaarige medlem, fiskepakker *Erhardt Pedersen*, afgik ved døden 31/1, en gammel trofast kammerat, der aldrig svigtede ved afdelingens arrangementer, er gaaet bort.

Afdelingens flag paraderede ved afdødes baare.

Stevns afd. har ved restauratør *Hans P. Christensens* død mistet en af sine gamle medstiftere; gennem mange ar var han en omhyggelig vært i traktørstedet ved Bøgeskoven og glædede sig især, naar han husede afdelingen og de gamle marinekammerater ved en god festaften i sin virksomhed.

Stevns afd.s medlem restauratør *E. Theilmann Møller*, tidligere Hadsund, er afgaaet ved døden 64 ar gammel.

Theilmann Møller, der havde sejlet som maskinmester, overtog for 12 ar siden værtskabet i Marinestuen i Hotel Stevns. i Store Heddinge.

Formanden for *Kongens Lyngby afd.s Skyttelav*, mejerier *Chr. Arpe*, er afgaaet ved døden og 23/3 begravet fra Frederikssund kirke.

Københavns afd.s æresmedlem og gode støtte gennem mange ar, grosserer *Axel Schou*, er afgaaet ved døden i en alder af 86 ar. Afdøde var meget interesseret i Marineforeningen og var tidligere en flittig gæst ved afd.s møder.

ÆRET VÆRE DERES MINDE.

I Marineforeningens rækker

mødes

alle unge og gamle orlogsgæster —

fra alle ældre og nye maritime
tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling
(der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55,
København K., tlf. PA 2886.

Nationalmuseet udgiver en ny bog om fregatten JYLLAND

Den 15. maj 1962 er det 100 aars dagen for den første kommandohejsning paa fregatten JYLLAND, og Nationalmuseet markerer begivenheden med at udsende en fin jubilæumsbog.

Bogen bliver et smukt billedværk med en levende og morsom tekst skrevet af Kommandør Frits Hammer Kjøl-sen, som har givet sin bog titlen: FREGATTEN FOR-TÆLLER.

Den 26/4 udsendes denne interessante bog og ved be-nyttelse af indlagte bestillingskort indsendt inden udgivelses-dagen kan den bestilles som nummereret eksemplar i hel-skind til en pris af kr. 50,-

Marineforeningen gratulerer

- 21/1 Barbermester *L. Davidsen*, Struer afd., 75 aar.
- 1/2 *J. E. Huus*, Københavns afd., 75 aar.
- 3/2 Strandfoged *William Rikken*, æresmedlem af Hirts-hals afd., 80 aar.
- 10/2 Regnskabsfører paa skoleskibet GEORG STAGE, *Gudmund Jensen*, Glostrup/Taastrup afd., fortjenst-medaljen i sølv med tilladelse til at bære samme.
- 12/2 Tandlæge *Strange-Friis*, Medlem af Marineforenin-gens hovedbestyrelse, Kolding afd., 40 aars jubi-læum som afdelingsformand.
- 17/2 *Herluf Elroe*, Københavns afd., 85 aar.
- 20/3 Kaptajn *B. M. Jensen*, Hunnerup, Hjørring afd., 75 afd., — en stout gammel sømandsskikkelse, kendt overalt i Nørrejylland, og som paa en levende maade følger med i søens liv og virke ogsaa af i dag, en meget aktiv forkæmper for Marineforenin-gen og Marinehjemmeværnet.
- 20/3 Direktør, Orlogskaptajn *RE R. Albertsen*, tidligere bestyrelsesmedlem i Gentofte afd., 70 aar.
- 30/3 Ingeniør *E. Fylling*, medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse og formand for Odense afd., 60 aar.
- 2/4 Havnefoged *H. Bertelsen*, Randers afd., 70 aar.
- 7/4 *Alfred Th. Pedersen*, Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
- 13/4 Værkmester *Harald Christensen*, Aarhus afd., 60 aar.
- 15/4 Postmester *Einar C. Larsen*, Klampenborg, Kgs. Lyngby afd., 60 aar.
- 18/4 Lagerforvalter *R. M. Spiers*, Aarhus afd., 60 aar.
- 22/4 Skibsfører *C. C. Petersen*, Frederiksberg afd., 70 aar.

Hempel's ABSENTA

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.
ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spatel let kan fjerne de opløste lag farve.
ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkyd-emailler, skibsbundmalinger, klare lakker og gulv-lakker m.v.
ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfarlig - angriber ikke træ og metal.
Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

- 22/4 Lokomotivfører *E. Jensen*, Struer afd., 75 aar.
 26/4 *Carl Petersen*, Virum, Kgs. Lyngby afd., 60 aar.
 29/4 Fabrikant *H. A. Thomsen*, Frederiksberg afd., 50 aar.
 30/4 *J. H. R. Hedetoft*, Virum, Kgs. Lyngby afd., 50 aar.
 6/5 Fyrbøder *Gregers Jensen Fusch*, Aarhus afd., 65 aar.
 9/5 Cyklehandler *F. A. Andraesen*, formand for Hillerød afd., 50 aar.
 10/5 Tømrermester *H. Nielsen*, Næstved afd., 70 aar.
 16/5 Tømrermester *Sv. Olsen*, Glostrup-Taastrup afd., 65 aar.
 18/5 Karetmager *Ejnar Hansen*, Spjellerup, Næstved afd., 60 aar.
 26/5 Inkassator *Anton Larsen*, Næstved afd., 75 aar.
 27/5 Brofoged *A. Andraesen*, Struer afd., 80 aar.
 27/5 Lokomotivfører *K. R. Jensen*, Struer afd., 60 aar.
 2/6 Snedker *S. C. Holm*, Struer afd., 94 aar.
 5/6 Maskinmester *V. Bach Hofler*, Frederiksberg afd., 60 aar.
 10/6 Slagtermester *Sofus Henriksen*, Glostrup-Taastrup afd., 55 aar.
 21/6 Grosserer *Ansgar Clemmensen*, Aarhus afd., 70 aar.
 24/6 Skibsmægler *A. Evensen*, Aarhus afd., 70 aar.
 17/7 Installatør *C. A. Vernø*, Næstved afd., 70 aar.
 20/7 Havnekasserer *N. Been*, Aarhus afd., 60 aar.
 30/7 Skibsfører *Hans N. Hansen*, Frederiksberg afd., 70 aar.

Følgende medlemmer af Københavns afd. kan fejre 25 aars jubilæum som medlem af Marineforeningen:

Skipper *E. V. Johansen*, 7/1, Materieforvalter *H. Petersen*, 9/1, fuldmægtig, cand. theol. *B. Friis*, 7/4, slagtermester *G. Zingenberg*, 9/4, *Hans Gørts*, 13/4, og Maskinmester *H. Schultz*, 1/7 1962.

Selvforsvar

Paa Borgens forlag er udgivet en bog om selvforsvar af Bent Jacobsen, bogen, der er paa ca. 170 sider og med 427 fotografier, er en fremragende genvej til hurtigere at lære selvforsvar, og alle kan lære det. Paa billederne kan man se hvordan, men man kan kun lære det rigtigt, hvis man øver sig med en partner. Selvforsvarsøvelser er iøvrigt ogsaa fortrinlig paa anden maade: De holder legemet i god form, og de giver kroppen den afspænding, som er nødvendig for et alment velbefindende.

En uundværlig haandbog til undervisning og selvstudium. Bogens smukke tryk og papir er udført af A. Rasmussens bogtrykkeri i Ringkøbing. — Pris: kr. 35,50.

Marineforeningens Kalender

Kongens Lyngby afd. afholder medlemsmøde med damer 5/5.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholder mesterskabsskydning 26/4 samt træningsskydning 10/4 (sidste gang i denne vintersæson).

Helsingør afd. afholder fregatskydning 3/6 1962 kl. 0900.

Randers afd.s Skyttelav afholder skydning kl. 1930 den første fredag i hver maaned.

Aalborg afd. afholder skydning den 2. mandag i hver maaned.

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag kl. 2000 i Roskilde Hallen.

Aalborg afd. har kegleaften paa Aalborgshallens keglebaner hver 4. mandag i maaned.

Glostrup/Taastrup afd.s Skyttelav samles til skydning hver mandag kl. 1930—2030 paa »Roskildekroen«.

Glostrup-Taastrup afd. afholder 3/5 medlemsmøde i »Kahytten«.

Glostrup-Taastrup afd. afslutter første halvår med en rigtig mandetur til »Tuborgs fabrikker« først i juni. Se nærmere i »Saa til søs«.

Bog anmeldelse

H. C. Røder »Dansk Skibsfarts Renæssance«. Andr. F. Høst og Søn. 56 kr. 635 sider i 2 bind.

Et smukt, digert og lødigt værk om den danske handelsflaades udvikling i de seneste 75 aar har set dagens lys. Den gamle skipper har her forstaaet at øse af rige og omfattende kilder og udarbejdet en levende og interessant historisk udvikling om danske skibe og dansk skibsfart med hvad der til hører. Der er derved skabt et betydningsfuldt kilde-skrift — ikke kedeligt og tørt, men i et let læseligt sprog og med et alsidigt indhold, der gang paa gang spækkes med forfatterens egne oplevelser fra et langt liv paa søen fortalt paa en troværdig og højst charmerende maade. Læserne vil fanges af det omfattende emne og vil sikkert hyppigt søge tilbage i dette omfattende opslagsværk af blivende betydning for dansk skibsfarts historie. Kaptajn Røder har her ristet en minderune over danske søfolk, danske handels-skibe unde 2 verdenskrige, og hans omhyggelige værk kan kun anbefales paa det bedste.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven . Tlf. 1986
 Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
 Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
 transportantlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
 Tlf. 3 40 00

Han regnede stadig med, at i det nye aar ville alle gamle kontingent-restancer blive afviklet — og han regner vel rigtigt?

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagenzenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen,

Ny Havn Tlf. 2198

»Hotel Spangenberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA 1/5**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER - OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger INGENIØRER**

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstitution-ekkolod

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig holleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. Mortensen

SEJL, PRESENNING, FLAG OG

TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf. 41345

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør - Ing. M. I. K.

Radio-apparater Elektriske anlæg

SVENDBORG

Besøg Marinestuen

HOTEL PHØNIX**THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/s Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. - Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.

Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig

kl. 13-16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDELM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 3 - Juli
49. aarg. - 1962

Chefen for Søværnet, Viceadmiral S. Pontoppidan, nedlægger under sin inspektion i Grønland en krans ved det af Marineforeningens Godthaab afdeling rejste mindeanker for de i grønlandske farvande omkomne søfolk. — I baggrunden ses det gamle orlogshjem, nu »Dannevirke«- og Marinestue.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/s}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen **OST**

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Marineforeningens aarsberetning for 1961

Aflagt af formanden, kommandør *G. de Lichtenberg*,
ved sendemandsmødet i Vejle den 13. maj 1962.

Kammerater!

Vel mødt til aarets sendemandsmøde her i Vejle, hvor vi i aar kan samles — ikke alene om et 50 aars jubilæum, som gaar helt udenfor rammerne — da afdelingen her er ældre end den samlede Marineforening — men ogsaa kan samles om at hylde jubilaren med det særlige kendemærke at være Marineforeningens afdeling nr. 1.

Vi føler, at Vejle afdelingen altid har været ledet paa en smuk og værdig maade til respekt og agtelse for hele sagen, og vi bringer i dag afdelingen vore hjerteligste lykønskninger og med de bedste ønsker for tiden fremover og siger tak for den gode modtagelse og for et vel tilrettelagt stævne.

I denne stemning mødes vi nu her i dag, og jeg udtaler ønsket om, at vi ikke alene maa faa en fornøjelig sammenkomst — som sædvanlig — men at vi ogsaa maa kunne bygge videre i vort arbejde til glæde for os alle og til gavn for vor forening i den virke, samfølelse og arbejdsglæde fremover.

Inden vi gaar over til dagsordenen, skal vi vælge en dirigent og efter samraad med Vejle afdeling — som ikke selv stiller forslag — foreslaar hovedbestyrelsen, at vi vælger Kommandør *Wesche*, som vi alle kender og ved, at han med vanlig dygtighed vil løse denne opgave.

KD *Wesche* valgtes til dirigent, og efter at have konstateret sendemandsmødets beslutningsdygtighed m. m., fik Marineforeningens formand ordet for aflæggelse af aarsberetningen:

Naar vi er samlet her, gaar vore første tanker til vor *æresformand* Hans Majestæt Kongen, som vi føler os nær knyttet til, og som vi højagter og vil staa værn om.

Med forsamlingens forventede tilslutning er der i dag sendt en telegrafisk hilsen til *æresformanden*, og jeg beder forsamlingen rejse sig — nifoldigt leve for Hans Majestæt Kongen.

Der er i dag endvidere sendt telegram med hilsen til chefen for Søværnet, Viceadmiral *Pontoppidan* samt til vore skandinaviske broderforeninger.

Og saa vil vi mindes vore mange brave kammerater, som i løbet af aaret er gaaet bort, og som hver især har ydet deres indsats i vort foreningsarbejde, og som i deres sidste aar har haft deres glæde ved tilknytning til vor forening.

Listen i »Under Dannebrog« over bortgaaede er meget stor — næsten alle afdelinger har nævnt gamle kammerater, som har været deres afdelingers gode støtter, og som burde huskes.

Ogsaa indenfor eller i tilknytning til hovedbestyrelsen er der tyndet ud. Jeg vil nævne *Chr. Petersen*, Bornholm, og *Otto Petersen*, Vordingborg, og nu for nylig *Gregersen*, Roskilde — alle dygtige og interesserede i foreningens arbejde, og hvis glade ansigter og gode humør vi vil savne her ved sendemandsmøderne.

Sidst og ikke mindst vil jeg mindes vor gamle formand, Kommandør *Ipsen*, der til det sidste omfattede Marineforeningen og dens liv og arbejde med en særlig dyb og varm interesse.

Som ideens fader saa han ikke alene den betydning sammenholdet og kammeratskabet indenfor foreningen havde i vort samfund, men for ham var kontakten med mennesker — søens folk — hele landet over en hjertesag.

Hans interesse for sagen er ogsaa gaaet ud over graven, idet han har testamenteret sin ibenholtstok til den til enhver tid siddende formand. Skal vi alle rejse os og mindes de bortgaaede, idet jeg udtaler et:

Æret være deres minde.

Medlemstallet for 1/5 1962: 9248 med tilgang og afgang i 1961 paa henholdsvis: 467 og 625.

Afdelingernes reelle antal er: 94, nominelt: 102.

Skyttelavene (15 lav) er i stadig fremgang, og der er stadig stor interesse for skydningen — det kniber dog en del med skydebaner.

Marinestuer føler jeg, at der er stigende interesse for, men det er jo netop ogsaa paa dette omraade, at vi kan vise vort ansigt og særpræg, hvorved marinestuerne bliver et værdifuldt aktiv i vort arbejde.

Vi har jo en stor vanskelighed med at finde egnede steder, naar marinestuen af en eller anden aarsag maa flytte — eller som det gik Frederiksberg afd., der maatte flytte, og som efter at være installeret et andet sted blev opsagt et par dage efter og maatte flytte igen.

I mellemtiden blev nogle af deres gode ting opbevaret paa den maade, at de blev anbragt paa en maritimt præget udstilling i et af vore stormagasiner. Samtidig fik Marineforeningen lejlighed til at henlede opmærksomheden paa sig selv.

Økonomien. Det var meget betydningsfuldt for hele arbejdet og administrationen, at kontingentet i fjor blev sat op.

Endnu kan vi jo ikke helt lodde virkningen heraf, men vi ser fortrøstningsfuldt paa, at vi nok skal ride stormen af og faa tilbagebetalt de laan, vi har taget i grundfondet.

Foreningslivet i det forløbne aar er i det store og hele gaaet støt og roligt — nogle vil maaske mene lidt for stillestaaende. Der klages jo mange steder fra over den ringe mødedeltagelse, men efter hvad jeg har erfaret, er den ikke ringere, ja, flere steder endog bedre end i andre lignende foreninger. Værst er det, at formænd og bestyrelser derved kan tabe humøret og lysten til arbejdet.

Man maa dog ikke vurdere vor forenings betydning og indsats alene efter mødedeltagelsen, og det er givet, at mange medlemmer — selv om de kun møder sjældent frem — alligevel følger foreningens liv og virke med stor interesse — bl. a. gennem medlemsbladet.

Jeg har bemærket, at der i de sidste aar har fundet et meget stort antal formands-omskiftninger sted. Der kan jo være saa mange grunde — og naturlige grunde — men jeg haaber ikke, at man er blevet modløse eller løbet træt af tilfældigt øjeblikkelige vanskelige forhold. Jeg vil derfor lægge formændene paa sinde, at de sørger for at samle folk om sig, som kan tage et nap med i arbejdet, og jeg vil gerne opmuntre bestyrelsesmedlemmerne til at aflaste formanden i arbejdet og dermed ansvaret.

Af begivenheder og hændelser i aaret, der gik, kan nævnes »Det 8' Soldater- og Marineforeningsstævne« i dagene 26'—28' maj 1961.

Vi synes selv, at det var godt tilrettelagt og paa en værdig maade med stærk maritim slagside.

Vi kunne ikke have nogen bedre start, end den vi fik hos Helsingør-afdelingen og bagefter med besøg paa Kronborg for derpaa at samles med Soldaterforeningerne til frokost i Avderød.

Dette sammen med afslutningen om søndagen paa Holmen, hvor Viceadmiralen kom til stede, gjorde jo sit til det stærkt maritimt prægede. Besøget paa Holmen blev kørt efter programmet for jubilarstævnet — men jeg vil gerne understrege, at det var Marineforeningen, de havde initiativet til arrangementet med et møde i planbygningen, hvor der i taler og diskussion blev givet Hjemmeværnet et haandslag fra Soldater- og Marineforeninger — det er nemlig meget vigtigt, at disse stævner indeholder noget mere end blot køreture — museumsbesøg og fællesspisninger.

Om lørdagen var Marineforeningen — efter sejlads i havnen — gæster til en frokost paa Carlsberg.

Ved nærværelse af 2 direktører og 3 kontorchefer og ved direktørens udredning om den store virksomheds administration og betydning for dansk kultur- og videnskab — Dansk Videnskab ejer Carlsberg — noget som vore gæster slet ikke var klare over — blev dette møde lagt op i et meget højt plan, som gjorde et dybt indtryk paa vore venner fra Sverige og Norge.

Marineforeningen er Carlsberg meget taknemlig for den modtagelse, man gav os, og for den forstaaelse man altid har vist vor sag.

Man diskuterede spørgsmaalet om afholdelse af møder af hvert 2' eller hvert 3' aar — men man holdt paa hvert 2' af hensyn til det skandinaviske samarbejde. Næste møde i Malmö 10'—12' maj 1963.

Det var dog skuffende, at der var saa faa medlemmer ude fra de nærmest liggende afdelinger, der deltog i de forskellige arrangementer.

Jubilarstævnet den 27. august var godt besøgt og med en sædvanlig god stemning. Stævnet har jo altid været en værdifuld faktor i foreningsarbejdet.

Jeg minder om — som sædvanlig — at man ude i afdelingerne bakker dette stævne op blandt de, der ikke har været med før — selv om de ikke er medlemmer af Marineforeningen.

Afskedsfesten for Fregatten FYEN formede sig paa en festlig maade og med tilslutning af 200 gamle FYENsgæster. — Man havde fundet frem til fire, som havde sejlet med skibet, og de maatte op og fortælle om gamle dage.

Søværnskommandoen var overordentlig interesserede i, at Marineforeningen kunne skabe lidt presse og stemning om det gamle skib, som gennem aarene har huset et betydeligt antal af orlogsgæster paa eksercerskolerne.

I paasken havde *Den Internationale Fiskerimesse og Fiskeriraadet* arrangeret en meget stor fiskeriudstilling i Forum, som vakte betydelig interesse med et meget stort besøg. Marineforeningen tog initiativet til paa udstillingen paa en stand — Hundested Motorfabriks — at faa ophængt billeder af forskellige af Marinens fiskeriinspektionsskibe udlaant af Søværnet gennem Velfærdstjenesten. Samtidig havde Marineforeningen fremlagt sine mærkater, hefter og brochurer, og det skylder vi udstillingen tak for.

Frederiksberg afdeling havde en kammeratlig mødeaften med spisning for 30 medlemmer med paafølgende besøg paa udstillingen.

Jeg nævner dette, da noget lignende let kan finde sted lokalt ude i provinsen. Lad os vide om vi kan hjælpe.

Forskelligt:

Fregatten JYLLAND synes at have lidt strid modvind for tiden, men jeg kan oplyse følgende om forholdene i øjeblikket:

Nationalmuseet vil kæmpe for Fregattens bevarelse og vil sætte alt ind paa at skaffe de nødvendige midler — et mærkesalg vil stadig finde sted den 9. maj, indtil restaureringen er tilendebragt. — Jeg be'r om, at afdelingerne giver en haandsrækning i denne indsamling. Vi har paa hovedbestyrelsesmødet drøftet denne sag, og der vil komme forslag herom.

Nationalmuseets bog »Fregatten fortæller« af F. H. Kjolsen kan anbefales til alle, der har interesse i vore gamle sejskibe og livet ombord og bør findes i alle marinestuers bogskabe. — Bogens salg støtter fregattens bevarelse.

Samarbejdet med soldaterforeningerne og forsvarsbroderselskaberne er af virkelig stor værdi, om det er i orden.

Det er særligt i provinsen, at dette har betydning og interesse, men jeg gaar ud fra, at man har et samvirke-udvalg, som kan ordne emner om fælles optræden — det vil være rart, om Marineforeningen altid har initiativet uden dog at være alt for docerende.

Med hensyn til opstilling og fanernes placering ved Kongens ankomst vil der i nær fremtid tilgaa formændene en redegørelse med retningslinier herfor, men som hovedregel gælder, at naar Kongen kommer ad søvejen staar Marineforeningen paa højre fløj — og naar Kongen kommer landværts, staar garden — evt. det lokale regiments soldaterforening paa højre fløj — lokale højtideligheder kan dog gøre forandring heri — saa handl efter konduite. Med højre fløj mener jeg kun af marine-, soldater- og forsvarsbroderforeninger.

Jeg har faaet meddelelse om, at en afdeling har *udsat en pokal for kapsejlad*s mellem juniorer — jeg nævner dette til benyttelse andre steder om muligt.

Marineglassene bliver ikke lavet i nyt oplag, med mindre vi bestiller for 6000 kr. paa een gang.

6000 kr. er mange penge at binde, hvis der ikke er sikkerhed for glassenes afsætning, men lad os høre om nogen vil forudbestille og betale.

Og saa et par bemærkninger om fremtiden:

Som aftalt afholdes Sendemandsmødet i København i 1963 i forbindelse med 50 aars jubilæet.

Hovedbestyrelsen har tænkt sig følgende:

Den 13. april — reception.

Sendemandsmødet i København (18. maj) 1963.

Lørdag aften — kammeratligt samvær.

Søndag eftermiddag — møde.

Søndag aften — middag — hvor man vil forespørge Deres Majestæter — foruden forskellige honoratiorees — om at komme til stede — salen er bestilt.

I 1964 — vil der den 18. april blive afholdt en mindehøjtidelighed paa Dybbøl.

Statsministeriet har nedsat en komite med departementschef Elkjær Larsen som formand og med repræsentanter fra amt, by, forsvaret m. fl. samt een repræsentant fra hver — Landsraadet, Forsvarsbrødrene og Marineforeningen.

De tre store foreninger har forlængst haft møde sammen om dette emne.

Ja, — dette var i korte træk om løst og fast i vor forenings liv og virke.

Jeg vil derfor, inden jeg slutter, bringe en varm tak til

(fortsættes side 6)

Marineforeningens jubilarstævne 1962

hvori der første gang er indlagt et besøg på Søværnets nye, moderne Eksercerskole i Avderød i Nordsjælland

Søndag den 26. august 1962

afholder *Marineforeningen* jubilarstævne paa Holmen til minde om indkaldelse til tjeneste ved Søværnet, i aar er det aargangene 1952 — 47 — 42 — 37 — 32 — 27 — 22 — 17 — 12 — 1907 o. s. v.

Hjælp selv med til at skaffe den store tilslutning fra egen aargang ved at skrive til kammeraterne.

Der gøres et stort arbejde for at faa jubilarstævnet gjort bekendt for alle de jubilarer, hvis adresse er *Marineforeningen* bekendt, ligesom ogsaa dagspressen er anmodet om at omtale det, men den personlige paa-virkning er altid den bedste.

Da Øresundsselskabet har solgt m/s SCT. IBB, ombord i hvilket *Marineforeningen* i en aarrække har afsluttet jubilardagen med middag under sejladen i Sundet og besøg i Flottans Måns Marinstuga i Hälsingborg, og nedlagt denne søndagsrute paa Hälsingborg som urentabel — og der samtidig nu er gaet 15 aar siden Søværnet flyttede sin Eksercerskoleuddannelse fra Holmen, først til de meget primitive forhold i Arresødallejren og nu senest og endeligt til det store og moderne uddannelsescenter paa halvøen Avderød, der skyder sig ud i den smukke og ejendommelig mangefarvede Arresø, er der for første gang indlagt et besøg her i jubilardagens program, for at de yngre jubilarer ogsaa kan mindes deres første dage i Søværnet.

Kl. 1030 Møde ved Værftsbroen for enden af Prinsesse-gade (linie 8). Her afholdes parade for Chefen for Flaadestation København og *Marineforeningens* Formand, og der vil i forbindelse med en kort andagt ved en vpl. teolog blive henlagt kranse ved mindestenen for civilt og militært personel af Søværnet. Derefter afmarcheres med *Marineforeningens* Københavns afdelings musikkorps i spidsen til frokost, som finder sted

Kl. 1215 paa Marinekaserne København (tidl. Søværnets kaserne) paa god, gammel orlogsmåner. Af pladshensyn vil der kun kunne udstedes 200 billetter til frokosten; det gælder derfor om at anmelde sig snarest muligt, og opmærksomheden henledes paa, at der i de senere aar har været for mange, der møder uden forud at have anmeldt deltagelse. Der skabes derved mange og store vanskeligheder i arrangørernes frivillige arbejde, og samtidig udvises en utilladelig hensynsløshed overfor personellet paa Søværnets Kaserne m. fl. Det er derfor bestemt, at der for fremtiden *ikke kan gives adgang til jubilarstævnets frokost eller middag uden den forudanmeldelse, der er betingelse for deltagelse.* Alle, der ikke har fulgt de givne anvisninger, maa beklageligvis afvises.

Kl. 1400 Kort rundgang paa den nordlige del af Holmen.

Kl. 1500 Afgang fra Holmen til Nrd. Toldbod.

Kl. 1515 Afgang med busser gennem det smukke Nordsjælland til Eksercerskolen i Avderød.

Kl. 1630 Ankomst til Avderød. Omvisning.

Kl. 1800 Skafning i den moderne kostforplejningsbygning.

Kl. 1930 Udskejning.

Kl. 2000 Afgang med busser til København.

Kl. 2115 Ankomst til Raadhuspladsen — og hermed er Jubilardagens officielle program udtømt.

Parolen lyder derfor nu:

Deltagelsen er dyr, men frivillig, og den kan opdeles i 3 dele, hvoriblandt der frit kan vælges deltagelse i ét, flere eller alle af de følgende programpunkter:

I. Jubilarparaden. Til dækning af de mange forskelligartede udgifter ved det store arrangement vil der være at erlægge en afgift paa kr. 5,00 af hver deltager.

II. Frokost bestaaende af biksemad, 2 stk. ost, 2 øl, 2 snaps og kaffe incl. alle omkostninger for kr. 14,00 pr. kuvert.

III. Som noget helt nyt vil *jubilarmiddagen* finde sted i kostforplejningsbygningen i Avderød. Her skaffes efter cafeteria-systemet, som er indført i alle moderne kaserner. Menuen lyder: Flæskesteg, æblekage og kaffe, og hertil udgives: 1 snaps, 2 fl. øl og 1 gl. cognac — alt er sammen med busturen medregnet i prisen.

Tegningen er bindende, og anmeldelse om deltagelse sker til *Marineforeningens* hovedkontor, Havnegade 55, 2. sal, tlf. Palæ 2886, aabent dagligt kl. 13—16, undtagen lørdag. Ved indbetaling af beløbene paa foreningens postkonto nr. 1608, vil adgangskort blive tilsendt. Det er af den grund nødvendigt paa indbetalingskortets talon at anføre nøjagtig *adresse og aargang.*

Beløbene bliver:

Deltagelse i jubilarstævnet	kr. 5,00
Deltagelse i frokosten paa Holmen	kr. 14,00
Deltagelse i busturen med middag i Eksercerskolen i Avderød	kr. 23,00
eller ialt	kr. 42,00

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, til- og afrikning af spisesal m. m., transport af service, materiel, tryksager m. m.

Sidste frist for anmeldelse ved indbetaling paa postkontoret er mandag den 20. august.

Efter lørdag den 18. august vil adgangsbilletterne ikke blive tilsendt, men de ligger klar til afhentning ved værftsbrovagten paa jubilæumsdagen mod forevisning af postvæsenets kvittering for beløbets indbetaling. Af hensyn til de vanskelige forsyningsforhold er mandag den 20. august fastsat som absolut sidste frist for anmeldelse til jubilarstævnet. Uden forudanmeldelse kan plads ved maaltiderne ikke paaregnes, og *deltagerne opfordres til i egen interesse at lette arrangørerne arbejdet dels ved at anmelde deltagelse i god tid og dels ved at følge de her givne anvisninger.*

Det vil være jubilarstævnets opgave at gøre festen saa smuk og fornøjelig som muligt; — hertil kræves dog hjælp og støtte, og for at vore mindre bemidlede aargangskammerater ogsaa kan komme til at deltage, beder vi bedre situerede om at yde et ekstra bidrag, hver efter sin evne.

Ogsaa *ikke-medlemmer* af *Marineforeningen* kan som jubilarer deltage i stævnet.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 5,- blive forhandlet 25 og 40 aars jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, naar dokumentation for indkaldelsesaar forevises.

Paaklædning: »Daglig blaåt«.

Jubilarrudvalget.

alle formænd og bestyrelser rundt omkring for deres indsats i vort foreningsliv — jeg ved, det er et stort arbejde, der lægges paa ledelsens skuldre, men jeg haaber, at man aldrig maa tabe den betydning Marineforeningen har, af syne, og at det er os, der i vort samfund skal værne om og tale vort søværns og vor søfarts sag.

Næstformanden aflagde en udførlig beretning om Mærkatsalget, og takkede for den hjælp, der hidtil er ydet af afdelingerne, og anmodede de afdelinger, der endnu ikke har afregnet med hovedkontoret om at gøre dette omgaaende, da det er af stor betydning for foreningens økonomi. Da vi ligger med ca. 4.500 ark Mærkater af kr. 5,00 pr. ark, blev det foreslaaet, at dersom hvert andet medlem i hele Marineforeningen blot købte et ark, som han kan glæde en dreng med eller giver et ark til en værnepligtig orlogsgast, saa var vi udsolgt.

Dersom medlemmerne ville yde os denne hjælp, saa støtter de en virkelig god sag, som de selv har været med til at vedtage paa de tidligere afholdte sendemandsmøder.

De spreder kendskab om vor gamle Marineforening, de gør propaganda for Søværn og Søfart paa en smuk og værdig maade, og sidst men ikke mindst hjælper de med til at forbedre Marineforeningens økonomi.

Fra Vejle afd.s side var der gjort store anstengelser ved tilrettelæggelsen af Marineforeningens Sendemandsmøde, og det skal siges, at alt klappede, alt gik, som det skulle. Fra Søværnets side var der vist Marineforeningen den gestus, at minelæggeren VINDHUNDEN anløb Vejle havn i den week-end, og fra chef og besætningens side vist der en hjertelig gæstfrihed ved de for medlemmerne reserverede besøg om bord, ligesom skibet var repræsenteret med personel af alle kategorier ved frokosten om søndagen.

Underholdningen lørdag aften var munter og fornøjelig, og der herskede gensynsglæde blandt de mange sendemænd og deres damer, efterhaanden som de samledes i salen.

Søndag formiddag var mere alvorlig. Den demonstrative hyldest, der blev vist dirigenten efter mødet, var et tydeligt bevis paa, at KD *Wesche* forstod at lede de gamle gaster paa den rette maade, selvom ogsaa en enkelt røst fra forsamlingen ønskede en anden dirigent uden dog at paa-pege en saadan, og et i hast foreslaaet tidligere hovedbestyrelsesmedlem afslog, da han ikke var forberedt til et saadant hverv.

I tilslutning til aarsberetningen rettede Skagens afd.s formand krav om oplysning om fregatten JYLLANDS økonomiske problemer, og man enedes om at udsende en redegørelse herom i bladet. Se denne paa side 7.

Efter at forskellige havde haft ordet for ros og kritik vedtog sendemandsmødet følgende udtalelse om fregatten JYLLAND:

»Marineforeningens Sendemandsmøde har med stor interesse fulgt spørgsmaalet om fregatten JYLLANDS bevarelse og har med glæde bemærket den vilje til at gøre en

indsats derfor, som er kommet til udtryk fra autoriteternes side og i pressen. Sendemandsmødet udtaler haabet om, at den vigtige nationale sag maa blive løst paa en for landet værdig maade«. hvorpaa formandens beretning godkendtes.

Hovedkassereren redegjorde derpaa for regnskabet og beklagede de mange kontingentrestancer. Efter forskellige bemærkninger fra Esbjerg og Kongens Lyngby blev der givet decharge for regnskabet.

De afgaaende hovedbestyrelsesmedlemmer genvalgte og Sendemandsmødet godkendte direktør V. Kjellberg, Rønne, og kontorbestyrer E. Nielsen, Næstved, suppleringsvalg henholdsvis for distrikt II og IX.

Man overgik derefter til debat om lovændringsforslag, hvor saavel *Brolykke*, Kongens Lyngby, og Marineforeningens formand redegjorde for de to foreliggende forslag. Efter en længere diskussion — ikke mindst om distriktsordninger m. . og en redegørelse for sagens hele udvikling, henstillede Sendemandsmødet paa opfordring af *Reumeri*, Københavns afd., at begge forslag blev trukket tilbage og samarbejdet til ny forelæggelse til næste aar.

E. Nielsen, Næstved

V. Kjellberg, Rønne

Fra Hav og Havn

Marineforeningens tidligere næstformand, *Chr. Bonne-lykke*, har høstet megen ære og anerkendelse for den smukt udførte restaurering af en gammel skibsmodel af orlogsskibet ØRNEN fra 1608. Dette skib blev bygget paa Gammelholm, omtrent der, hvor modellen nu er at finde i Carlsbergs Havnegade depot — ret over for Øresunds-selskabets anlægsplads i Havnegade, hvor det nye flagskib netop bærer navnet ØRNEN. Den førstnævnte ØRNEN deltog i juli 1644 i slaget paa Kolberger Heide, hvor Kong Christian IV mistede sit ene øje.

Ved De, at danske søfolk har krav paa, hvor de end befinder sig i verden, at faa dansk mad — og faar det? Det var tegneren *Lars Bo*, der fortalte mig, at han paa sin tyve aars fødselsdag laa forhyret i Casablanca og i dagens anledning fik serveret gule ærter med flæsk og lunkent øl og snaps — i 40 graders varme eller mere.

Mogens Brandt i Politiken.

I dagene 22.—27. juli afholder *Søspejderne* en 50 aars jubilæumslejr paa Venø i Limfjorden. Der forventes deltagelse af søspejdere fra Norge og Sverige samt Sydslesvig.

Kaptajn K. V. Høyer fik tanken i sommeren 1912, og den 23. nov. samme aar startede han den første søspejdertrop paa sit friluftsgymnasium i Hellerup.

50 aar er nu gaaet siden Danmarks første søspejdertrop saa dagens lys. Søspejdertroppe er vokset frem landet over — man kunne ønske mange flere, med de ideelle forhold danske farvande byder.

Fregatten JYLLAND

Paa Marineforeningens Sendemandsmøde i Vejle i maj 1962 var ogsaa fregatten JYLLAND og dens videre skæbne til indgaaende drøftelse. Skagen afdelingens formand, havnemester *Aage Petersen*, rejste krav om, at der, inden Marineforeningens afdelinger gik videre ind for sagen, blev givet medlemmerne en redegørelse for hele den økonomiske baggrund for JYLLAND-sagen gennem de mange aar. Det var efter havnemesterens mening ikke muligt ude omkring at samle interesse om og skaffe aktiv deltagelse til indsamling af bidrag under forskellige former til fregattens istandsættelse aar efter aar, naar man intet reelt regnskab fik at se, specielt naar man erindrer sig, at JYLLAND ved 2. verdenskrigs udbrud var restaureret med isat rejsning.

Ved henvendelse til »Fællesudvalget for Fregatten JYLLANDs bevarelse«, hvori Marineforeningen er repræsenteret ved sin formand, er der tilstillet medlemsbladets redaktion forskelligt materiale til belysning af sagen og heraf er taget følgende uddrag, der bl. a. ogsaa giver en kort historisk redegørelse for fregat-sagens udvikling:

I aaret 1908 bestemtes det at sælge JYLLAND. Et bud fra et tysk firma var det højeste, men det lykkedes fiskerinspektør *Løfting*, gennem et beundringsværdigt og offervilligt arbejde sammen med overingeniør *Holtermann*, at købe skibet tilbage, inden det var ført bort fra Københavns red.

Fregatten JYLLAND købtes i aaret 1912 af godsejer *E. Schou* paa Palsgaard, der tog sig af det gamle skib, som — med en afbrydelse under verdenskrigen, da det benyttedes til radiostation under Hæren — laa opankret paa Juelsmindebugten og bl. a. anvendtes til skole for traadløs telegrafi.

I 1926 dannedes komite til fregattens videre bevarelse.

En indsamling af aks paa danske stubmarker ved hjælp af skolebørn bragte ikke det resultat, man haabede, men en stor ildfest paa Langelinie paa Journalistforbundets rundskuedag skaffede et saa godt overskud, at komiteen følte fast grund under fødderne.

Senere anvendtes andre fremgangsmaader for at skaffe bidrag, men trods alle anstrengelser voksede den indsamlede sum kun langsomt.

Ved et møde i marineministeriet den 28. august 1928 meddelte komiteens formand, at man nu raadede over det beløb paa ca. 150.000 kr., der var fornødent til en hovedreparation af fregattens skrog.

Denne hovedreparation fandt sted paa Orlogsværftet og var afsluttet paa fregattens 70-aars fødselsdag den 20. november 1930.

Komiteen gik derefter igang med at indsamle de nødvendige midler til fregattens rejsning. Denne indsamling indbragte ca. 100.000 kr., hvori var indbefattet ca. 20.000 kr., der var indsamlet bl. a. gennem en i marineministeriet nedsat komite, samt et bidrag fra overretssagfører *L. Zeuthens* mindelegat paa 5.000 kr., som blev ydet under forudsætning af, at komiteens arbejde for at føre fregatten tilbage til dens historiske skikkelse blev kronet med held.

Foruden de mange pengebidrag har komiteen modtaget forskellige meget kærkomne gaver og tilsagn. F. eks.: Fra Bødkerlauget 44 stk. viskerbaljer, fra lensgreve Julius Wedell, grev Moltke Lystrup og Dansk Skovforening træ, der skal anvendes til rejsning og ræer.

Af fregattens gamle kobberforhudning har komiteen ladet fremstille nogle smaa plader, til minde om offerviljen hos en kreds af personer, som med pengegaver har støttet

arbejdet for fregattens bevarelse. Disse smaa kobberplader er blevet forsynet med givernes navne og motto og er derefter blevet opsat indenbords i fregatten.

Vedrørende fregattens fremtidige vedligeholdelse har komiteen haft den store glæde fra statsminister og forsvarsminister Th. Stauning gennem marineministeriet at modtage følgende skrivelse af 13. juni 1934:

»I besvarelse af komiteens henvendelse vedrørende bekræftelse med hensyn til forholdet mellem ministeriet og komiteen angaaende fregatten skal ministeriet herved udtale følgende:

Marineministeriet er ejer af fregatten JYLLAND, idet ministeriet i september 1925 fik denne overdraget af arvingerne efter godsejer *E. Schou* til Palsgaard

Ved lov om tillægsbevilling for finansaaet 1927—28 erholdt statsministeriet bevilget et beløb af 30.000 kr. til fregattens bevarelse, idet marineministeriet overtog dens vedligeholdelse, og siden hovedreparationen af fregattens skrog har fundet sted, er det hertil fornødne beløb afholdt af finanslovens konto: § 23 A. II. A. II.: Vedligeholdelse af flaadens skibe (herunder JYLLAND).

Hvad fremtiden angaar, gaar ministeriet ud fra, at komiteen fortsætter sit arbejde for fremskaffelse af de nødvendige midler til fuldendelse af fregattens rekonstruktion og tillige — naar fregatten kan gøres produktiv — efter bedste evne yderligere søger at fremskaffe midler, som kan bidrage til dækning af omkostningerne ved vedligeholdelsen eller dække disse.

Saafernt der ikke indtræder uforudsete, ekstraordinære omstændigheder, er ministeriet villigt til at medvirke til fregattens bevarelse i det tidsrum af 50 aar fra skrogets hovedreparation at regne (1930), i hvilket denne er anslaaet at kunne sikre skibet.

Ministeriet er indforstaaet med, at fregattens beliggenhed skal være ved indsejlingen til Københavns havn af hensyn til komiteens aftale med Københavns havnevæsen, og at fregatten ikke vil kunne anvendes til andre formaal end saadanne, som marineministeriet og komiteen bliver enige om.

Kan de fornødne midler til en fremtidig paakrævet hovedreparation ikke fremskaffes, vil fregatten blive ophugget paa dansk værft.

Til støtte for sit arbejde for fregatten JYLLANDs bevarelse stiftede komiteen den 1. juli 1936 et selskab: »Fregatten JYLLANDs Venner«. Komiteen haaber, at mange mennesker, af interesse for dette selskabs smukke formaal, vil indmelde sig i selskabet, hvis kontingent andrager 5 kr. aarlig eller 100 kr. en gang for alle.

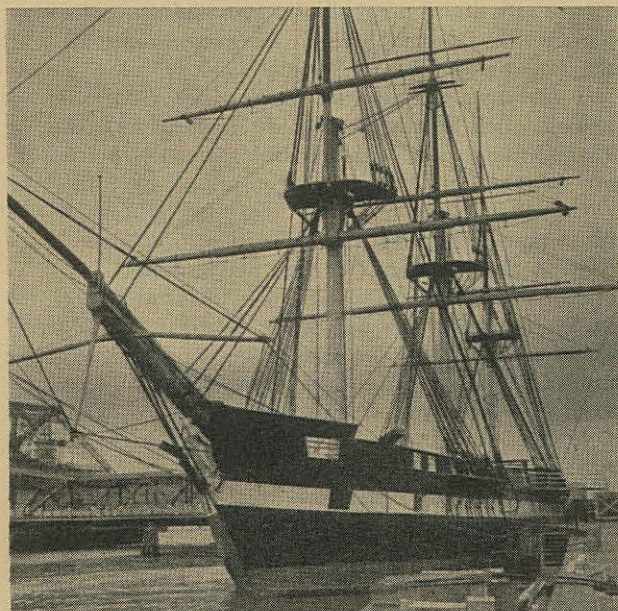
Tilsyneladende er alle tidligere indsamlede midler medgaaet til skroget og rejsningens istandsættelse, idet fregatten i begyndelsen af 2. verdenskrig fik vinterleje i Christianshavns kanal, medens den om sommeren henlaa ved Langebro. Den sparsomme indtægt som logiskib for feriebørn er vel medgaaet til daglig rengøring, til vedligeholdelse blev der lidet eller intet, og derved gik skibet langsomt og sikkert i forfald.

I 1954 udsendtes af et nedsat saakaldt »Fællesudvalg«, der bestaar af Nationalmuseet, Komiteen for Fregatten JYLLANDs Bevarelse, Selskabet Fregatten JYLLANDs Venner, Skovhistorisk Selskab, Marinehistorisk Selskab, Marineforeningen og Turistforeningen for Danmark, et skrift: »Fregatten JYLLAND — Fuldriggeren, Træsejlskibet«, hvoraf anføres:

»1930 bevilgede rigsdagen fleraarige beløb til skrogets

restaurering, og i 1934 paatog staten sig vedligeholdelsen i 50 aar. Ved bidrag fra private anskaffedes fregattens rejsning: tre fuldriggede master, ræer, rig og spryd efter de oprindelige tegninger.

Fregatten JYLLAND ved Islands Brygge som logiskib for provinskolebørn.

Fregatten var saaledes i god og fin stand i 1940. Men under besættelsen under anden verdenskrig forsømtes vedligeholdelsen. Særlig led den øverste del af fregattens skrog og dens dæk stærkt. I 1950 konstateredes, at entens maatte skrog og dæk gennemgaa en hovedreparation for fremtidig bevaring som museumsgenstand, eller skibet maatte op-hugges.

Det var mangelen paa vedligeholdelse af fregatten som følge af krigen, besættelsen og den unormale tid efter besættelsen, der satte sine dybe mærker paa JYLLAND. I det første par aar efter 1940 var det smaat med vedligeholdelsen; efter 1943 kom der tramp af tyske støvlehæle, og nu, da vedligeholdelsen helt ophørte, begyndte forfaldets tid. Uge for uge, aar for aar skiftede sol og regn og sne; dækket blev utæt, frost og fugt, rust og raad satte ind. Naar skibe paa vandet eller bygninger paa land henligger uden vedligeholdelse, forfalder de hurtigt. Selv smaa istandsættelser, der foretages rettidigt, kan afbøde de store skader, der ellers vil blive følgen. Man gjorde end ikke det nødvendigtste — rejsning og rig aftakledes — og i den stand ligger fregatten nu i flaadens leje og kan ses fra Lange-linie og havnen.«

De ovennævnte skader paa JYLLAND blev i 1950 af marineministeriet klarlagt for de kredse, der havde interesseret sig for fregattens bevarelse. Da der ikke var fremkommet antagelige forslag til de nødvendige penges fremkomst, fastslog forsvarsministeriet i november 1951, at man nu ville afgøre, hvornaar og hvorledes fregatten skulle ende sine dage, idet man dog stadig ville være lydhør over for nye, økonomisk velunderbyggede forslag. I det følgende foraar etableredes derefter førnævnte fællesudvalg, der fik turistchef *Mogens Lichtenberg* som formand, som lod et sagkyndigt udvalg med kommandør *Paul Ipsen* som formand foretage en nærmere undersøgelse af fregatten. Formanden for Foreningen af Skibs- og Baadebyggere i Danmark, skibsbygmester *Søren Larsen* med tilslutning af afde-

lingsingeniør ved Søværnets skibs- og maskininspektion, *J. A. Thorvang*, fandt, at fregattens flydeevne var god.

Fællesudvalget har erklæret sig beredt til at søge at gennemføre arrangementerne ved en landsindsamling paa forskellig maade. Over for fællesudvalget har betydende mænd erklæret aktivt at ville interessere sig ved økonomisk støtte, saafremt der blev givet et sandsynlighedsbevis for et holdbart økonomisk program. Fra officiel side er der i den anledning ganske vist gjort gældende, at der først maa foreligge et indsamlet betydeligt beløb, inden staten eventuelt vil give tilsagn om at bevilge de resterende midler til istandsættelsen. Det synes dog indlysende, at der ikke kan paabegyndes en indsamling, før der kan ydes bidragyderne betryggende sikkerhed for, at staten vil gaa ind for istandsættelse af fregatten og bære sin del af omkostningerne. Hvordan skal man i modsat fald kunne give de mange smaa og store bidragydere deres bidrag tilbage? I denne forbindelse maa det fremhæves, at det er statens skib, og at staten tidligere har givet de hidtidige bidragydere tilsagn om at vedligeholde skibet i 50 aar!

Til sidst skal det anføres, at de fremtidige aarlige udgifter til stadig vedligeholdelse med skibstømrere m. m. er anslaaet til ca. 75.000 kr., og herimod kommer da museums-entreen.

For at fremskaffe de fornødne midler til fregattens istandsættelse satte fællesudvalget forskelligt igang, og det er formentlig disse nyere indsamlinger, som forslagsstilleren ønskede nærmere oplysninger om.

Fra *Revisions- og Forvaltnings-Institutet* foreligger der et detaljeret regnskab for tiden 1/8 1957—31/3 1959, der udviser, at en »Fregat-Fort-Fest« i aug. 1957 gav et overskud paa kr. 2.258. Selve »Fregatlotteriet« i 1958 gav et overskud paa kr. 474.372, »Mærkatsalget« gav et overskud paa kr. 20.164. I disse beløb skal dog fradrages andel i fællesadministrationsudgifter, udgifter til optagelse af en film om fregatten samt diverse mindre udgifter, hvorved fremkommer et samlet overskud paa ialt kr. 391.080. Yderligere fremviser regnskabet for fregatdagen den 9/5 1961 et overskud paa kr. 46.633.

Efter fregattens oplægning i Ebeltoft har »Fællesudvalget« overdraget skibskonsulentfirmaet *Knud E. Hansen* at udarbejdede en oversigt over restaureringsarbejdernes omfang og omkostningerne herved og pr. 15/12 1960 blev de totale reparationsomkostninger anslaaet til kr. 2.475.000, og heraf var der i perioden 1/1 1961 til 31/3 1962 ialt forbrugt kr. 393.141,22.

Hertil kommer diverse omkostninger paa ialt kr. 9.544,89 samt honorar for tilrettelæggelse af mærkatsalget 9/5 1962 paa kr. 7.500,-. Disse beløb i forbindelse med likvide og baandlagte beholdninger paa kr. 108.964,18 balancerer med indtægterne:

Beholdning pr. 1/10 1960	kr. 399.634,65
Overskud ved mærkatsalg 9/5 1961	kr. 46.633,43
Gaver og bidrag	kr. 7.861,83
Indvundne renter	kr. 21.560,40
Entreindtægt paa fregatten ÷ kustodeløn	kr. 43.459,98
Ialt	kr. 519.150,29

Om fregattens videre fremtid vil man spørge, efter at der har været mange udtalelser og mange forslag er blevet luftet!

Svaret maa ligge i Nationalmuseets hænder, det stiller betingelserne for skibets bevarelse — og selvfølgelig ogsaa maa staa bag fremskaffelsen af disse — men endnu er det sidste ord i denne lange, altfor lange og desværre alt for vilkaarlige sag ikke sagt.

Tilbageblik...

Da det danske Flyvevaaben i juni maaned fejrede Dansk Militærflyvnings 50-aars jubilæum, dels ved en reception i Flyvevaabnets hovedsæde, Flyvestation Vedbæk, dels ved en storstilet flyveopvisning i lufrummet over Sandholm-Birkerød, var der hertil ogsaa indbudt to af dansk flyvnings ældste piloter: Orlogskaptajn *Janus Sørensen*, som var elev paa den første militære flyveskole i Danmark i 1911.

Men ikke alene Marineforeningens Hovedkasserer var med blandt flyvningens pionerer. Ogsaa formanden, Kommandør *G. de Lichtenberg* maa henregnes hertil. I dag er han en af de ældste marineflyvere med certifikat nr. 19, og han var den første dansker, der fløj mod vest over Nord-søen.

Nedenfor vil begge disse aldersstegne »luftkuske« give et glimt fra den første primitive flyvnings tid:

Ved udgangen af aaret 1911 blev den første militære flyverskole oprettet og underlagt *chefen for Den flydende Defension*. Til brug ved uddannelsen stilledes Bergh og Storms monoplan til raadighed for skolen, der havde kaptajn i marinen *H. C. Ullidtz*, som havde faaet flyveruddannelse i Frankrig, til leder. Flyveren *Peter Nielsen*, som hidtil havde fløjet maskinen, var lærer ved skolen.

Det første hold elever bestod af løjtnanterne *V. Laub* (den senere havnedirektør) og *Sv. Christiansen* (der omkom ved DYKKEREN's forlis i 1916) endvidere premierløjtnant *Ussing* fra Hæren og jeg, der er den eneste nulevende af holdet.

Teoritimer var ikke paa programmet, og flyvning maatte kun finde sted med vindstyrke 1—2. Det var i det hele taget en meget primitiv uddannelse vi fik paa dette flyvningens første stadium, saaledes kunne lærer og elev ikke samtidigt være i maskinen, da der kun var plads til een person, som uden beskyttelse af vindskærm var placeret umiddelbart bag motoren, hvorfra olie og slam slyngedes i ansigtet paa flyveren.

Man fik at vide, at maskinen drejede til samme side som rattets bevægelse — det vidste vi i forvejen. Trak man ratstangen til sig blev højderoret lagt til stigning og omvendt, naar den førtes fremover. Saa var der et svært fremmedord: *gouchissement* — tror jeg, det hed — en bevægelse af ratstangen (»Pinden«) i sideretning til drejning af vingeklapperne under sidedrej.

Øvelserne, der afholdtes paa Kløvermarken, begyndte med at eleven satte sig i maskinen, motoren blev startet, og saa »rullede« han hen over grønsværen i retning mod Sundet, passende i tide at lukke for benzintilførslen. Maskinen vendtes derpaa med næsen den modsatte vej, og man rullede over græsset tilbage til startstedet. Ved næste stadium fik man lov til med afbrydelser at lette fra jorden til højst 5—10 meters højde, dog uden at foretage drejning for tilbageflyvning til startstedet, og endelig gav man omsider tilladelse til rundflyvning, dog med udtrykkeligt forbud mod *ikke* at komme i over 50 meters højde.

En dejlig forårsdag var jeg kommet op i en højde, hvorfra jeg havde en skøn udsigt over byen og Sundet, og jeg nød synet af det herlige panorama, men da jeg omsider landede, kom kaptajn *Ullidtz* meget ophidset og sagde: »De har fløjet over den i reglementet tilladte højde, og gentager dette sig, kommer De i arrest!« Stilfærdigt bemærkede jeg med en angerfuld mine, at da der desværre ikke var højdemåler i luftfartøjet, var det meget vanske-

ligt for en nybegynder at bedømme højden! Jeg sonede min forbyrdelse ved et lille traktement i restaurationen, og saa var det glemt.

Under den sidste flyvning jeg foretog, før jeg skulle paa sommertogt i 1912, landede jeg flere gange for at gøre opmærksom paa, at propelboltene løsnede sig, hvilket jeg blev opmærksom paa gennem en mærkbar rystelse i luftfartøjet. Hver gang trak man omhyggeligt boltene, og jeg startede for tredje gang. En halv snes minutter efter sidste fastspænding gik det galt, propellen røg af og havnede i grønsværet tæt ved en tilskuerskare, der interesseret havde fulgt øvelserne.

Maskinen landede uskadt.

Det var min sidste flyvning, for da jeg efter endt togt skulle indgaa ægteskab, maatte jeg efter dagældende bestemmelser ikke længere være aktiv flyver.

Janus Sørensen.

Ved Flyvevaabnets 50-aars jubilæum for nylig, hvor mange gamle pionerer fra flyvningens første dage mødte op, og hvor man saa en straalende opvisning med blændende præstationer, maatte vi ældre uvilkaarlig tænke tilbage og mindes den tid, hvor vi holdt os i luften med 60 km.s fart.

Den 1/5 1918 mødte jeg paa Refshalevej ved *Marinens Flyvevæsen*, som det dengang hed, sammen med en halv snes andre elever. Undervisningen var upaaklagelig, men det laa lidt haardt med materiellet. Den 10/5 var jeg første gang i luften og saa deroppefra, at min klassekammerat fra Kadetskolen, løjtnant *Caroc*, fik en daarlig landing og knuste maskinen. Vi var omgaaende nede hos ham — men det var desværre for sent.

De næste 3 mandage havde saavel Flyvebaadsstationen som Hærens Flyveskole paa Kløvermarken triste uheld, saa derefter fløj man ikke mere om mandagen. Fredag var der eftersyn af maskiner, og onsdag var efter gammel overtro en daarlig dag. Det var ogsaa i de dage, hvor man fik fortalt om »spinn« — men prøve det i praksis vovede man ikke.

Uddannelsen gik dog sin gang i løbet af sommeren, men med den afsluttende 4 timers prøve var det lidt trægt, — de gamle motorer havde svært ved at holde ud saa længe ad gangen. Min lærer, premierløjtnant *Thiele*, sagde, at hvis jeg ikke troede fuldt og fast paa, at motoren kunne holde 4 timer, saa kunne den selvfølgelig ikke holde. Først den 6te gang, den 10/2 1919, lykkedes det mig at faa 3 timer + 3 kvarter — saa stoppede motoren med en lyd, som naar alle tænderne paa en startmotor rives af, og den blev aldrig til motor mere. Uheldigvis foregik min nødlanding udfor Vedbæk, saa det tog andre 4 timer, inden man fandt ud af, hvor jeg var, og fik motorbaaden sendt op for at slæbe mig tilbage til Flyvebaadsstationen.

Men saa kom der gang i foretagendet.

Marinen havde indkøbt 5 »Friederichshafen« pontonmaskiner med driftssikre motorer. Deres marchfart var 110 km i timen. Nu fik man tillid til materiellet og mod til at prøve noget manglede ikke.

I juli-august 1919 deltog jeg i postflyvningerne til Stege, et forsøg, som blev afholdt for at faa et indblik i, med hvor stor sikkerhed man kunne basere sig paa flyvning i Postvæsenets tjeneste. Trods et smukt resultat havde disse Stege-flyvninger vist ikke nogen særlig betydning for rute-flyvningen, da udviklingen fløj af sted med stormskridt

og hurtigt overgik indvundne resultater og erfaringer, men de gav tillid til materiellet, og de vakte dengang en del opsigt herhjemme.

Den 20/2 1920 gik turen med 2 luftfartøjer syd om Lolland-Falster, over Højer, Esbjerg og Skagen med landing paa Luftmarinestationen efter 13 timers flyvning med benzinpaafyldning i Esbjerg og Skagen. (Start og landing i mørke havde man aldrig prøvet før).

I juli maaned samme aar gik turen til England, hvor reserveløjtnant *Just Rasmussen* og jeg var de første danske

Premierløjtnant *G. de Lichtenberg* og mekaniker *Johannes Nielsen* efter endt Nordsoflyvetur.

piloter, der passerede Nordsøen. Paa turen var Premierløjtnant *Scheibel* leder og navigatør og *Johannes Nielsen* mekaniker. Tilbageturen den 20/7 paa kun 7 timer var noget den gang fuldstændig imponerende; men vi havde ogsaa en stiv vestlig kuling i ryggen. Denne flyvetur var en meget stor oplevelse, ikke mindst ved, at vi i London var i audiens hos Hds. Majestæt, enkedronning *Alexandra*.

Ja, det var et lille tilbageblik, og selvom vore skridt dengang — set med nutidens øjne — var smaa og til tider famlende, saa havde de dog paa daværende tidspunkt deres betydning. Vi ældre har jo gennem de forløbne 40 aar oplevet en nærmest eksplosionsagtig udvikling indenfor flyvningen, vi forstaar de enorme krav, der menneskelig set maa stilles, og vi følger vore unge flyvere med den varmeste beundring.

Til slut en venlig hilsen og tanke til de mange gamle orlogsgaster landet over, som jeg i aarene 1918—23 var sammen med paa Flyvebaads-, senere betegnet: Luftmarinestationen og som troligt passede deres dont, hvad enten de havde eftersyn af motorer paa værkstedet, tilsyn med maskinerne eller i deres vadedragter gik fra slæbestederne for at tage imod de gamle flyvebaade.

G. de Lichtenberg.

Som et kuriosum kan tilføjes, at det var to søofficerer, der underskrev de første flyvercertifikater, idet udstedelsen heraf dengang sorterede under Kgl. dansk Aeronautisk Selskab, hvis første formænd var henholdsvis direktøren for Orlogsværftet, Kommandør *J. Tuxen*, og Kommandør *C. F. Maegaard*, der i aarene 1913—23 var Marineforeningens første formand.

Fra Hovedbestyrelsen

I henhold til lovenes § 10 har hovedbestyrelsen efter sendemandsmødet 1962 konstitueret sig som følger:

1. *Formand:* Kommandør *G. de Lichtenberg*, *næstformand:* Fuldmægtig *O. Maegaard*, *landssekretær:* Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* og *hovedkasserer:* Orlogskaptajn *Janus Sørensen*. — uforandret.

2. *Forretningsudvalget* bestaar af ovennævnte samt skibbygger *Anton Nielsen* og kommandør *Sv. Greve*.

3. *Lovudvalget:* Hovedkassereren, ingeniør *E. Fylling* og taksator *Arne Sørensen*.

4. *Agitationsudvalget:* Landssekretæren, næstformanden og taksator *Arne Sørensen*.

5. *Jubilarudvalget:* Landssekretæren, næstformanden og direktør *Kjellberg*.

6. *Bladudvalget:* Landssekretæren, hovedkassereren og næstformanden.

7. *Repræsentanter til Soldatens og Orlogsgastens Fonds hovedkomite:* Landssekretæren, hovedkassereren og skibbygger *Anton Nielsen*.

8. *Admiral Carstensens Fond:* Formand, hovedkasserer og kommandør *Wolfhagen*.

Distrikt *Sjælland nord* afholdt sit aarlige møde 18/3 i Helsingør Marinestue. Hovedemnet var valg af distriktsrepræsentant og en eventuel deling af distriktet, og Marineforeningens formand blev opfordret til paa Sendemandsmødet at fremsætte forslag herom, hvilket var foranledningen til det fremsatte »supplerende« lovforslag.

Den 25/3 afholdt distrikt VIII møde i Marinestuen i Nykøbing M., udenfor hvilken baade flag og stander vajede fra morgenstunden som en hilsen til de fremmødte.

Medlem af hovedbestyrelsen, *Skaaning*, Ringkøbing, mindedes de afdøde kammerater og ligeledes Marineforeningens tidligere formand, KD *Ipsen*, og hans store indsats for foreningen. Efter en fyldig beretning fra distriktsrepræsentanten og ligeledes fra de fremmødte afdelingsformænd viste det sig, at alle havde det samme problem: svigtende deltagelse i møderne fra medlemmernes side.

Thyborøn kunne glæde sig over en fremgang paa 16 mand. Iøvrigt blev mange tanker og ideer i tilknytning til foreningslivet drøftet, og heri ligger netop distriktsmødernes betydning.

Under middagen indløb svarhilsen fra æresformanden, til hvem der var sendt telegram. Mange gamle ansigter saas ogsaa ved mødet, bl. a. kaptajn *Mouritzen* og havnefoged *Madsen* fra Thisted, der trods sine 80 aar trofast møder, naar Marineforeningen kalder. Næste aars mødested blev Ringkøbing.

»Skriveren«.

Distrikt VII, *Midtjylland* havde Sct. Hansaften arrangeret en fællesskovtur til Pøt Mølle. Paa vejen blev der aflagt besøg i egnens seværdighed Frijsenborg Slotspark. Paa det meget smukke mødested var der spisning, og derefter dans da mørket faldt paa, og Sct. Hansbaalet blev tændt ved en af søerne. Det var et betagende syn, og midsummervisen bidrog til at forhøje stemningen.

Norges Orlogsbund har udsendt 1ste hefte af sit medlemsblad »Under norsk flag«, et smukt og lædigt hefte med mange læseværdige artikler. UNDER DANNEBROG ønsker sin nye kollega alt vel paa vejen fremover — ikke mindst med den økonomiske basis.

Fra stifteren af Marineforeningens Los Angeles afd. *G. Gutenberg Dahlqvist* har hovedkontoret faaet en hilsen i forbindelse med afregning for denne afd.s mærkat- og postkortsalg.

Kontakt- og Velfærdsofficeren for Søværnet, Orlogskaptajn *Bilde Jensen*, har sendt en hjertelig tak til de af Marineforeningens afdelinger og enkeltmedlemmer, der har vist interesse for Søværnet ved at købe eksemplarer af »Søværnets juleaskeskaal 1961«.

Marineforeningens hovedkontor har haft besøg af vicepræsidenten for de danske Soldaterforeninger i Los Angeles i U.S.A., *Kai Gottschalk*, der holder ferie i Danmark og bl. a. deltog i Rebildfesten. *Gottschalk* bragte hilsen fra Marineforeningens afd. derovre og gav et udførligt referat af arbejdet i afdelingen samt af Kongens og Dronningens besøg i Los Angeles i 1961, hvor Marineforeningens flag dominerede paa salens langside ved den officielle frokost i Coconut-grove. Det var en glæde at møde en af kammeraterne derovrefra og spørge nyt.

Marineforeningsglassene -

Gennem en aarrække har vore smukke Marineforeningsglas været benyttet som gave, som erindring og til mange andre formaal — men nu er det ved at være slut. Det er ebbe i beholdningen, og forhandleren, *Ove C. Bjerregaard*, har meddelt, at glasværket har befinget sig en bestilling paa 300 stk. glas, før de tør sætte disse i arbejde, og forhandleren har ikke mere lagerplads til et saa stort parti.

Hertil er at sige, at Marineforeningens økonomi for nærværende ikke tillader en investering i et større parti glas, som vi tilmed ikke har lagerplads til.

Det er en sørgelig nyhed, for vore glas har altid vundet anerkendelse viden om, men da man fattes midler og plads, har Hovedbestyrelsen vedtaget at afvente bedre tider, inden en ny bestilling kan afgives — og samtidig er salget af Marineforeningens glas standset pr. 30/6 1962. Den meget ringe restbeholdning har Hovedbestyrelsen forbeholdt sig til brug som officielle gaver o. l.

Ogsaa Sangbøgerne savnedes haardt. Som meddelt paa Sendemandsmødet, er det her ligeledes den pekuniære side af sagen, der halter. Et nyoptryk vil belaste Foreningens økonomi kendeligt, og hovedkassereren har stærkt fra-raadet paa nærværende tidspunkt at trykke et nyt oplag af sangbøgerne, hvilket forslag er tiltraadt af hovedbestyrelsen.

Næste nr. af Medlemsbladet paaregnes udsendt primo november, hvorfor stof til bladet skal være redaktionen i hænde senest 15/10. Husk kun at skrive paa den ene side af papiret og med en bred margin og sæt endelig en dato paa — »i gaar aftes« er jo en for unøjagtig tidsangivelse, især naar referatet indsendes mange uger efter.

Der var selskab efter gammeldags mønster, og selvfølgelig ogsaa lidt selskabslege. Herunder skulle en af damerne i selskabet saa besvare spørgsmaalet om, hvem i den hele verden hun helst ville være.

Hun svarede straks, at hun helst ville være løjtnant *Robinson* paa H.M.S. *KENT*, og dette svar krævede de øvrige i selskabet nærmere uddybet. Let rødmende tilføjede hun derefter: — Jo, det er ham, der har kahyt sammen med min mand, naar de er ude at sejle.

Fra Søværnet

Kontreadmiral *Lundsteen* nedlagde 1. juli kl. 9 en krans ved *Niels Iuels* statue ved Holmens Kanal til minde om kampen i Køge bugt 1. juli 1677. Kl. 10 lagde kontreadmiralen en krans ved mindestøtten i Køge Havn. Støtten er rejst til minde om kampene i bugten 1. juli 1677 og 4. oktober 1710.

Danske orlogsgaster skal have en ny kampdragt af svensk model. Paa større og mindre skibe og ved enheder i land har ialt 400 mand baaret kampdragten som forsøg igennem et aar. To tredjedele af de prøvede dragter har været fremstillet af dansk stof og en tredjedel af svensk.

Stoffet er meget stærkt og overtrukket med et dæklag af gummi- eller plasticlignende materiale. Det er lufttæt, vandtæt, gastæt og beskytter mod indtrængen under klæderne af radioaktivt støv. Kampdragten trækkes helt uden paa uniformen og kan slutte tæt overalt.

Aalborg Skibsværft har søsat Søværnets nye inspektionsskib. *VÆDDEREN* er det andet skib i en serie paa fire inspektionsskibe, der skal gøre tjeneste ved Grønland og Færøerne og i Nordsøen.

Det første skib i serien *HVIDBJØRNEN* blev søsat i november fra værftet i Aarhus. *HVIDBJØRNEN* ventes sat i tjeneste til september. *VÆDDEREN* ventes i tjeneste til november.

Som tidligere nævnt skal disse inspektionsskibe bl. a. forsynes med helikoptere af den franske type *Aluette*.

Man har ønsket helikopterne til Danmark saa hurtigt som muligt af hensyn til den videre træning af de søofficerer, der er blevet helikopteruddannet i USA.

Peter Buhl

Der var sommerlig idyl og vældigt fremmøde af feriegæster til mindehøjtideligheden om slaget ved Lyngør, hvor britiske skibe kæmpede mod dansk-norske i dag for 150 aar siden, og hvor fregatten *NAJADEN* blev sænket.

Der var 5.000—6.000 mennesker til stede. Kong *Olav* ankom i kongeskibet *NORGE*, og baade den norske og den danske flaaede var repræsenteret — den norske ved fregatten *HAAKON 7* og tre ministrygere og den danske ved bevogtningsfartøjerne *DRYADEN* og *DAPHNE*. Skibene og de mange baade fra omegnen fyldte indsejlingen til det snævre farvand ved Lyngør.

Da kongen gik i land, dannede orlogsgasterne espalier op til mindelunden.

Biskop *Kaare Støylen* holdt en kort mindetale, hvorefter viceadmiral *Erling Hostved* gav en kort fremstilling af begivenhederne i 1812. Kong *Olav* nedlagde en smuk krans, og chefen for det danske Søværn, viceadmiral *S. Pontoppidan* bragte en krans fra den danske flaaede.

Derefter tordnede en salut paa 19 skud fra *HAAKON 7* ud over skærsgaarden.

Ogsaa i Danmark fandt der en højtidelighed sted paa 150-aarsdagen, idet søværnets operative kommando i Aarhus lod nedlægge en krans paa *Fredericia* kirkegaard, hvor en af deltagerne i slaget, Secondlieutenant *Peter Buhl*, R. af D. og Dbm., 21 aar gl., ligger begravet. *Berl. Tid.*

Forenings- Meddelelser

Glostrup/Taastrup afd. holder altid »Admiralforsamling«, i aar den 1/2 i »Kahytten«. Af den fyldige aarsberetning fremgaar, at afd. har en støt og rolig fremgang. Medlems-tallet er paa 125 og mødeprocenten er 25.

Randers afd. afholdt genfs. 17/2 i Marinestuen, hvor formanden mindedes de afdøde kammerater. Afd. havde udvist stor gæstfrihed under dens adoptionsskib, fregatten NIELS EBBESENs besøg i havnen. Under beretningen fra skyttelavet opfordredes til større tilslutning til skydningen. Kassereren kunne oplyse, at regnskabet, der balancerede med kr. 8.200,-, udviste en kassebeholdning paa kr. 3.872,-. Kontingentet blev forhøjet til kr. 15,-.

Skelskør afd. hylkede sin formand, der fik ridderkorset overrakt af Marineforeningens formand ved en festlighed i Marinestuen i samme anledning.

C. Grube Hansen, Skelskør

Randers afd. afholdt katteskydning 2/3 i Haandværkerforeningen. Aftenen indledtes med gule ærter. Kattekonge blev formanden for skyttelavet, Chr. Schionning. Efter skydningen var der som sædvanlig godt, kammeratligt samvær.

Randers afd. døjede i aar med at bemande fastelavnssbaaden, men den kom dog ud paa togt 5/3 i smukt vejr og med fint resultat, idet der indkom godt 3.000 kr., der fordeles ligeligt mellem Randers Skipperlaug, Bombebøssen og Marineforeningens Randers afd.

Gentofte afd. afholdt 7/3 møde med foredrag og film om Paris og Air France's Japanrute.

Kolding afd.s generalforsamling 12/3 formede sig som en hyldest til afd.s formand, tandlæge *Strange Friis*, som havde været formand i 40 aar. Foruden de afdøde kammerater mindedes formanden i sin aarsberetning ogsaa Marineforeningens tidligere formand, KD *Paul Ipsen*. Genvalg.

Aarhus afd.s sekretær, *Victor Lassen*, er indvalgt i bestyrelsen for Aarhus' samvirkende soldaterforeninger som Marineforeningens første repræsentant her.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt kegle-spil 21/3 paa Stadion.

Den 26/3 foretoges paa foranledning af Marineforeningens *Randers* afd. i samarbejde med byens øvrige foreninger en husindsamling til fordel for U-lands hjælpen, der indbragte ca. 4.500 kr.

Nykøbing Sj. og Odsherred maatte kalde to gange for at faa afviklet sin genfs. 28/3. Skræddermester *V. Langholz* nyvalgte til bestyrelsen, da *Valdemar Thomsen* ikke ville fortsætte. Til ny formand valgtes bagermester *Ebbe Larsen*, Rørvig. Kontingentet blev forhøjet, bl. a. for at man ogsaa kunne oparbejde en bedre økonomi.

Roskilde afd. afholdt møde med skafning paa hotel Prin-sen den 4/4.

Hjørring afd. afholdt genfs. 5/4. Genvalg.

Frederiksberg afd. spiste stegt aal hos Davidsen — det smagte altid af fisk, og derefter gik man samlet til Fiskeri-udstillingen i Forum. Det var denne afd., der havde taget initiativet til, at ogsaa Marineforeningen kom til at vise flaget her.

Københavns afd. afholdt møde 5/4, hvor F. Lenander holdt et fornøjeligt causeri »Med naveren paa valsen«.

Glostrup/Taastrup afd.s foraarsfest i »Ungdomsgaarden« i Brøndbyøster viste, at man havde fundet en god erstatning for den traditionelle skovtur, som efterhaanden var blevet vanskeligere og dyrere at arrangere. Tilslutningen var god og humøret højt, og det blev ud paa de smaa timer, før dansen sluttede. I løbet af aftenen uddeltes præmierne fra skyttelavets handicapskydning. Ærespræmien og præmien i A-klassen tilfaldt Børge Michaelsen. Kl. B vandtes af E. H. Th. Johansen. Kl. C vandtes af A. V. Christensen. Kl. D vandtes af E. Onsberg.

Herning afd. afholdt fregatskydning med følgende resultat: Bovspryd: Chr. Pedersen v/ L. Lorenzens skud. Fokkemast: Egon Nielsen v/ Henning Jespersens skud. Stormast: Lars B. Krøjgaard v/ Jens Anker Christensens skud. Forskib: Knud Vänberg v/ Knud Poulsens skud. Agterskib: Henning Jespersen (Fregatkaptajn) v/ L. B. Krøjgaards skud. Under den efterfølgende spisning var der præmieuddeling, og aftenen sluttede med dans paa dækket.

Glostrup/Taastrup afholdt 3/5 møde, hvor rejsesekretæren fra Koføeds skole viste film om skolens virksomhed. En glimrende og tilmed gratis film, som kan anbefales paa det varmeste.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt 11/4 en interessant filmaften med aktuelle film fra Israel med en indledende orientering ved direktør A. Melchior.

Kongens Lyngby afd. sluttede sæsonen 5/5 med en sammenkomst med damer, hvor skuespiller Chr. Brochorst underholdt.

Hadsund afd. holdt genfs. 9/5. Kontingentet blev forhøjet til kr. 10,-. Genvalg.

Ebeltoft afd. mindedes ved sin genfs. vor gamle formand, KD *Ipsen*. Som ny kasserer valgtes bogholder *Knud Nyhuus* i stedet for driftsleder C. Lundberg, som efter 21 aars virke ikke ønskede at fortsætte. Han har dog stadig sæde i bestyrelsen. Afdelingen har ogsaa afholdt Fregatskydning, hvor lagerekspedient *Niels Petersen* blev fregatkaptajn ved muremester *Harry Nyhuus*, der skød krudtkammeret ned.

Hørsholm/Rungsted afd. overrakte 18/5 Rungsted Sejlklubs Junior afd. en meget smuk vandrepokal med Marineforeningens emblem samt tilhørende ejerpræmie til

vinderen af sommerens sejlads. Afdelingens formand, malermester *Frederiksen*, talte for sejlklubben og overrakte klubbens formand, *Blume Knudsen*, der naturligvis er medlem af MF, pokalen. Hr. *Blume* takkede Marineforeningen for den smukke gave. Endvidere talte borgmester *Svens Jørgensen* og havnebestyrelsens formand, overrets-sagfører *Niels Groes*. Et stort antal medlemmer og gæster var kommet til stede og overværede begivenheden.

Randers afd. havde 19—23/5 i anledning af den britiske ministryger WOTTONs besøg arrangeret besøg i byen og omegnen for skibets besætning, der var meget interesseret i at se alt det meget, der blev forevist. Ved afslutningen i Marinstuen modtoges et fotografi af skibet, som til gengæld fik et smukt askebæger med Marineforeningens inskription.

Københavns afd. stod 26/5 til søs med »Vikingebaadene«. Der var skafning ombord, og senere blev der danset, medens man krydsede paa Sundets blanke vover.

Kongens Lyngby afd.s Skyttelav holdt sin aarlige fugleskydning 27/5. Ved afhentningen af forrige aars fuglekonge, arveprins *Knud*, paa Sorgenfri Slot, mindedes denne Skyttelavets nylig afdøde formand, *Chr. Arpe*. Med Københavns afd.s musikkorps i spidsen drog man derpaa til »Lottenborg«, hvor skydningen blev afviklet. Som nyindmeldt medlem deltog arveprinsens søn, prins *Christian*, der uddanner sig til søofficer, for første gang i festen. Ny fuglekonge blev maskinmester *Christian Madsen*.

Roskilde afd. samledes med damerne til en keglespil-aften i Lindenberg kro 29/5. Efter spisning og spillet var der arrangeret en svingom.

Nykøbing Sj. og Odsherreds afd.s medlemmer samledes 30/5 til hyggeaften hos styrmand *Schytte* paa Møllebakken. Den hjemmelavede sild og skipperlobescobes vederfaredes al retfærdighed, derefter hyggede man sig en times tid over en kop kaffe og udvekslede gamle minder, hvorpaa der var tid til kortspil. Aftenen havde iøvrigt det helt rigtige forløb med hejsning og nedhaling af flaget til baadsmansspibe; fædrelandssange, og hvad der ellers hører med. Alt i alt en hyggelig aften, der vil blive husket.

Mariager afd.s medlemmer samledes 2/6 til »Manne-aften« i »Hulen« til gule ærter med højt humør som sædvanligt.

Paa mindedagen for krydseren VALKYRIENS hjælpeaktion til den vulkanske ø Martinique i Vestindien havde æresformanden i aar paa 60 aarsdagen indbudt de nulevende gamle gæster til frokost, de mødte alle 13 og havde et uforglemmeligt minde.

Helsingør afd. afholdt 3/6 fregatskydning under stor tilslutning. Skolebetjent *Kaj Petersen* blev fregatkaptajn ved *Bent Christensens* skud.

Frederiksberg afd. aflagde 19/6 besøg paa Carlsberg Bryggerierne og senere paa Carlsberg Museet, hvor bryggerierne var vært ved forskellige smagsprøver. Aftenen sluttede i »Familiehaven« i de smaa haver i Pileallé.

Holbæk afd. havde arrangeret sin aarlige fregatskydning lørdag eftmd. 30/6 paa »Strandparken«. Der var udsat en række fine sølvtøjsgevinster, og i skydningen kunne ogsaa ikke-medlemmer deltage, dog skal skroget altid nedskydes af medlem til medlem. Der deltog omkring en snes skytter, og der blev afgivet 415 skud.

Forhenværende togfører *Aage Møllebro* blev aarets fregatkaptajn og efterfulgte saaledes annoncechef N. Aa. Rasmussen, der sidste aar fik titlen. Om aftenen var der spisning og præmieuddeling i »Strandparken«, og man sluttede med et par timers dans.

Nykøbing Sj. og Odsherreds afd.s medlemmer var 1/7 paa sin aarlige udflugt, som gik til Odden havn, hvor man deltog i havnefesten der.

(Hjertesuk fra redaktøren: beklageligvis manglede der mange datoangivelser for de omtalte arrangementer).

Ved tømrer *Niels Klausens* død har *Gilleleje* afd. mistet en af sine gode gamle kammerater. Ved begravelsen 15/1 paraderede afd.s flag og formanden bragte en sidste hilsen.

Køge afd.s æresmedlem, vognmand *Lars Møller*, afgik ved døden 1/3 — den 88-aarige kammerat var afd.s ældste medlem.

Esbjerg afd.s mangeaarige medlem, maskinmester *V. Andreassen*, afgik ved døden 20/3 75 aar gammel. Medens han endnu var rask, var han et meget interesseret og aktivt medlem. Afd. sendte en blomsterhilsen til begravelsen, som foregik i stilhed.

Esbjerg afd.s medlem, havnebetjent *S. Svenning Christensen*, døde i april md. Afdøde var mangeaarigt bestyrelsesmedlem af og formand for Løgstør afd., men indtraadte, da han i 1937 kom til Esbjerg, i afd. her. Flaget sænkedes ved begravelsen over den gode og interesserede kammerats kiste.

Aarhus afd.s mangeaarige medlem, rentier *Anders Chr. Andersen*, Spørring, afgik ved døden 5/4.

Randers afd.s medstifter og æresmedlem, fabrikant *J. M. Bech*, afgik ved døden 18/4 87 aar gammel. Siden afd.s oprettelse i 1919 havde han med levende interesse deltaget i dens liv og virke, bl. a. havde han forarbejdet og skænket en meget smuk glasmosaikrude til Marinstuen i Randers.

Nykøbing Sj. afd. var repræsenteret med sit flag ved fyrrpasser *Valdemar Madsens*, Odden havn, begravelse 19/4. *Madsen* havde været medlem siden stiftelsen.

Esbjerg afd. mistede ved filialbestyrer *Valdemar Voss'* død 11/5 en god gammel kammerat, der i en længere aarrække havde været et meget interesseret medlem. Ved begravelsen blev flaget sænket over kisten.

Esbjerg afd. mistede i april maaned et flittigt medlem ved fisker *Axel Rasmussens* pludselige død. Rasmussens medlemskab af foreningen var kun afbrudt i de aar, da han under krigen fiskede fra England.

Randers afd.s medlem, entreprenør *Herman Breede*, afgik ved døden 1/5.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Ebeltoft afd.s stifter og tidligere formand, havnefoged og lods *Axel Jensen*, afgik 20/5 ved døden 78 aar gammel. Ved begravelsen udtalte afd.s formand, mekaniker *Engberg Sorensen*, nogle mindeord over den gode kammerat, der siden 1956 havde været æresmedlem.

Hadsund afd.s gamle kammerat, bogholder *A. Nygaard*, Assens, blev 1/6 begravet fra Assens kirke, hvor afd.s flag paraderede. Ved graven bragte den tidligere formand, fabrikant *Wenslev*, en sidste hilsen.

Helsingør afd. mistede et af sine bestyrelsesmedlemmer ved installatør *Holger Ilsoes* død paa Mallorca. Begravelsen fandt sted i stilhed, men ved fregatskydningen 3/6 mindedes formanden i en smuk tale den afholdte kammerat.

Nykøbing Sj. og Odsherred afd. mistede ved fiskehandler *Viggo Hansens* død 27/6 et af sine gamle medlemmer, der havde været med fra afd.s start. Ved begravelsen fra Nykøbing kirke paraderede flaget ved afdødes baare.

Holbæk afd.s mangeaarige medlem, grosserer *Marius Jensen*, er afgaaet ved døden i juni maaned, omtrent samtidig døde et andet af afd.s gamle medlemmer, handelsmand *Carl Andersen*, Plejerup huse.

Gentofte afd. har haft den store sorg at miste handelsrejsende *Th. Gregers* og kaptajn *C. M. Knudsen*, der begge har været trofaste medlemmer fra afdelingens oprettelse.

Endvidere konsulent *H. A. Schwartz*, der traadte ind i afdelingen i 1948.

Disse tre kammerater var gennem aarene trofaste støtter i afdelingens arbejde, og vi vil savne dem meget ved vore møder.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningen gratulerer

- 2/1 Blikkenslagermester *T. H. Engelhardt*, Helsingør, Gilleleje afd., 40 aars forretningsjubilæum.
 3/1 Skibsfører *Chr. Carlsen*, Holbæk afd., 75 aar.
 9/2 Tømrermester *Jens Nielsen*, Gilleleje, formand for Gilleleje afd., 75 aar.
 23/2 Fisker *Carl Willadsen*, Havnsø, Holbæk afd., 70 aar.
 5/4 *Frithjof B. Levin*, Københavns afd., 65 aar.
 13/4 *K. E. Hansen*, Københavns afd., 60 aar.
 18/4 *C. O. Olsen*, Københavns afd., 60 aar.
 23/4 *Einar Jørgensen*, Københavns afd., 65 aar.
 30/4 *Carl Otto Henry Fisher*, Københavns afd., 60 aar.
 11/5 *Karl W. Bruun*, Kongens Lyngby, 65 aar.
 16/5 *Sv. Olsen*, Vridsløselille, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.
 19/5 *Niels Adriansen*, Virum, Kongens Lyngby, 50 aar.
 25/5 *E. J. Poulsen*, Københavns afd., 50 aar.
 14/6 Smedemester *Harald Clausen*, Holbæk afd., 80 aar.
 20/6 *L. E. A. Nielsen*, Københavns afd., 80 aar.
 21/6 *A. B. Jensen*, Københavns afd., 60 aar.
 24/6 *Poul J. H. Jensen*, Virum, Kongens Lyngby afd., 60 aar.
 28/6 Hovmester *August Wenkens*, Kongens Lyngby afd., Guldbryllup.
 11/7 *Axel Aarre*, København, Kongens Lyngby afd., 65 aar.
 26/7 *Axel H. Johannesen*, Virum, Kongens Lyngby afd., 50 aar.
 13/8 *Ejnar Brolykke*, formand for Kongens Lyngby afd., 60 aar.
 21/8 Garagemester *E. Melsen*, Aarhus afd., 80 aar.

Hempels ABSENTA

T. C. Hempels Skibsfarve-Fabrik A/S

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spatel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkydemaller, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m. v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfarlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

- 21/8 A. J. Petersen, Kongens Lyngby afd., 60 aar.
 28/8 Viggo Lenskjold, Gentofte, Kongens Lyngby afd., 65 aar.
 4/9 Tømrermester Vilh. Hansen, Næstved afd., 50 aar.
 4/9 J. P. Dragsby, Virum, Kongens Lyngby afd., 50 aar.
 8/9 Kobbersmed P. M. Pedersen, Struer afd., 70 aar.
 12/9 Frisørmester J. Rosenfeldt Christensen, Glostrup/Taastrup afd. 50 aar.
 19/9 Rudolf Serritslev, Hellerup, Kongens Lyngby afd., 60 aar.
 19/9 Havnefoged K. Møller, Struer afd., Sølvbryllup.
 21/9 Læderhandler H. K. Jørgensen, Aarhus afd., 60 aar.
 6/10 Tjener Folmer Stagis, Næstved afd., 50 aar.
 18/10 Repræsentant K. A. Knudsen, Aarhus afd., 70 aar.
 26/10 Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn Janus Sørensen, Gentofte afd., guldbryllup.
 30/10 Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn Janus Sørensen, Gentofte afd., 75 aar.

Marineforeningens Kalender

Glostrup/Taastrup afd. indleder vintersæsonen med medlemsmøde i »Kahytten« 6/9, og fejrer sin 17-aars fødselsdag 13/10, hvor Marineforeningens formand, KD de Lichtenberg, kommer til stede og de gæve gaster fra Damhussø afd. forbereder en storslaaet gave. Endelig er der planlagt et medlemsmøde til 1/11.

Gentofte afd. afholder pakkefest 10/10.

Marineforeningens Skyttelav, København holder pokalskydning 16/10 og Fødselsdagsfest 20/10.

Bog anmeldelser

Som *Marinehistorisk Selskabs* skrift nr. 6 har kommandørkaptajn R. Steen Steensen i ORLOGSMUSEET givet en indgaaende redegørelse for vor Orlogsmarines smukke modelsamling og dennes historiske udvikling gennem tiderne. Dersom denne meget interesante udredning kunne medvirke til forøgelse af interessen for Søværnets museale forhold, saaledes at den midlertidige »Orlogsmuseets Udstilling« i Nicolaj kirkebygning sammen med de mange øvrige opmagasinerede genstande kunne blive til det virkelige *Orlogsmuseum*, hvortil vi har indholdet, men desværre endnu ikke en egnet og værdig museumsbygning, saa var baade Selskabets og forfatterens hensigt og ønsker naaet.

Skriftet faas bl. a. ved henvendelse til Marineforeningens hovedkontor, pris kr. 6.

I anledning af 100-aaret for skrueregatten JYLLANDS første togt har Nationalmuseet paa forlaget *Rhodos* fornylig udsendt en smukt illustreret bog af F. H. Kjøl-sen: »Fregatten fortæller —«. Gennem skiftende billeder af livet om bord i det navnkundige skib gives en art reportage af datidens orlogsliv understøttet af en interessant samling af kendte og ukendte marinebilleder fra sidste halvdel af forrige aarhundrede. Til lægmands forstaaelse er tilføjet en alfabetisk ordliste, som sammen med oplysninger om fregattens togter, data, tegninger, litteraturhenvvisninger m. m. giver et udmærket tidsbillede.

I en saa detaljeret udpensling af JYLLANDS historie savnes dog ogsaa her, som i tidligere udkomne, særdeles udmærkede værker om samme emne, en nøjere redegørelse for fregattens saa omtumlede skæbne og dens tilsyneladende fortvivlede økonomiske situation fra den stund, den som solgt til ophugning blev tilbagekøbt af ledende mænd inden for Marineforeningen, blev overtaget og opretholdt af godsejer Schou, Palsgaard, fungerede som radioskole, som logisskib for ferieborn o. m. a., op til 2. verdenskrig blev delvis repareret — til den atter gik i forfald, det forfald, man nu i Ebeltoft gør sig de største anstrengelser for at standse, den gamle orlogsmænd til genrejsning.

UNDER DANNEBROGs annoncefirma, *Dansk Bladforlag*, har i anledning af sit 40-aars jubilæum 22/6 1962 udsendt et nydeligt værk om forlagets domicil, ejendommen Amaliegade 22 i København.

Blandt bygningens forskellige ejere nævnes den kendte skibbygger Lars Larsen, der havde sin virksomhed paa »Larsens Plads«, hvortil han har lagt navn — i dag kendt som Oslobaadens anlægsplads N. for Kvæsthusbroen. Det anføres ogsaa, at i 1815 lejede admiral, senere statsminister Sten Andersen Bille, fader til chefen for den første GALATHEA-ekspedition (1845—47) sig ind her — ogsaa Søværnets nuværende chef har i en aarrække haft sin bopæl i den gamle ejendom, der senest ejedes af Hds. kgl. Højhed Prinsesse Thyra.

Som sædvanligt byder VIKINGENs aarshefte paa et væld af skibsfartstekniske oplysninger. Paa de 140 sider bringes billeder af samtlige danske nybygninger, og af alle skibe bygget paa danske værfter i 1961. I talrige lødige artikler gives oplysninger om Københavns havns forventning til konkurrence i forbindelse med Fællesmarkedet, om danske skibes finansieringsforhold, om kanaltunnelen, om atomdrift i fremtidens handelsskibe og meget andet — alt illustreret med smukke og gode billeder — det er et hefte af varig værdi for skibsfartsinteresserede. Pris kr. 4,50.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgårdshaven . Tlj. 1986
 Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Årtol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
 Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
 transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
 Tlf. 3 40 00

Han holder støt paa —
 Det gør vi ogsaa med
 Marineforeningens
 Mærkat-Samlerhæfter

BORNHOLM**Skibsproviaivering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen
 JUVELER, GULDSEMED & GRAVØR
 St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen
 RØNNE

ESBJERG

Claus Sørensen
 Esbjerg

H. J. Christensen & Søn
 VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG

Esbjerg Skibshandel
 v/ Harald Nielsen
 Ny Havn Tlf. 2198

»Hotel Spangsbjerg«
 Mødested for marineforeningens
 medlemmer
 ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen
 Skibsbyggeri
 ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN

ELECTRA^{I/S}
 Elektroinstallatørfirma
 Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard
 Kolonial & skibshandel
 Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN
 Teknisk maskinforretning
 SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen
 STEVEDORE
 Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
 SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen
 & Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aens Vaadbinderi
 Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK
 Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET
 A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING**

Kolding Rugbrødsfabrik
 P. B. KLAABORG
 Telf. 58 - 569

NYKØBING F.

Nykøbing F. Bryghus
 Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
 N. A. CHRISTENSEN & CO.
 Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
 RANDERS

Chas. Mortensen

SEJL, PRESENNING, FLAG OG
 TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf. 41345
Skibsradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5
 Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.
Radio-apparater Elektriske anlæg

SVENDBORG*Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN**

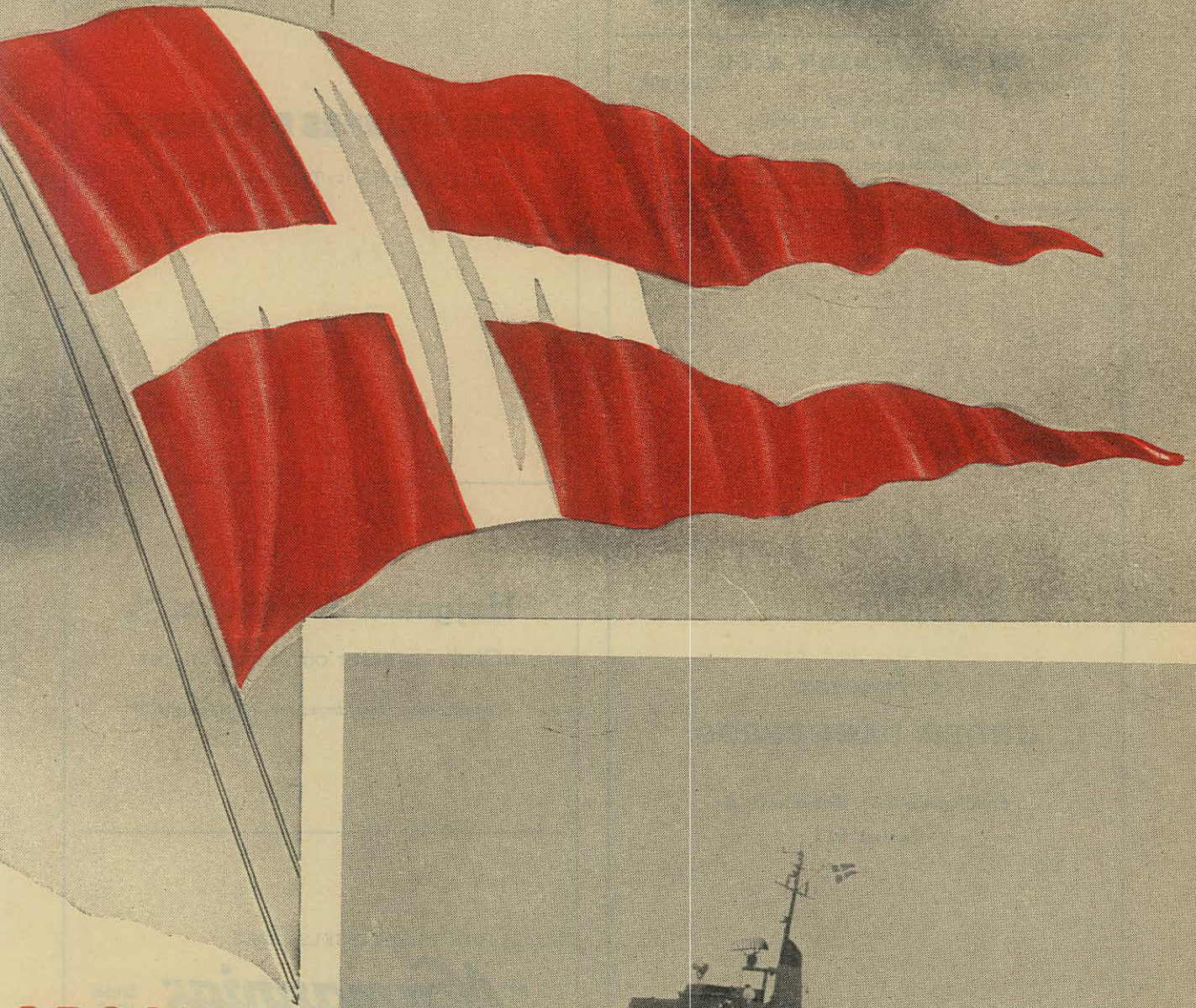
Thyborøn Fiskeauktion
 v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

^{A/S} Vejle Mælkekompani
 Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

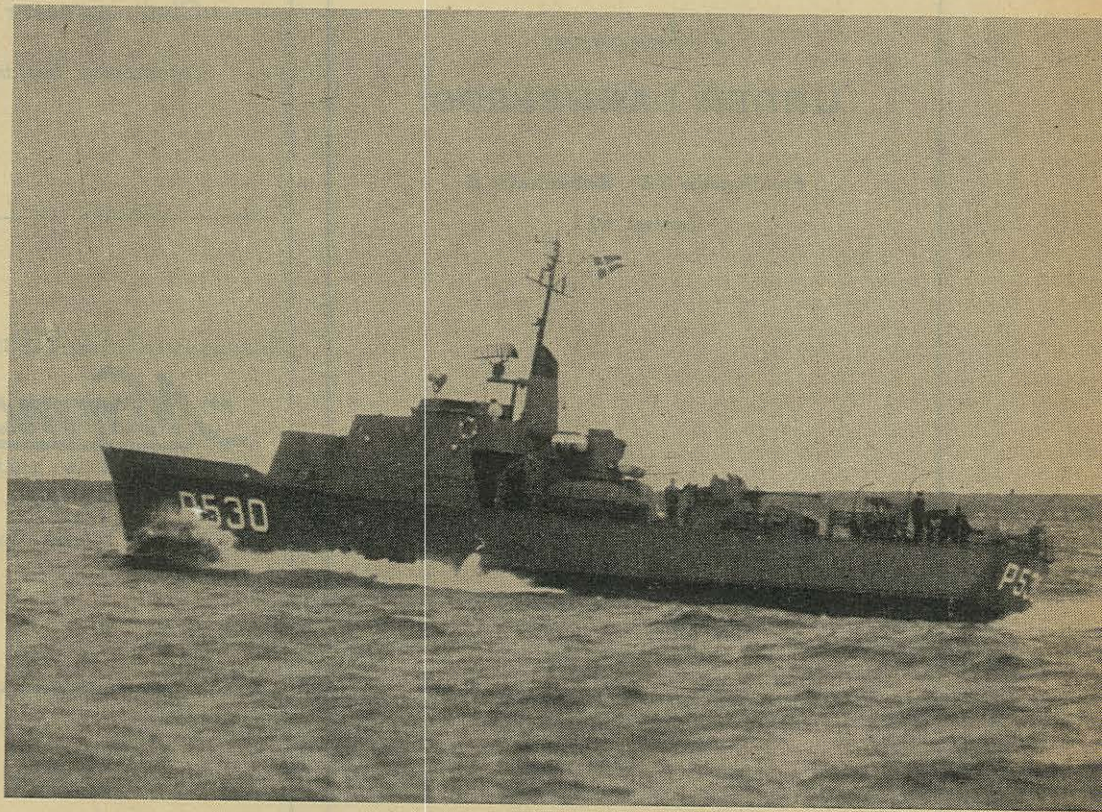

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 4 - Nov.
49. aarg. - 1962

Bevogningsfartøjet DAPHNE søsat på Orlogsværftet i 1960

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

---

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER ½

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^A/_S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

NYT FRA SØVÆRNET

For at imødekomme herom fremsatte ønsker fra medlemmer, der er interesseret i Dansk Søværns udvikling, har redaktionen formaaet Orlogskaptajn *I. E. Wessel-Tolwig* i Søværnsstaben, til at udarbejde nedenstaaende redegørelse.

I 1962 har Søværnet faaet en del skibe af typer, som man normalt ikke ser i den danske flaaede. Det drejer sig om landgangsfartøjer og tankfartøjer.

Landgangsfartøjer.

I januar 1962 indgik de 2 første landgangsfartøjer i flaadens tal. De har faaet navnene ODIN og THOR. Søværnet faar yderligere 8 landgangsfartøjer i begyndelsen af 1963. Ogsaa disse faar navne fra den nordiske mytologi, idet de skal hedde: BALDER, BRAGE, HERMOD, LOKE, TYR, ULLER, VALE og VIDAR.

Om disse nye skibsnavne kan oplyses, at det kun er de færreste af dem, der tidligere har været benyttet til danske orlogsfartøjer. I UNDER DANNEBROG, nr. 4 (nov.) 1961 er omtalt, at navnet ODIN har været baaret af et orlogsskib, en kanonskonnert og et panserbatteri. Kanonskonnerten THOR var søsterskib til førnævnte ODIN, men da THOR nr. 1 blev erobret af englænderne i 1809, blev der bygget en ny THOR efter samme tegning. Endelig var korvetten THOR, hvis gallionsfigur staar paa *Holmen*, Danmarks første skrueskib. HERMOD var navnet paa Marinens kultransportskib, bygget paa Orlogsværftet i 1921 og forliste i Nordsøen i 1927. TYR var navnet paa en gammel DSB-isbryder, som under og efter 2. verdenskrig sejlede under orlogsflag som U-baads depotskib — det var flaadens sidste kulfyrede enhed. Kanonbaaden FALSTER fra forrige aarhundrede blev solgt og ombygget til sandpumper under navnet BALDER.

Endelig kan nævnes, at paa nær HERMOD og LOKE har de øvrige skibsnavne ogsaa været givet til eet eller to mindre norske orlogsfartøjer.

De 10 landgangsfartøjer er alle tidligere amerikanske LCU (Landing Craft Utility), som bliver leveret til det danske Søværn i henhold til et vaabenhjælpsprogram. De er her i landet tænkt anvendt til transport mellem flaadestationerne, mellem flaadestationerne og skibe, osv. Et vist samarbejde med Hæren kan formentlig ogsaa imødeses.

Landgangsfartøjerne har et displacement paa 325 tons fuldt lastet. De kan laste ca. 165 tons. De er 36 m lange og har 3 motorer, der trækker hver sin skrueaksel. Farten er ca. 7 knob. De er konstrueret paa en saadan maade, at de kan ombordtage og landsætte lastbiler, kampvogne osv. fra aaben strand, idet de kan sejle saa langt op paa strandbredden, at køretøjerne kan køre direkte om bord eller i land over en landgangsklap i stævnen.

I agterenden har de et kraftigt anker med en meget lang ankerwire. Under indsejlingen lader de ankeret gaa 200—300 m fra land, og ved at hive paa det kraftige ankerspil kan de igen trække sig fri af grunden. Er dette ikke nok, kan de lænse en del ballastvand, hvorved de lettes saa meget, at de flyder.

Tankfartøjer.

I sept. 1962 fik Søværnet 2 tankfartøjer, ligeledes paa vaabenhjælpsprogrammet. De blev afhentet af danske besætninger i New Orleans og derefter sejlet til Danmark.

Det drejer sig om 2 tidligere amerikanske Yard Oilers, som nu har faaet navnene RIMFAXE og SKINFAXE efter de 2 heste, der i den nordiske mytologi trækker henholdsvis natten og dagen hen over himmelhvelvingen, dette er navne, der ikke tidligere har været kendt i vor orlogsflaade. De laster godt 900 tons olie, er godt 53 m lange og har en fart paa ca. 9 knob; fuldt lastet er de paa 1390 tons. De er tænkt benyttet til olietransporter til og fra Søværnets olielagre, forsyning af flaadens skibe osv. De nye flaadestationer i Korsør og Frederikshavn har hver faaet raadighed over et af disse tankfartøjer.

De nye flaadestationer.

Medens vi taler om flaadestationer, kan det oplyses, at flaadestationen i Frederikshavn højste kommando i begyndelsen af oktober d. a. Dermed har begge de nye flaadestationer, *Flaadestation Korsør* og *Flaadestation Frederikshavn* paabegyndt deres virksomhed, og en stor del af Søværnets skibe er allerede udrustningsbaseret i dem.

Flaadestationerne har til opgave at udføre størstedelen af de forsynings- og servicemæssige opgaver, der forekommer inden for deres omraade sammen med den hidtil eneste flaadestation, *Flaadestation København*.

Flaadestationerne er nationale etableringer og henhører hver for sig direkte under Søværnskommandoen. *Flaadestation Korsør* og *Fredrikshavn* er organiseret efter samme mønster, medens *Flaadestation Københavns* organisation afviger noget, specielt paa grund af de tekniske institutioners placering i København (Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen osv.).

Flaadestationerne er organiseret i 5 afdelinger som følger:

Stationsafdelingen, der varetager flaadestationens bevogtning, ordenstjeneste, kasernevirksomhed, mobiliseringsplanlægning samt signal- og transporttjeneste m. v.

Ekvipageafdelingen, der bl. a. varetager udrustning og afrigning af skibe, samt tilsyn med oplagte skibe.

Forsyningsafdelingen, der udfører kontrol med lagerbeholdningernes faktiske tilstedeværelse, og som leverer forsyninger til forbrugende myndigheder.

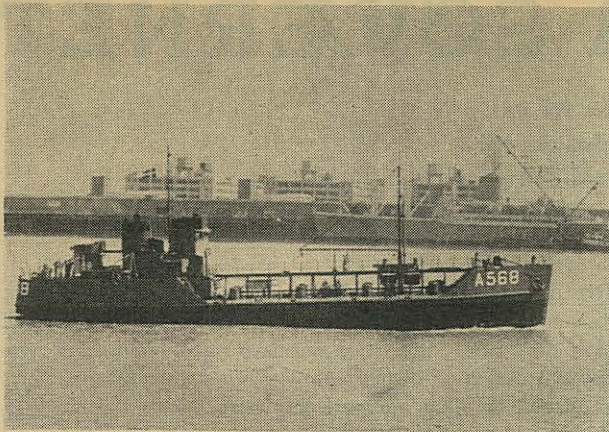
Økonomi- og sekretariatsafdelingen, der forestaar økonomiforvaltningen af flaadestationens pengemidler og ordner flaadestationens samlede korrespondance, ekspedition og arkiv.

Endelig er der i *Flaadestation Frederikshavn* og *Flaadestation Korsør*, men ikke i København: Teknisk afdeling, som har til hovedformaal at yde værkstedsassistance til udrustede skibe, samt at foretage vedligeholdelsesarbejder i skibe, der er henlagt eller oplagt ved flaadestationen. I København varetages teknisk afdelings funktioner af de derværende tekniske institutioner.

Teknisk afdelings værksteder omfatter et fællesværksted og specialværksteder for Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen og Søværnets Navigationsvæsen.

En flaadestations hovedopgave er altsaa at betjene danske og allierede skibe. Herunder at virke som operations-

Tankfartøjet SKINFAXE

base for sejlene enheder, som service- og reparationscenter for skibe og landetablissemeter, og endelig som mobiliserings- og udrustningssted for henlagte eller oplagte enheder.

Ethvert andragende fra en enhed om service og forsyning vil i krigstid gaa til den flaadestation, inden for hvis omraade assistance ønskes. Har flaadestationen ikke selv de fornødne ressourcer, vil den søge at faa dem fra en anden flaadestation, fra de tekniske institutioner, fra Søværnskommandoen, fra stedlige civile eller andre værns myndigheder, osv.

MOBA.

Foruden de tre flaadestationer har Søværnet ogsaa en mobil base »Motortorpedobaadens mobile base« (forkortet MOBA). Basen bestaar af ca. 30 motorkøretøjer, hvoraf flere er terrængaende.

MOBA'en kan med kort varsel i fredstid eller krigstid etableres paa et vilkaarligt sted og der i kortere eller længere tid virke som hjemsted for en iøvrigt fuldt udrustet og operationsduelig MTB-styrke. Den kan yde baadene hjælp og service samt forsyningsmæssig assistance. Den kan formidle enhver kommunikation til og fra baadene, hvad enten disse ligger ved basen eller er i søen. Endvidere kan den huse og formidle MTB-styrkens operationsplanlægning og bistaa ved, evt. lede, operationers udførelse.

Foruden operationsafdelingen omfatter MOBA følgende afdelinger:

Maskinafdelingen, Torpedoaafdelingen, Artilleriafdelingen, Forplejningsafdelingen og Lejr- og Transportafdelingen.

I. E. Wessel-Tolvig.

Tilgang af nye medlemmer april og juli kv. 1962

Aarhus 6, Assens 1, Birkerød 3, Bogense 3, Bornholm 15, Ebeltoft 3, Fredericia 1, Frederiksberg 3, Frederikshavn 82, Frederikssund 1, Frederiksværk 7, Gentofte 1, Glostrup-Taastrup 3, Grenaa 19, Haderslev 3, Hals 1, Helsingør 22, Hirtshals 7, Hjørring 9, Holbæk 2, Hornbæk 8, Horsens 3, Hørsholm 1, Kalundborg 2, Køge 1, Mariager 4, Middelfart 1, Nakskov 1, Nykøbing F. 2, Nykøbing Mors 1, Nykøbing S. 1, Næstved 8, Odense 5, Padborg 1, Præstø 6, Randers 6, Ringkøbing 1, Roskilde 8, Skagen 9, Skive 3, Skjern 2, Skælskør 5, Slagelse 2, Stubbekøbing 1, Sønderborg 1, Thisted 6, Vejle 9, Viborg 2, Vordingborg 2.

Ialt 304 medl.

Samtidig er udmeldt 307 medlemmer.

Formandens Grønlandsrejse

Grønland har brug for alt, hvad der under opbygningen af landet kan samle og give en positiv indstilling til problemerne. Staten gør sit, mange foreninger i Grønland gør deres, og Marineforeningen og dens lokalforeninger i Grønland gør ogsaa en stor indsats i god retning i Grønland i disse aar.

Kommandør G. de Lichtenberg, Marineforeningens formand, er netop vendt hjem efter et besøg i Vestgrønland bragt i stand af Godthaab afdelingen med hjælp af Søværnet og private interesserede i Grønland. Han var for 12 aar siden chef for marinekommandoen, som dengang havde hjemme i Godthaab.

Ved sin hjemkomst fortæller kommandøren i en artikel i Berlingske Tidende for 25. okt. 1962 som her gengives, om den udvikling, der er i Marineforeningens virksomhed i Grønland:

I Godthaab begyndte det stiltfærdigt med et kirkeskib i kirken — et symbol paa foreningens tilstedeværelse i Grønland. Siden overtog Marineforeningen nogle grave, hvor danskere, færing og tyskere ligger begravet langt fra deres slægtninge. Gravene er blevet udstyret med en marmorplade og omgærdet med en jernkæde. Siden blev der indrettet en marinestue i det tidligere orlogshjem paa den gamle marinestation. Den blev til under medvirken af foreningen »Dannevirke«. Og denne marinestue fungerer, hver gang besætningerne fra orlogskutterne kommer til hovedbyen Godthaab, og hver gang der er engelsk og fransk flaaebesøg paa de kanter.

KD de Lichtenberg afslører kobberpladen paa mindeankeret.

Og Marineforeningen har videre planer. Baade i Sukkertoppen og i Holsteinsborg søger man at indrette noget lignende. Muligheder er der ogsaa i Ivigtut, nær marinekommandoet i Grønnedal. Overalt gælder det, at aanden i Marineforeningens arbejde hjælper til i positiv retning under opbygningen af Grønland. Ogsaa Kgl. Grønlandske Handel støtter disse bestræbelser, som i høj grad er af menneskelig natur.

Helt ny er tanken om oprettelsen af et »Kommandør de Lichtenbergs Fond«, som — ogsaa i taknemlighed for de Lichtenbergs indsats — ikke mindst i aarene i Grønland — skal anvendes til unge grønlanderes sømandsmæssige uddannelse. Der bliver i første række tale om støtte til uddannelse paa skoleskibene GEORG STAGE og DANMARK. Man arbejder energisk med denne tanke, hvis

gennemførelse vil have stor betydning i det søfarende Grønland.

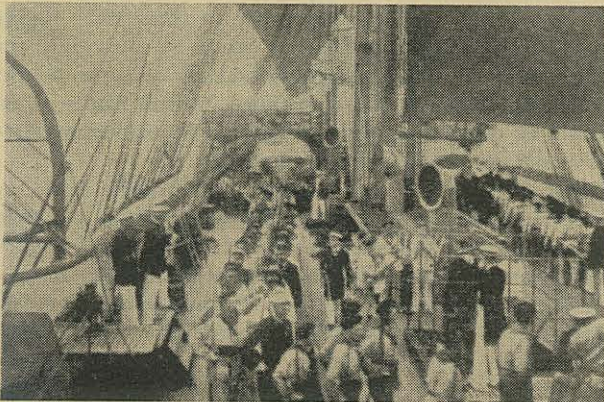
Den egentlige anledning til formanden for Marineforeningens besøg i Grønland var afsløringen af en mindeplade paa mindeankeret, der af Marineforeningen er rejst paa den gamle marinestations flagbastion. Mindeankeret, der stammer fra det gamle Grønlands-skib CERES, iaa oprindelig i Julianehaab, men det blev senere flyttet til Godthaab. Der er nu indsat en kobberplade paa mindeankeret, som kommandøren afslørede. Paa pladen staar: »Til minde om dem, der satte livet til i grønlandske farvande«. Og det gælder alle, som i aarenes løb er forsvundet under de talrige tragiske forlis ved Grønlands kyst. En af forkæmperne, formanden for Marineforeningen i Godthaab i en aarrække, bagermester *A. Echwald*, fik ved samme lejlighed af formanden overrakt »Marineforeningens æresanker« som paaskønnelse for arbejdet, der er gjort.

Marineforeningen arbejder stiltfærdigt, men det er et arbejde, som kan mærkes i Grønland, hvor baade administratorer og teknikere, den jævne mand og de smaa samfund skønner paa det.

FYENs endeligt

Paa den gamle krydserfregat og mangeaarige kaserne-skib FYENs 79-aarige fødselsdag fejrede Marineforeningen i fjor det gamle hæderkronede skib ved en munter fregat-aften — 3 dage før skibet »udgik af Flaadens tal« som det officielt hedder, for derefter at blive realiseret.

Men gamle FYEN skulle dog opleve sin 80-aarsdag, omend ikke under orlogsflaget, saa dog alligevel paa Holmens enemærker, stadig fortojet ved *Elefanten*, idet den gamle skude først i oktober i aar blev købt til ophugning af firmaet H. I. Hansen i Odense og saaledes vil FYEN ende sine dage paa Fyn. Den 27/10 forlod den gamle orlogsmand under bugsering Flaadens leje gennem »Fregatløbet« — der er nu blevet en tom plads i det københavnske havnebillede.

Som kontrast til billedet af det gamle jernskrogs sidste rejse bringes samtidig et billede fra UNDER DANNEBROGs julehæfte 1918: »Vaabenparade i Fregatten FYEN paa udenlandstog« fotograferet af daværende skibslæge Børgesen. Et glimt fra tidligere tiders skibe under sejl med mange mand paa det store dæk.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgæster —

Fra Hovedbestyrelsen

Den 19/10 mistede vi vor gamle veltjente ven og kammerat, tandlæge *Strange Friis*.

Fra barnsben havde han en dybfølt interesse for søen og søens folk, og det var ham en stor skuffelse at han ikke blev søofficer som ønsket, men gennem sejlporten fik han dog afløb for denne sin store interesse, og naar kapsejladserne kaldte, var han altid paa pletten. I sejlportsfolkernes kammeratlige kredse faldt han til med sit hyggelige lune og glade humør; og aar efter aar blev han indtil det

sidste opfordret til at være dommer ved kapsejladserne, idet han var højt respekteret for sine retfærdige og noble afgørelser, der vidnede om dybtgaaende kendskab og forståelse af sejlports betydning og værdi for ungdommen.

Men ikke mindre har Marineforeningen gennem de mange aar kunnet glæde sig over hans interesse. I 40 aar stod han for styret af Kolding-afdelingen og ledede denne paa en maade, som tjener Marineforeningen til ære.

Talrige er de besøg han arrangerede, naar fremmede eller egne orlogsfartøjer anløb Kolding, og hans ønske var, at gæsterne ikke blot skulle faa et godt indtryk af byen, men ogsaa af Danmark.

I 23 aar virkede han paa sin smukke og værdige maade som medlem af Hovedbestyrelsen, og her og overalt ude omkring vil vi huske hans velkendte skikkelse og glade ansigt, naar han mødte op til vore sammenkomster og altid kom med godt humør og faldt godt til i kammeraternes lag.

Vi vil savne vores gamle ven, og vi vil mindes ham i ærbødighed.

ÆRET VÆRE HANS MINDE

G. de Lichtenberg.

Ved *Strange Friis'* begravelse den 22/10 paa Kolding kirkegaard var der mødt talrige Marineforeningsmedlemmer, ligesom afdelingens flag paraderede ved kisten. Marineforeningens næstformand, *Otto Maegaard* bragte en varmfølt sidste hilsen til Hovedbestyrelsens nestor.

Paa *Hovedkassererens* 75-aars fødselsdag 30/10 overbragte Marineforeningens *Næstformand* og *Landssekretæren* som gave til orlogskaptajn *Janus Sørensen* 2 smukke flaskebakker i sølv, anskaffet for midler indkommet fra vide kredse indenfor Marineforeningen. Faa dage forinden havde »Janus« fejret sin guldbryllupsdag, saa huset var præget af feststemning. Ved denne lejlighed havde *næstformanden* overbragt 2 krystalkaraffer som personlig gave til guldbrudeparret fra kammeraterne i Hovedbestyrelsen.

Overvældet af et væld af gæster, gaver, blomster og mange andre former for hyldelse bad Hovedkassereren om, at følgende »signal« maatte komme med i dette nr. af medlemsbladet:

I taknemlighed over alle de mange venlige hilsener og dejlige gaver, som jeg modtog til guldbrylluppet og til min 75-aars fødselsdag, bringer jeg Dem alle min varmeste tak.

Janus Sørensen.

Under Marineforeningens formands rejse til Sønderjylland, bl. a. for at deltage i tilrettelæggelse af festlighederne paa Dybbøl i 1964, deltog Kommandøren i september i et møde paa Tønderhus med henblik paa oprettelse af en Marineforeningsafdeling i Tønder. I forevejen findes der Marineforeningsafdelinger i Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Graasten og Padborg, men foreningen har ikke været repræsenteret vesterude syd for Ribe. Det viste sig at være interesse for sagen, og en Tønder afd. kan forventes at se lyset i løbet af efteråret.

Opmærksomheden henledes paa en trykfejl i UNDER DANNEBROGs juli nr. 1962, hvor der i aarsberetningen paa side 4, højre spalte, er anført, at Marineforeningens 50-aars jubilæumsreception er planlagt til den 13. april 1962 — det skal være den 30. april 1963.

Distriktsmøde

Afdelingerne inden for distrikt 7 afholdt distriktsmøde den 15/9 i Viborg. Efter at afdelingsformanden, fotohandler *P. Vindum* havde budt velkommen til de mødte afdelinger, aflagde *Villy Kyst*, Aarhus beretningen om arbejdet inden for Marineforeningen i det forløbne aar.

Distriktets sommerstævne til Frijsenborg ved Pøt Mølle, som Randers afd. havde arrangeret, havde ikke saa stor tilslutning som ventet, men man ønskede at fortsætte sommerstævnet igen til næste aar, hvor Aarhus blev foreslaaet. Lovændringerne blev drøftet, idet man haabede paa et snarligt godt resultat, endvidere blev Marineforeningens 50 aars jubilæum næste aar omtalt. Man vedtog, at distriktsmødet næste aar skal afholdes i Randers.

Jubilarstævnet 1962

Marineforeningens aarlige jubilarstævne har siden 1913 været en af grundpillerne i foreningsarbejdet og det har aar efter aar været afholdt paa en smuk og værdig maade i fuld forstaaelse med og ved fortræffelig hjælp fra Søværnets side. En enkelt gang har der været anket over at stævnet ikke finder sted paa en bestemt indkaldelsesdato, men paa en vilkaarligt valgt dag. Hertil skal der ved denne lejlighed oplyses, at det ville være praktisk ugørligt og sikkert ogsaa knapt saa festligt, men kun dyrere, om hver enkelt lille indkaldeshold skulle feste paa hver sin specielle dag, ligesom man heller ikke paa et stort militært etablissement som Flaadestation København paa tilfældige arbejdsdage vil kunne bespise og give anden service til forskellige jubilæumshold. Fra Søværnets side er man interesseret i og glad for, at Marineforeningen hvert aar samler jubilarer til een stor jubilarfest under festlige og højtidelige former, og i de senere aar har denne dag altid været søndagen nærmest 29. august.

Som anført i programmet for jubilarstævnet 1962 er dette nu udbygget paa en ny maade, ikke mindst af hensyn til, at vore orlogsgaster siden 1947 har faaet deres første militære uddannelse, først i den midlertidig udlaante militærlejr ved Arresødal og siden 1959 og forhaabentlig i mange aar frem i tiden i det store Eksercerskoleetablissement i Avderød. For mange af de yngre gaster, der direkte fra Eksercerskolen kommer til Søværnets fjerneste tjenestesteder, bliver Holmen kun et ret ukendt begreb, hvorfor en jubilardag i fremtiden ogsaa maa omfatte et besøg paa Eksercerskolen i Avderød.

Den 26/9 1962 samledes jubilarerne derfor paa sædvanlig maade til den traditionelle velkomst paa Holmen ved

formanden for Marineforeningen og kommandørkaptajn *K. Knudsen* som repræsentant for Flaadestation København med paafølgende kort andagt ved en vpl. teolog i forbindelse med kransenedlægning paa mindestenen for Holmens faldne under besættelsen.

Nyt var ogsaa, at rundgangen paa Holmen under musik og ledet af Marineforeningens landssekretær nu ogsaa omfattede Søartilleriets smukke gamle bygningskompleks paa Arsenaløen. Efter frokosten paa kasernen, hvor komponisten og trompetisten *Hans Peter Nielsen* (ja, det var ham med trompetsoloen) gav denne og andre musikstykker til bedste som et festligt islæt, saaledes at alle glade og velfornøjede kunne entre de store busser paa Toldboden. Maaske kan busturen synes lidt lang, men afbrudt af det smukke syn af Frederiksborg slot i sommerson og i forbindelse med en hyggelig passiar med sidekammeraten om gamle dage i sømandsblusetøjet, saa gik turen dog let og hurtigt. Besøget paa det nye, højmoderne kaserneetablissement paa halvøen ud i den skønne, altid grønne Arresø, blev en forjættende oplevelse i sin umaadelige kontrast til gamle trange kaserneeskibe og andre snævre og upraktiske lokaliteter.

Skolechefen, *KD J. A. Schou*, modtog jubilarerne paa paradepladsen. Det var hans sidste søndag i Søværnets tjeneste og Marineforeningens formand benyttede lejligheden til at overrække Kommandøren 40-aars jubilæumsmedaljen. Rundgangen paa det store anlæg var meget interessant og de mange nye ting blev beset med megen omhu: indkvarteringsforholdene, undervisningslokaliteterne, fritids- og velfærdsforanstaltningerne og ogsaa lejrens egen, paa en gang smukke og beskedne kirkesal, alt blev grundigt gennemgaaet og ikke mindst LAPPEDYKKEREN — det store faste øvelsesskib midt i lejren, bygget og samlet paa tørt land af utallige dele fra ophuggede fartøjer m.m. og skabt for at lette forstaaelsen for de nyindkaldte af et skibets mange forskellige dele og de for mange maaske helt snurrige betegnelser herfor, gjorde lykke.

Skafningen foregik i den store kostforplejningsbygning efter det moderne cafeteriasystem, hvor hver mand afhenter sin bakke med fortæringen, der var straalende, rigelig og særdeles veltillavet. Det var svært at løsrive sig fra dette moderne og vel udbyggede uddannelsescenter for pr. bus at blive kørt til Raadhuspladsen, hvorfra mange af de gamle og unge orlogsgaster genopfriskede ungdomsminderne under et afsluttende Tivolibesøg.

Der er ingen tvivl om, at naar nogle enkelte smaa begynderfejl ved det nye omfattende arrangement til næste aar er rettet og forbedret, saa vil Marineforeningens Jubilarstævne nu have fundet en form, hvorunder det forhaabentlig i mange aar frem i tiden vil kunne glæde de gamle orlogsgaster, der trofast deltager heri for at mindes ungdomsaarene under splitflaget.

Skip-

Huitfeldts DANNEBROG som kirkeskib i Norge

Som omtalt i UNDER DANNEBROGs juli nr. 1961 blev der paa 250 aars dagen for kampen i Køge bugt ophængt en model af Huitfeldts DANNEBROG i Herfølge kirke, hvor 6 af skibets besætning er jordfæstet ved kirke-muren. Modellen var udført af Falck-redder *Arne Petersen* fra Store Heddinge. Der blev senere dannet en komité for at fremskaffe en tilsvarende skibsmodel til Hurum kirke i Norge, i hvis kapel Huitfeldts kiste staar flankeret af dansk og norsk orlogsflag. 30/9 blev denne skibsmodel, der ogsaa var udført af *Arne Petersen* og bragt til Svelvik i Dram-

Norske og danske orlogsgaster bærer modellen af DANNEBROG til Hurum kirke.

mensfjorden, lige neden for den højtbeliggende Hurum kirke, af den danske patruljehjager HUITFELDT.

Forinden havde den smukke model været udstillet i 8 dage i Køge flankeret af Marineforeningens flag. Ledsaget af komiteen, hvori bl. a. var sognepræsten i Herfølge, stiftsdame, frøken *Tillisch* fra Vallø og formanden for Marineforeningens Køge afd. m. fl. blev den statelige model båret af danske og norske orlogsgaster. Ved Kirken havde den norske Marines musikkorps taget opstilling og under et ophold foran *Huitfeldts* smukke mindeobelisk blev begge landes nationalsange spillet, hvorefter kirkeskibet blev modtaget af sognepræsten, provst *Sandberg*. Pastor *Christiansen*, Herfølge, nævnte i sin overrækkelsestale, bl. a. at kirkeskibet var skænket af venner i Danmark i taknemlig erindring om *Iver Huitfeldts* daad i Køge bugt den 4/10 1710 — og som det norske og danske flag ved søheltens kiste, ønsker man med denne gave at styrke fællesskabet mellem de to broderfolk, som saa ofte har kæmpet side om side. Forinden den smukke skibsmodel gled paa plads midt i kirken, lagde den unge danske premierløjtnant *Henriksen*, hvis tipoldefars oldefar var den sidste rorgænger paa lineskibet DANNEBROG, en buket strandasters fra Køge bugt paa modellens dæk. Den stemningsfulde højtidelighed blev overværet af den norske admiral *Braadland*, marinehistorikeren, kommandør *Bergersen* og den danske ambassadør *Rønne* samt en meget stor tilhørerskare.

Den dansk-norske søhelt *Tordenskiolds* minde er blevet hædret ved en højtidelighed i Holmens kirke, hvor den norske ambassadør *Rolf Andersen* paa det norske Søforsvars vegne nedlagde en krans paa *Tordenskiolds* sarkofag i anledning af søheltens fødselsdag, 28/10 1690.

FLÅDEN gennem 450 år

SE SIDE 11

FLÅDEN GENNEM 450 ÅR

udsendtes ifjor som et populært og oplysende værk om den danske Orlogsfåde og dens historie og udvikling gennem tiderne, helt fra Kong *Hans'* dage.

En række eksperter har som medarbejdere lagt et stort og omfattende arbejde i at gøre bogens indhold så omfattende, men samtidig også så levende og klar, at den med sine mange lødige artikler, sine talrige smukke, ofte ukendte illustrationer, kan give et billede af dette vort betydningsfulde værns mangeartede opåver og uddybe formerne, hvorpå disse er løst under forskellige vilkår gennem historien.

FLÅDEN GENNEM 450 ÅR har vakt stor interesse og vundet megen anerkendelse viden om. Den nu afgæede chef for Søværnet, Viceadmiral *Hans Nyholm* har skrevet forordet til dette værk, der er redigeret af Kommandørkaptajn *R. Steen Steensen*, Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* og Redaktør *M. Friis Møller* og udsendt på *Martins Forlag* med 525 sider og et væld af nyt og gammelt billedstof, heriblandt flere smukke farveplancher. Prisen er indbundet i skind kr. 296.— incl. oms. Kan fås på rate.

Det vil være den helt rigtige bog for enhver gammel orlogsgast, der her kan finde artikler om vor søkrigshistorie, men også om vort Søværn af idag og dets tekniske og mandskabsmæssige udvikling. Under *Kystdefensionen* gives oplysning om hele det tyske befæstningsanlæg langs vore kyster under 2. verdenskrig, også Søværnets skoler, Marinehjemmeværnet, de faglige organisationer m. m. bliver omtalt. Bogen rummer således besvarelser på mange forskellige spørgsmål, som en tidligere orlogsgast kan være opfyldt af.

Den store Flådebog har sin naturlige plads på boghylden i alle marineinteresserede danske hjem, det er en god bog, en smuk bog, en værdifuld bog at eje.

MARTINS FORLAG

NY VESTERGADE 13 — KØBENHAVN K — TELEFON CENTRAL 1864

Jubilerende afdelinger

»Bornholms Marineforening staar efter 40 aars forløb støt — Marinekammerater, hjælp os i tiden fremover med at styrke vor forening og derved interessen for det maritimt kald« — denne bulletin udsendes lørdag 1/9 fra »Industrien«s festsal i Rønne i anledning af Marineforeningens Bornholms afdelings 40 aars jubilæumsfest. Målet var, at dette budskab naaede ud til alle bornholmere, der har tilknytning til søen og dens liv. —

Efter 40 aars virke under straalende personligheder som foreningens stifter, kriminalassistent *Nielsen*, fiskeskipper *Ludvig Jensen*, kommandørkaptajn *Hassager-Christiansen* og skibsreder *Chr. Petersen*, har Marineforeningen paa Bornholm vundet sig en anerkendt position, og dens nuværende styrelse med direktør *Victor Kjellberg* i spidsen, gav gennem denne jubilæumshilsen til kende, at de agter at følge det eksempel, som deres forgængere viste ved at samle de gamle orlogsgaster til fælles opgaver for Søværn og Søfart i god dansk aand, men samtidig paa kammeratlig basis.

Her skal ikke skrives historie, men det maa anføres, at det store og veltilrettelagte Landssendemandsmøde paa Bornholm i 1959 blev til en straalende oplevelse for alle deltagerne, et arrangement, som satte sit præg paa hele Marineforeningens liv.

40-aars festen i Rønne var lagt i samme plan. En stor forsamling festede med Marineforeningens formand, *KD de Lichtenberg* og talrige indbudte gæster i spidsen. Blandt de mange smukke gaver, modtog afdelingen ogsaa rigsvaabnet fra kongeflaget paa det gamle kongeskib DANNEBROG, som titl. regnskabsfører paa skoleskibet GEORG STAGE, *Gudmund Jensen* overrakte, han havde haft det siden 1920, men fandt at det rettelig hørte hjemme i denne nationale, maritime forening. Mange andre smukke gaver og hilsner blev modtaget, ligesom der var takketelegram fra Hans Majestæt *Kongen* for en hilsen fra jubilæumsfesten, hvortil der ogsaa var inviteret repræsentanter for Marinestrukturpersonale, og det bør i den forbindelse nævnes, at alle afdelingens gæster sammen med indbydelser fik tilsendt Marineforeningens Mærkathæfte »Glimt fra Søværn og Søfart«.

Vejle afd. samledes 22/9 som Marineforeningsafdeling nr. 1 til 50-aars jubilæumsfest, idet foreningen »De danske Marinere for Vejle og Omegn« med bagermester *P. A. Andersen* som formand saa lyset allerede i 1913, endda oprettet et halvt aar før Marineforeningens landssammenslutning, hvori den straks fandt sin naturlige plads som afdeling nr. 1. I 1914 fik denne afdeling en særlig tilladelse fra Kong *Christian X* til at føre splitflag paa fast stang, medens Marineforeningen og dens mange afdelinger landet over alle fører et orlogsflag med særligt foreningsmærke til at hejse under et flagspil.

Ved den festlige jubilæumsmiddag hyldede Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg* veteranen inden for landssammenslutningen og dens energiske bestyrelse, der gennem de mange aar havde forstaaet at skabe respekt og agtelse om Marineforeningen og paa udmærket maade ført de gode traditioner videre. I dag er formandshvervet i hænderne paa bagermester *Steen Andersen*, der som søn af afdelingens stifter, er opvokset i Marineforeningens aand og traditioner og nu paa fast og myndig maade leder afd. I foråret havde *Andersen* sammen med sin bestyrelse saaledes en meget stor andel i det veltilrettelagte Sendemandsmøde, som fandt sted i Vejle by.

Jubilæumsfesten i Vejle Haandværkerforening, hvor afdelingen ogsaa har sin smukke Marinestue, forløb paa smukkeste maade. Der blev afsendt telegram til Hans Majestæt *Kongen*, fra hvem der kom takketelegram; flere medlemmer modtog 25-aars jubilæumstegnet, og mange talere havde ordet, bl. a. gav afdelingens tidligere formand, herreekviperingshandler *Jeppesen* i smukke og alvorlige ord udtryk for foreningens formaal: arbejdet for Søværn og Søfart i bedste kammeratlige aand, som det, der havde kunnet samle de gamle orlogsgaster i Vejle gennem et halvt aarhundrede.

Bogense afd. fejrede 20/10 sin 20-aars stiftelsesfest under festlige former paa restaurant »Arken«. Forinden havde gæsterne — godt et halvt hundrede ialt — aflagt besøg i afdelingens Marinestue paa Bogense Hotel og her glædet sig over de mange forskellige maritime minder, ikke mindst købmand *C. E. Christoffersens* ud klip om skibe og den interessante gæstebog.

Ved bordet gav afd.s formanden, ingeniør *Vestergaard* et rids over foreningens historie og i forbindelse med Hovedbestyrelsens hilsen gav Marineforeningens formand, netop hjemvendt fra sin lynvisit til Grønland, glimt om livet og arbejdet i afdelingen deroppe og om Marineforeningens formaal og betydning i vort samfund fra grænsen i syd til Grønland i nord.

Fra Odense afd. bragte hovedbestyrelsesmedlem, ingeniør *Fylling* hilsen og overbragte som gave en smuk gammel skibshuggert, Kommandør *de Lichtenberg* havde som gave til Marinestuen medbragt en smukt forarbejdet pren. Den maritime stemning blev hurtigt manet frem gennem *Gustavs* saftige sømandshistorier og den fornøjelige aften sluttede med dans til langt ud paa de smaa timer.

Soldatens og Orlogsgastens Fond, der ledes af en bestyrelse fra Soldaterforeningernes Landsraad, Forsvarsbroderforeningerne og Marineforeningen har ifølge regnskabet for 1961 haft et mindre underskud paa grund af kurstab paa fondsbeholdningen. Der haves et udestaaende for ydede laan paa kr. 9435,— i aarets løb er der ydet kr. 1107,— i rentefrie laan og formuen er kr. 112.927,—.

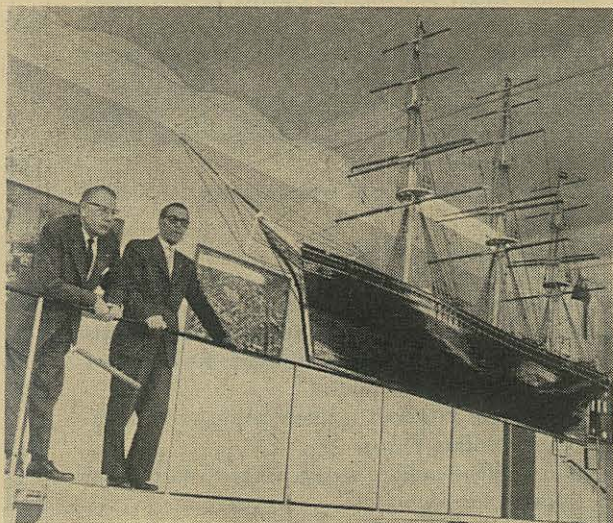
Soldaterhjemforeningen »DANNEVIRKE« har gennem mange aar udført et højst prisværdigt arbejde inden for velfærdstjenesten i dansk forsvar. I aarsberetningen for 1961 omtales, at »Soldaterhjemmet« paa Bangsbofort skal flyttes. Forhaabentlig vil man da benytte lejligheden til at ændre betegnelsen til »Orlogshjem«, saa det benævnes saadan som sæd og skik har været brugt i Søværnet. Det er f. eks. det gamle *orlogshjem* fra den tidligere marinestation i Godthaab, som nu er blevet til »Dannevirke«- og Marinestue i Godthaab.

Forsvarslovene af 1961 medførte at »Kystflaaden« blev til *Søværnets operative Kommando* med sæde i Aarhus, medens Kystbefæstningen forsvandt som selvstændigt kommandoorgan under Søværnet. Kystartilleriforeningen (Kystbefæstningsforeningen) fortsætter dog sit prisværdige arbejde til gavn for besætningerne fra de faa kystforter, *Stevnsfort* og *Langelandsfort*, der begge fortsat kommer til at eksistere under den nye ordning, begge steder som kerne i den nye Marinestrukturordning. Ifølge *Kystartilleribladet* dækker den nu populære betegnelse »Kysten« de mange forskellige betegnelser siden 1867: Søbefæstningen, Kjøbenhavns Søforter, I Artilleribataillon, Kystartilleriregimentet (med I, II og III Kystartilleribataillon), Kystartilleriet, Kystartilleribataillon, Kystdefensionen og til slut Kystbefæstningen.

Modellen af theclipperen CUTTY SARK

Den altfor tidligt afdøde kriminaloverbetjent, tidligere styrmand *Peter Bredal*, arbejdede gennem mange aar paa en pinlig nøjagtig model af CUTTY SARK, et af verdens berømteste sejskibe, og denne model viste sig endog under sejlads med alle klude sat paa Aarhusbugten at være en særdeles habil sejler, hvad der er sjældent for model-skibe. *Bredal* naaede at forære modellen til Aarhus Marineforening inden han døde, men den to meter lange sejskude var svær at anbringe. Med fru *Bredals* sanktion er Marineforeningens model nu overdraget til den britiske konsul i Aarhus, *Vagn Klæbel*, der har ladet den smukt udførte model, der fører britisk flag, ophænge i besøgs-hallen paa bryggeriet »Ceres«, hvor det smukke skib hvert aar vil blive beundret af flere tusind mennesker.

Direktør *Klæbel* og Aarhus afd.s formand, glarmester *Villy Kyst* ved modellen af CUTTY SARK.

»Clipper«-epoken i slutningen af forrige århundrede var særlig præget af the-sejladserne fra Østen til England, og netop CUTTY SARK, (Den lasede særk) var det skib, der opnaaede det største antal rekorder og dermed stor popularitet i engelske søfartskredse. Efter nogle faa aar under portugisisk flag, tjente CUTTY SARK i lang tid som træningsskib for britiske søfolk. Efter en gennemgribende restaurering er den berømte fuldrigger nu støbt fast i en særlig tørdok ved bredden af Themsen i Greenwich, ligesom *Nelsons VICTORY* er det i Portsmouth og begge disse stolte minder om fordums sejskibsdage besøges aar efter aar af mange interesserede — tænk blot, om man paa samme maade havde værnet om gamle JYLLAND i tide. —

Den 29/10 fandt den højtidelige overrækkelse af modellen sted ved afd.s formanden *Villy Kyst*, i overværelse af ca. 80 medlemmer med damer, der senere samledes til musikunderholdning og hyggeligt smørrebrødsbord paa bryggeriet.

FRA DEN GAMLE MARINEBY

Berlingske Tidende bragte 20/1 1962 følgende marinehistoriske gadeskildring:

Det er faa gader i København, der ikke hedder gade, vej eller allé »til efternavn«. Nyhavn og Holmens Kanal er to af dem. Og mens Nyhavn indrammer en kanal, er det nu hundrede aar siden, der sidst var vand i Holmens Kanal.

Julegaven til venner nær og fjern er i aar selvfølgelig:

Marineforeningens Mærkehæfte

»GLIMT FRA SØVÆRN OG SØFART«

Bremerholm var oprindeligt en ø, men allerede under Christian III blev den gjort landfast med København ved opfyldninger. Og endnu længe var Bremerholm — eller som det kom til at hedde Gammelholm i modsætning til Nyholm paa den anden side sejlrenden — flaadens hjemsted indtil midten af forrige århundrede, og de nuværende bygninger paa Gammelholm stammer fra sidste del af forrige århundrede.

Søkortarkivet var den sidste af Søværnets bygninger paa Gammelholm, og endnu minder Kronometertrappen derom. Kronometertrappen ligger lige ved Holmens Kirke, og herfra blev kronometrene sejlet ud til flaadens skibe. Da en ny Holmens Bro blev bygget for en halv snes aar siden, var det paa tale at lægge den saa klods op af kirken, at Kronometertrappen havde maattet fjernes. Undersøgelserne endte med, at broen blev placeret paa sin hidtidige plads, og København beholdt Kronometertrappen som minde om dengang, flaadens havde hjemme paa Bremerholm.

I 1864 blev Holmens Kanal opfyldt, og da man 13 aar senere fejrede to hundrede aars dagen for slaget i Køge Bugt, blev der midt i Holmens Kanal rejst en statue (modelleret af Th. Stein) af admiralen *Niels Iuel*, som siden har staaet her midt i den københavnske trafik uden at kunne se det vaade element, hvor han »gav Agt paa Stormens Brag« og vandt en stor sejr over den svenske flaaede. Her staa han »med Holmens faste Stok« i haanden (som københavnerviddet siger). Nu skuende mod Landmandsbanken med Østasiatisk Kompagnis massive — i efterkrigs-aarene genopbyggede — hovedsæde som baggrund.

Den gade, der fører fra Holmens Kanal til Havnegade til den ny bro over kanalen ved Knippelsbro, bærer ogsaa *Niels Iuels* navn, hvem *Johannes Ewald* har digtet om, sammen med *Christian IV* og *Tordenskiold* i Danmarks nationalsang, som alle kender fra »Elverhøj« — skønt *Ewald* egentlig har skrevet den til syngespillet »Fiskerne«, der ogsaa er opført paa Det kgl. Teater, København.

Holmens kirkeblad er pudset op, »Ankerkæden« kommer nu som en hilsen fra Holmens kirke i smukt udstyr med en nydelig »fast« symbolsk forsideillustration, der viser Søværnets gamle traditionsprægede kirkebygningens tilknytning til Søværnets kronede anker netop gennem *ankerkæden*. Mange vil dog mene, at kirkebladets nye vittighedsprægede illustrationer er for utraditionelle til et saadan blad. I anledning af den oprindelige bygnings 400 aars jubilæum, har redaktør *Tage Christiansen* i *Ankerkæden* fortalt nedenstaaende om Holmens gamle Ankersmedie.

De fleste, der kommer i Holmens Kirke, ved saa meget om denne prægtige kirkebygningens historie, at den engang var flaadens ankersmedie, bygget af *Frederik II*. Bygmesteren var *Peter de Duncker*. Og det er i aar 400 aar siden, arbejdet begyndte; i 1563 stod ankersmedjen færdig. Og det er morsomt at se paa gamle billeder, at den faktisk allerede dengang mindede om en kirkebygning.

Selve smedjen var en lang, lav bygning, men for enden af den, ud mod kanalen, opførtes et tre stokværk højt hus, der fik en af vore allerførste renæssancegavle, og som bl. a. skulle være toldbodhus. Denne høje gavl skulle dække for synet af smedjen set fra slottet. Og enhver maa i dag erkende, at denne gavl, der hviler paa et fundament af

kvadersten i vandkanten, nok er værd at se paa. Den har for øvrigt endnu i sokkelstenene fem store jernringe fra dengang skipperne fortojede deres skuder her eller med baadshager skulle manøvrere sig gennem sejløbet.

Det var af aarsager, som stadig er aktuelle, at *Christian IV* fandt paa at indrette kirke i de forhaandenværende bygninger. Der manglede penge til kirkebyggeri. Men det er værd at lægge mærke til, at planen om en kirke hørte med i det byggeprogram, han havde lagt for Bremerholm.

Fra Hav og Havn

Kvinde i kabyssen

Den 15/9 tog den 17-aarige Jonnva Guttesen fra Klaksvig ud paa et to maaneders fisketogt til Grønland med staalkutteren JACUB B, paa hvilken hun har ladet sig høre som messe-»dreng«.

Hun skal sammen med kokken sørge for de 27 færøiske fiskeres forplejning.

Mere om KVINDER ombord

Omkring aar 1900 købte en ung kvinde i San Francisco et tremastet barkskib og gav det navnet WOMENS LIBERTY. Det mærkelige ved dette skib var, at samtlige besætningsmedlemmer med undtagelse af kokken, udelukkende bestod af kvinder. Hvorlænge skibet sejlede med sin kvindelige besætning, melder historien intet om, men i tankerne kan man godt have medlidenhed med den stakkels kok, for paa den tid var det jo ikke ualmindeligt, at skibene laa mere end 3 maaneder til søs.

Her i Danmark er kvindelige søfolk, bortset fra telegrafister og kahytspersonale et ukendt begreb, men derimod støder man ofte i russiske skibe paa kvinder, som er fuldt uddannede navigatører og som forretter tjeneste som styrmand paa lige fod med deres mandlige kolleger. I et enkelt tilfælde har Københavns havn været anløbet af et skib, hvor føreren var af det »svage køn«. Tyskerne har i hvert fald en kvindelig navigatør. Hun blev engang spurgt, om hun ikke havde vanskeligheder ved at hævde sig mellem saa mange mandfolk? »Nej«, sagde hun, »ikke til søs, men ligger vi ved land, og der af og til kan komme spiritus ind i billedet, saa kan det knibe«.

I svenske, norske og finske skibe er det meget almindeligt at kabyspersonalet udelukkende er kvinder.

Kongelig klokke

I Bergen og Stavanger har der været afholdt en britisk industriudstilling under navnet »Gateway to Britain Week«. Paa udstillingens aabningsdag modtog kong Olav V som gave fra engelske skibsværfter en skibsklokke af »Lindisfarne« sølv, udført af et kendt sølvmedefirma i Newcastle. Klokken er smykket med ornamenter, som er kopieret efter illuminationerne i »Lindisfarne evangelierne«, en samling pergamenter skrevet af munkene paa øen Lindisfarne eller »Holy Island« ud for kysten af Northumberland.

Der knytter sig en interessant historie til disse pergamenter: Biskop Eadfrith af Lindisfarne skrev Lindisfarne evangelierne til Guds, St. Cuthberts og alle helgeners ære, biskop Aethelwald indbandt bogen, og eremitten Billfrith udarbejdede bindets ornamenter og smykkede det med guld, sølv og ædle stene. Denne bog blev skabt omkring aar 700. Den forblev paa Lindisfarne indtil 875, da biskopperne besluttede at overføre St. Cuthberts jordiske levninger til det engelske »fastland« af frygt for de danske erobrere. I mange aar opbevaredes bogen i Durhams domkirke under domprovstens og domkapitlets varetægt. Nu findes den paa British Museum.

BØRSSEN.

Gjort verdens ende længere.

I 1937 udsendte redaktør Svend Thorsen en bog, »Lunets sønner«, hvori han havde samlet, hvad købmand Lorens Filskov, Møgelønder, havde fortalt af fornøjelige tildragelser fra sin egen tid og om overleveringer i sognet, bl. a. denne om en regning en anden mand med et muntert sind havde udformet:

Maler Oluf Lassen i Skrave fik i 1790 til opgave at restaurere sognets kirke, og ved arbejdets afslutning sendte han en sålydende regning:

Forandret det 2det bud samt femiseret de ti bud	2,24
Gjort en ny næse paa røveren samt udstrakt hans finger	1,02
Oppudset Pontius Pilatus, sat nyt pelsværk paa hans krave og femiseret ham forfra og bagfra	17,09
Sat nye vinger paa engelen Gabriel og overstrøget hans fjer	3,00
Indsat nye tænder i den hellige Petrus' mund samt oppudset samme	1,30
Udvidet himlen og tilsat adskillige nye stjerner, forbedret helvedes ild og givet djævelens ansigt et bedre udseende	3,56
Forbedret den hellige Magdalena, som var aldeles fordærvet	5,00
Forsølvet Judas' sølvpenge	2,04
Efterset de kloge jomfruer samt overstrøget dem her og der	1,08
Sat nyt haar paa den kyske Susanne samt sko paa hesten paa Elias' vogn og ligeledes nærmere betegnet vejen til himlen	3,24
Indsat mere klogskab i Josefs ansigt samt femiseret Potifars hustru	4,12
Gjort verdens ende et stykke længere, da den var aldeles for kort	3,19
Renset det røde hav for flueskarn	3,07

Ialt rdl. 49,95

Betalt 13. marts 1790.

Oluf Lassen, malermester i Skrave.

Skibsregistret oplyser officielt:

Partsrederiet for beboelseskib KNÆK OG BRÆK af Præstø, OWIN. Udtraadt: B. J. E. R. Thromsholdt, Præstø. Indtraadt: malermester Hans Kjeld Christiansen, Præstø.

Den gamle dame betragtede med nysgerrighed den undervandsbaad, der var paa besøg i havnen og rettede et utal af spørgsmaal til den orlogsgast, der stod paa vagt ved den. Med englelig taalmodighed besvarede han spørgsmaalene — men saa kom der et, der var lidt for meget. — Sig mig, spurgte den gamle dame, den kanon der paa dækket bli'r den ikke vaad, naar I dykker ned? — Absolut ikke, beroligede vagtposten hende. Naar vi dykker ned, har vi en orlogsgast, der holder en paraply over den.

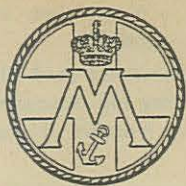
I Marineforeningens rækker

mødes alle unge og gamle orlogsgaster

fra alle ældre og nye maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Forenings- Meddelelser

Helsingør afd. sejlede 2/8 paa sin aarlige mannetur til *Lappegrund Fyrskib*, hvor aftensmaden blev fortæret.

Fredericia afd.s formand havde fornøjelsen af at overrække »Admiral Carstensens Mindebæger« til hjemsendt vpl. *H. Schultz Andersen*, der som nygift havde faaet hjem i Fredericia. *Schultz Andersen* havde aftjent sin værnepligt paa Langelandsfort, hvor han havde erhvervet sig et sølvbæger som skydepræmie, hertil fik han saa af skorstensfejermester *Häuser* overrakt mindebægeret med diplom for eksemplarisk opførsel i tjenestetiden i forbindelse med god skydning.

Esbjerg afd. var 5/8 paa sommerudflugt, hvortil der var den sædvanlige tilslutning. Køreturen gik over Give, hvor man fik eftermiddagskaffe og videre gennem Midtjyllands smukke egne til ankeret gik i bund ved Emdrup Møllekro, hvor Niels Hansen, et udmærket medlem, serverede middag. Rejsen fortsattes til »NEPTUN-kroen«, hvor aftenkaffen og en svingom afsluttede den vellykkede udflugt.

Roskilde afd. afholdt fregatskydning 5/8, damerne mødte med madkurvene kl. 1200 og om eftermiddagen var der arrangeret keglespil og skiveskydning med præmieuddeling ved et fælles kaffebord.

Haslev afd. fik ved en festlig sammenkomst i Marine-stuen, hvor ogsaa formanden for Marineforeningen var til stede, af den tyske modelskibbygmester *Emil C. Bai*, over-

rakt det danske orlogsflag, der for 19 aar siden vagede paa ministrygeren SØLØVEN, da den blev taget af tyskerne i Korsør havn. Giveren, der ogsaa har skænket andre ting til Marinestuen i Haslev, gav udtryk for sit haab om herigennem at have ydet et lille bidrag til bedre forstaaelse mellem befolkningen i de vestlige lande.

Gentofte afd. har paa samme maade, som den har udsat en TORDENSKIOLD-pokal som præmie i roning i Københavns havn, nu udsat en pokal som præmie i en badmintonturnering blandt de værnepligtige orlogsgaster paa Marinestation Grønnedal i Grønland, der udsættes et bæger hvert aar og afd.s kasserer, telegrafbestyrer *A. Kaldahl* vil paa sin rejse i Grønland personligt aflevere det første bæger til Marinestationen.

Frederiksværk afd. har været til søs 18/8. Ved Helsingør-lodsernes velvilje, blev medlemmerne — der var godt fremmøde — sat ud til *Lappegrund* fyrskib, som blev indgaaende beset og det skal i sandhed siges, at man tilbragte nogle hyggelige timer om bord.

Aalborg afd. afholdt 26/8 sin aarlige Fregatskydning og i forbindelse hermed ogsaa præmie- og skiveskydning med mange smukke præmier.

Birkerød afd. har hidtil haft sin Marinestue installeret paa Hotel Birkerød Kro, men aftalen blev opsagt til omgaaende fraflytning paa grund af lokalernes modernisering. Da der i forvejen er lokalemangel i byen saa det »sort« ud for Marineforeningen, men formanden, køkkenchef *Frank Knudsen*, Høvelte kaserne, klarede sagen ved en rask beslutning om at lave Marinestue i kælderens i sin villa paa Fuglesangsvej 47.

Den 29/8 samledes en del gamle orlogsgaster — ligesom tidligere — ved Mindeankret ved Birkerød sø. Her bød formanden velkommen og foreningens æresmedlem, fhv.

SE SIDE 7

MARTINS FORLAG

NY VESTERGADE 13 · KØBENHAVN K · TELEFON CENTRAL 1864

FLÅDEN,

ADMINISTRATION, TEKNIK OG CIVILE OPGAVER

er netop udkommet på *Martins Forlag* som en naturlig fortsættelse af den ifjor udkomne FLÅDEN GENNEM 450 ÅR. Holdt i samme stil, i samme smukke udstyr og med et væld af forskelligartede illustrationer, heraf flere i smukke farvetryk, giver Flådebog II en nærmere uddybning af udviklingen indenfor de mange forskellige og efterhånden ofte meget videnskabelige institutioner, der i vor komplicerede tidsalder kræves, for at Orlogsflåden kan være udstyret og udrustet så effektivt, som det er nødvendigt for løsningen af dens forskellige opgaver.

Dette smukke værk på 450 sider er redigeret af Kommandør *K. G. Konradsen*, Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* og Redaktør *M. Friis Møller*. Søværnets nye chef, Viceadmiral *S. Pontoppidan*, har skrevet forordet, medens en række fagfolk på de forskellige områder har søgt at klarlægge de mangeartede emner i let læselig form, og derved medvirket til at gøre værket til en levende bog med bud til mange.

Begge bøger er selvstændige værker, men bogen i år supplerer alligevel på en fortræffelig måde værket fra ifjor. Prisen er nu kr. 296.— incl. oms. pr. bind. Kan fås på rate.

Der er ingen tvivl om, at FLÅDEN, ADMINISTRATION, TEKNIK OG CIVILE OPGAVER lige så fuldt som FLÅDEN GENNEM 450 ÅR vil fange interessen med sine mange forskellige artikler, først og fremmest administrationens udvikling gennem tiderne, Søartilleriet som Orlogsflådens ældste tekniske hjælpeorgan, men ogsaa den nyere tids teknik, velfærdstjenester samt de mange civile institutioner som Fyr-, Lods- og Redningsvæsen m. m., der fra gammel tid har tilknytning til Marinen, bliver belyst. Ogsaa dette værk bør være at finde på boghylden hos maritimt interesserede — har man sagt A må man ogsaa sige Bind II for gennem den samlede publikation at få det interessante emne fuldt belyst — og så er det en glimrende julegave.

købmand *Ejner Rasmussen*, mindede begivenhederne den 29/8 1943, hvorefter man sang »Altid frejdig«. Den smukke plads var omgivet af fakler, der stemningsfuldt spejlede sig i søen, og højtideligheden sluttede med afsyngning af »Der er et yndigt land«. Herefter drog medlemmerne til Fuglsangsvej og indviede den nye Marinestue. Der blev rettet varm tak til formanden for det gode arbejde her var udført, og tilmed havde formanden arrangeret en »skovtursfrokost«, der gjorde stor lykke, saa der var god stemning lige til der ved »8 glas« blev varskoet »*Skej ud over-alt!*«

Det er den anden Marinestue herhjemme, der er indrettet i private lokaler.

Nykøbing S. og Odsherreds afd. har søndag den 26/8 afholdt sin traditionelle fugleskydning.

Efter afhentning af sidste aars fuglekonge, kontrolassistent *N. P. Bang* marcheredes med hornorkester i spidsen til skydebanen, hvor man som beregnet nedlagde fuglen inden frokost. Styrmand *Schytte*, Rørvig, opnaade den sjældne ære at blive fuglekonge paa eget skud. Herfor hylkede kammeraterne ham bravt.

Den efterfølgende frokost forløb til alles tilfredshed.

Marineforeningens skyttelav, København afholdt fregat-skydning og keglespil 29/8 i forbindelse med træningsskydning før deltagelsen i landsskyttestævnet i Kerteminde 2/9.

Søllerød afd. ligger ganske vist inde i landet — men ved store sø-omraader. Sidste aars fødselsdagsfest afholdtes i Jægerhuset ved Furesøens bred, i aar var der arrangeret sejltur paa Bagsværd sø med landgang paa »Aldershvile« med aftensmad og dans.

Kerteminde afd. forestod i aar arrangementet af Landskyttestævnet, der blev afholdt 2/9 i Kerteminde. Der deltog skydehold fra *Aarhus*, (nr. 3 — 443 p.), *Glostrup/Taastrup*, *Kalundborg* (nr. 1 — 448 p.), *Kerteminde* (nr. 2 — 444 p.), *Kgs. Lyngby*, *København*, *Odense* og *Randers*.

Bedste skytte blev *A. Andersen*, Kalundborg — 94 p. med *A. Jørgensen*, Glostrup som nr. 2 — 93 p. og *K. Nielsen*, Kerteminde nr. 3 med 92 p. Serieskydningen vandtes af *Knud Petersen*, Kalundborg, efterfulgt af *Valdemar Olsen*, Kgs. Lyngby og *I. K. Jensen* — alle med 29 p.

Ved frokosten efter skydningen herskede der god stemning, Marineforeningens næstformand, *Otto Maegaard*, foretog præmieuddelingen, ved hvilken lejlighed den bedste skytte paa hvert hold modtog en »Amanda«-statuette. Næste aars landsskyttestævne finder sted i Randers.

Søllerød afd. fejrede 5/9 sin 17-aars stiftelsesdag med en af sine bekendte vellykkede udflugter »ud i det blaa —«.

Glostrup/Taastrup afd. indledede sin vintersæson med et velbesøgt medlemsmøde 6/9 med foredrag om besættelsestiden.

Københavns afd.s møde 6/9 havde en tilslutning, der var over forventning, idet antallet af fremmødte var højere end det største tal fra sidste sæson og bestyrelsen haaber meget, at det maa blive fulgt op ved de efterfølgende møder. Kontaktmanden i Kb.h.s havn *Borge Mikkelsen* gav i et causeri »Sømand i havn« et indblik i arbejdet inden for handelsflaadens velfærdstjeneste isprængt med personlige oplevelser, levende og morsomt fortalt — en virkelig god aften.

Horsens afd. tog paa pilketur lørdag den 15/9 i ganske pænt vejr med frist blæst. Ingen søsyge. Resultatet af fiskeriet var saa daarligt, som det kunne være, selv om der blev gjort de største anstrengelser. Vi havde en dejlig tur, og kunne kun ønske, at flere ville deltage. Det er for daarligt, at der kun møder en halv snes mennesker op. —

Næste arrangement bliver ANDESPIL i begyndelsen af november maaned. Kort bliver udsendt i god tid.

Kongens Lyngby startede 26/9 med gule ærter med tilbehør og fik derefter et instruktivt foredrag om Søværnet af i dag ved orlogskaptajn *Wessel Tolvig* ledsaget af den nye farvefilm »En dag i Søværnet«.

Hørsholm/Rungsted afd. deltog i besøget i Hørsholm kommune den 26/9 af 125 orlogsgæster fra Søværnets Eksercerskole i Auderød. Lederen af skolens orlogshjem, *Arne Pedersen*, havde tilrettelagt besøget med musikalsk underholdning i menighedshuset, besøg i private hjem under mottoet: »Giver De aftenkaffe til orlogsgæsterne«, hvor ogsaa Marineforeningens medlemmer var med, endda det ældste medlem fra aargang 1899. Det udmærkede arrangement sluttede med en andagt i kirken og baade gæster og værter var enige om at have tilbragt en god, lødig og hyggelig aften sammen.

Gentofte afd. havde som sædvanlig pakkefest i forbindelse med sit torskegilde 3/10 — af overskuddet anvendes de første 250 kr. altid til iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Københavns afd. fik ved besøg i den amerikanske og den russiske ambassade 4/10 forevist dels en teknisk og videnskabelig film om John Glens rumfart og en film om Gagarins rumfart (med dansk tekst) samt om atomisbryderen LENINs prøvetur — begge meget interessante ved deres tekniske detaljer.

Helsingør afd. besøgte 4/10 det meget interessante Marinebiologiske institut ved Helsingør Nordhavn.

Kongens Lyngby afd. afholdt 11/10 foredragsmøde, hvor orlogskaptajn *C. Konow* fortalte erindringer fra sin tjeneste i den britiske orlogsmarine under anden verdenskrig.

Randers afd. samledes 13/10 til torskespisning og hyggeligt kammeratligt samvær.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede sin 17-aars fødselsdag 13/10 ved en smuk fest i Bypark-restauranten. I landsformandens fravær deltog Marineforeningens næstformand *Otto Maegaard*, som hylkede den energisk arbejdende afdeling, som fik overrakt et nyt flag og en fyrskibsmodel »Damhussø Rev«.

Silkeborg afd. samlede sine medlemmer til møde paa Hotel DANIA 16/10. I anledning af 20-aaret for afdelingens oprettelse, var denne vært ved en filmsforevisning og et beskedent traktement.

Gentofte og *Frederiksberg* afd. havde i fællesskab tilrettelagt en fælles efteraarsudflugt 28/10. Busturen gik først til den gamle vikingefæstning *Trelleborg* mellem Slagelse og Korsør, hvor et bestyrelsesmedlem fra Gentofte, *J. Ekstrøm*, gav en kort orientering om det interessante oldtidsfund. Derpaa kørtes der til Korsør, hvor stationschefen, *KD P. Würtz* bød velkommen, og efter frokostskafning blev den nye moderne Flaadestation forevist. En rundtur i Korsør og omegn skærpede smagssansen, saaledes at aftensmaden i »Perlen« kunne vederfares al retfærdighed — som det saa smukt hedder — inden busserne startede mod hjemstedet.

Randers afd.s Skyttelav afholdt Vildtskydning 27/10. Traktementet var gule ærter — og der var mødt deltagere fra skyttelavene i *Aarhus* og *Glostrup*.

Helsingør afd. fejrede 11/11 sin 45 aars stiftelsesfest ved en festlig sammenkomst paa »Kystens Perle«.

Randers afd.s damer holdt 17/11 deres aarlige pakkefest, hvis overskud altid gaar til hjælp til afd.s store juletræsfest.

Glostrup/Taastrup afdeling afholdt den 1/11 medlemsmøde i »Kahytten« med filmforevisning.

Kongens Lyngby bød 3/11 som sædvanlig familie, venner og bekendte velkommen til en serie andespil med talrige gode gevinster paa »Lottenborg« — og saa var der bal bagefter.

Frederiksberg afd. samlede 6/11 til sit berømte andespil med de mange fortræffelige gevinster, under spisningen blev der spillet om en særlig præmie: en komplet kurv med alt til en fin Mortensaften for 4 personer.

Roskilde afd. afholdt sit aarlige andespil 7/11 med mange gode gevinster.

Frederiksberg afd. har uddelt Kommandør F. H. Kjølensens bog »Fregatten fortæller« til den bedste værnepligtige i følgende af Søværnets konkurrencer.

Konkurrencen i geværskydning: Vinder vpl. O. Kristensen, MKS. KGH. Konkurrencen i haandbombekast: vpl. J. N. Krarup, Flaadestation Korsør.

Glostrup/Taastrup afd. har hyldet sit æresmedlem ved en sammenkomst paa De gamles Hjem i anledning af hans 70-aars værnepligtsjubilæum, hvor den 94-aarige fik overrakt en medalje. Det var en stor dag for den gamle orlogsgast, der underholdt med mange muntre historier fra sine ungdomsaar.

Marineforeningen gratulerer

- 8/7 *Ove V. Christiansen*, Københavns afd., 70 aar.
1/8 *Svend A. Frese*, Dragør, Københavns afd., 60 aar.
2/8 *Lods Mathisen*, Hals afd., 50 aar.
24/8 *H. C. Rasmussen*, Københavns afd., 60 aar.
24/8 *G. E. Solly*, Københavns afd., 50 aar.
28/8 *Skipper Rødsig Nielsen*, Hals afd., 60 aar.
30/8 *L. J. Olsen*, Københavns afd., 65 aar.
11/9 *Strandvagtmester Wisman*, Hals afd., 60 aar.
12/9 *Frisørmester J. Rosenfeldt Christensen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
13/9 *Gunnar Balslev*, Københavns afd., 50 aar.
13/9 *A. H. Froda*, Københavns afd., 65 aar.
13/9 *Peder C. Petersen*, Københavns afd., 70 aar.
15/9 *Marineforeningens mangeaarige revisor, O. Manhof*, Københavns afd., 70 aar ogsaa samtidig medlem af M.F. i 40 aar.
2/10 *Kørelærer G. Ronøe*, Horsens afd., 65 aar.
4/11 *Hønseriejer C. O. Jelsgaard*, Winthen, Horsens afd., 65 aar.
4/11 *tidl. Lodskaptajn i København Peter Bom*, Kbh. afd. 75 aar.
11/11 *Lods Dreyermann*, Hals afd., 60 aar.
16/11 *Blikkenslagermester Knud Petersen*, Horsens afd., 50 aar.
20/11 *Skibsmægler Sv. Aage Bom*, Holbæk afd., 60 aar.
23/11 *Lokomotivfører Heiberg Mortensen*, formand for Skjern/Tarm afd., 50 aar.
26/11 *Ingeniør Anders Clausen*, Frederiksberg afd., 60 aar.
30/11 *Fiskeskipper Søren Chr. Sørensen*, Hals afd., 75 aar.
10/12 *Fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg*, Marineforeningens landssekretær, Københavns afd., 60 aar.
11/12 *Tandlæge O. Brons*, Glostrup, 50 aar.
17/12 *Montør Holger Sodal Caspersen*, Aarhus afd., 50 aar.
21/12 *Produkthandler Ewald Petersen*, Horsens afd., 60 aar.
27/12 *Frisørmester A. Nielsen*, Horsens afd., 70 aar.
29/12 *Købmand L. G. Grønfeldt*, 60 aar.
16/1 *Journalist A. Nielsen*, De gamles Hjem, Taastrup, 95 aar.
17/1 *Pensionist P. Vald. Hansen*, Kbh. Ø, 80 aar.

Svendborg afd. har mistet sit æresmedlem, direktør *Jens Fisker Andersen* fra Svendborg Skibsværft, der afgik ved døden 15/7. Den afdøde, der var stifter af skibsværftet, som efterhaanden var blevet byens største arbejdsplads, var dekoreret med ridderkorset. Paa en levende maade tog han del i Marineforeningens arbejde og var en sikker gæst ved alle arrangementer.

Horsens afd. har ved frisørmester *Sigvardt Jørgensens* død 29/7 mistet et mangeaarigt medlem; afdelingens flag paraderede ved den afdøde kammerats baare.

Frederiksværk afd.s æresmedlem, maskinmester *Elius Godtfredsen*, gik bort 25/8 i en alder af 80½ aar. Afd.sbestyrelsen bar kisten til rustvognen, et godt og interesseret medlems plads staar nu tom.

Københavns afd.s fanebærer, *Gunner Hansen*, kendt af mange indenfor Marineforeningen som flagbærer ved de aarlige jubilæumstævner paa Holmen, er pludselig afgaaet ved døden.

Horsens afd.s mangeaarige medlem, overtjener *H. C. Olsen*, afgik den 22/8 ved døden. Ved begravelsen den 27/8 paraderede afdelingens flag.

Aarhus afd.s medlem siden 1919 og revisor gennem mere end 25 aar, skibsmægler *Christian Schmidt*, døde den 3/9 75 aar gammel. *Schmidt* var en af dem, som gennem en menneskealder satte et solidt præg af trofasthed mod sin marineforening ved kun meget sjældent at svigte dens arrangementer.

Glostrup/Taastrup afd.s medlem, *Poul Colding Olsen*, døde 9/9 efter lang tids sygdom 66 aar gammel. I mange aar virkede han i afd. som sekretær og kasserer; han vil blive husket og savnet længe.

Med *Poul Colding Olsen* mistede Glostrup/Taastrup afdeling et trofast medlem, en god kammerat og et stort, uselvsk menneske. Han var altid en fast deltager, naar Marineforeningen kaldte, og han var aldrig bange for at yde en ekstra indsats for afdelingen eller skyttelavet.

Lemvig afd. har mistet sin tidligere formand og medstifter, gasværksbestyrer *Chr. Bach*, og med ham er et af Marineforeningens gode og trofaste medlemmer gaaet bort. I en lang aarrække havde *Bach* været med i Marineforeningens ledelse, først som kasserer og senere som formand. Ved afd.s 25 aars jubilæum modtog han Dannebrogskorset og ved sin afgang som formand modtog han udnævnelse til æresmedlem. Ved begravelsen 15/9 var afdelingen repræsenteret med flag og æresvagt, og sekretær *Peitersen* bragte en dybfølt tak for *Bachs* 35 aars indsats for Marineforeningen.

Frederiksberg afd.s tidl. bestyrelsesmedlem og mangeaarige kammerat, maskinmester *Hans Emil Hansen*, er afgaaet ved døden 4/10.

Hørsholm/Rungsted afd. har ved automekaniker *Holger Nielsens* død 20/10 mistet et af sine gode og trofaste medlemmer, som havde været med fra afdelingens oprettelse.

Ebeltoft afd.s medstifter, tidligere bestyrelsesmedlem og formand, senest æresmedlem, pens. overtoldbetjent *H. Pedersen*, Skærbæk, afgik 20/10 ved døden, 85 aar gammel.

Ved begravelsen fra Taulov kirke var afd. repræsenteret ved sin formand, mekaniker *Engberg Sørensen*, der bragte den gamle hædersmand en sidste hilsen. Ogsaa afd.s flag paraderede og foreningen havde sendt en smuk blomsterdekorat.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Skandinavisk søfartsmesse

I dagene 1—9/9 afholdtes der i Fyns Forum i Odense en stor skandinavisk søfartsudstilling med Foreningen til Søfartens Fremme som arrangør.

Paa denne udstilling gjorde især Søværnets meget omfattende og alsidige afdeling stor lykke og vakte megen interesse, denne attraktive indsats kunne messen ikke have været foruden. Ogsaa udendørs var der meget at se. Mange af Søværnets enheder gæstede havnen, heriblandt ogsaa en motortorpedobaadsflotille i forbindelse med sin »MOBA« — dvs. mobile base, en hel park af motorkøretøjer med alle arter forsyninger til en saadan flotille, hvori ogsaa indgik to tankskibe, noget ganske nyt i den danske orlogsflaade. MOBA'en træder herhjemme i stedet for et værktøjskib og vil altid være paa stedet, klar til assistance, naar MTB'erne gaar i havn.

Ogsaa Marinehjemmeværnet og Kvindeligt Marinekorps havde hver sin stand paa messen, ligesom ogsaa Forsvarsministeriets civile institutioner som Fyrvæsen, Lodsvæsen, Redningsvæsen og Meteorologisk Institut var udstillere.

Den gamle kongechalup fra 1700'erne tiltrak sig megen beundring ligesaa hele den søhistoriske udstilling, hvor orlogsskibe og handelsskibe mellem hinanden var anbragt i en kæmpemontre langs Forums ydervæg paa en meget illustrerende maade.

Ogsaa handelsflaaden med forskelligt teknisk tilbehør, uddannelsesformer og meget andet f. eks. sømandshobbyarbejde gav indtryk af dette for landet saa vigtige erhvervs daglige liv — kun skade at udstillingen ikke havde en aftenbesøgstid, besøget ville da sikkert have været mere tilfredsstillende for arrangørerne.

H. de L.

Marineforeningens Kalender

Helsingør afd. afholder andespil i Marinestuen den 1/12.
Københavns afd. afholder julehygge med damer i Marinestuen i Kongens Have 6/12.

Gentofte afd. afholder andespil paa Jægersborg Hotel 6/12.

Kongens Lyngby afd. afholder julestue paa »Lottenborg« 14/12.

Randers afd. afholder juletræsfest paa skydepavillonen 27/12.

Aarhus afd.s julefest for børn og voksne afholdes som sædvanlig paa hotel »Royal« den 30/12. Program udsendes.

Kongens Lyngby afd. afholder torskespisning paa »Lottenborg« 5/1 1963.

Gentofte afd. afholder medlemsmøde paa Jægersborg Hotel 9/1.

Søllerød afd.s skyttelaug begyndte sine skydninger paa Rudegaard 12/9 og fortsætter hver 2. onsdag — det er rigtige »Manneaftner« — mød derfor op.

Roskilde afd. mødes i »Kahytten« den første onsdag i maanedens — hele aaret rundt.

Glostrup/Taastrup's Skyttelaug begyndte skydningen 1/10 og skyder fremdeles hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Marineforeningens Skyttelaug, København, har trænings-skydning 27/11 1962 og 8/1 1963. Juleskydningen finder sted 11/12 1962 og Korrespondanceskydningen den 22/1 1963.

Roskilde afd. holder sin juletræsfest 30/12 paa hotel »Prinsen«.

Hempel's **ABSENTA**

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spatel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkydemåller, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m.v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfærlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften kl. 20—22 paa de nye baner i Roskilde-Hallen.

Glostrup/Taastrup afdeling afholder den 1. december julefest. Se nærmere i »Saa til søs«.

Glostrup/Taastrup afdeling indleder det ny aar med et medlemsmøde i »Kahytten« den 3/1.

Glostrup/Taastrup afdeling afholder admiralforsamling den 7/2.

Bogense afd. samles den første tirsdag hver maaned i Marinestuen paa Bogense Hotel.

Sollerød afd.s Skyttelav mødes til skydning paa Rudegaard den 1. og 3. tirsdag i hver maaned. Man har modtaget udfordring til en konkurrence med et lokalt »tørt« hjemmeværnskompagni (denne HJV-faglige betegnelse for Hærhjemmeværnet, røber at afd.sformanden hører til »det vaade« HJV), men iøvrigt paatænker Skyttelavets bestyrelse at tage kampen op med andre skytter.

Roskilde afd. mødes i »Kahytten« paa Hotel »Prinsen« den første onsdag i hver maaned.

Bog anmeldelse

I et særdeles smukt og fornemt udstyr har *Sam Svensson* paa Forlaget SPEKTRUM udsendt »Fra Sejlsnekke til Fuldrigger«, en samling klare og meget nøjagtige illustrationer ved *Gordon Macfie* af karakteristiske sejlskibstyper fra alle tidsaldre og lande, en art sejlskibenes kavalgade, idet der gengives en udvikling, som bortset fra lystsejlsads, i dag maa betragtes som afsluttet. (Pris kr. 38,50).

De meget smukke tegninger i mørke farver paa svært graagrønt papir er tillige opsat som en dekorativ vægplanche, hvor der i 55 eksemplere bringes en oversigt over »Sejlskibe gennem aarhundreder«. (Pris kr. 12,50).

Bogens særdeles nøjagtige, forbindende tekst — der dog ikke altid følger illustrationernes nummerfølge, hvad der er lidt forvirrende — rummer beklageligvis altfor mange oversættelsesnøjagtigheder; svenske og danske faglige skibsfarts- og skibsbygningsudtryk er til tider ret afvigende og en god oversættelse heraf er en svær opgave, deraf de mange fejltagelser.

Borgens forlag har udsendt *Hans Mathiasens* »Olie til Vestens skibe«, hvor forfatteren giver en levende skildring af sin færd i amerikanske marinekredse — ikke i de egentlige kampenheder, men som skibsofficer i et af de danske skibe, der blev rekvireret til allieret tjeneste her under de afsluttende kamphandlinger i Stillehavet, gives et interessant billede af hverdagen bag fronten blandt de mangeartede forsynings- og hjælpeskibe. En levende skil-

dring af danske søfolks indsats i allieret tjeneste. (231 sider. Pris kr. 26,00).

Som altid er det en glæde at fordybe sig i VIKINGENS smukke julehefte *Jul paa Havet*. Denne udmærkede publication, der som altid foreligger i saa god tid, at den kan naa at komme med i julegaveforsendelserne til vore søfolk ude omkring, rummer ogsaa i aar mange smukke bidrag, dels lødige og underholdende, smukt illustrerede artikler, dels gode farvelagte skibsbilleder af *Sinding, Landt, Qvistorff, Claus Wenskus, Oskar Knudsen* samt en helside med skibsskitser af *O. Ubbesen*. Glæd en sømand eller søfartsinteresseret med *Jul paa Havet* som julegave.

FLADEN, administration, teknik og civile opgaver kan nærmest betegnes som en fortsættelse af det store og lødige værk: *FLADEN gennem 450 år*, som udkom i fjor. Det bringer mange interessante afsnit om den store udvikling, der har fundet sted inden for vort Søværn siden 1945 og vor tilslutning til NATO idet man heri ser den store forskel mellem fortid og nutid.

Efter en indgaaende artikel om Flådens ledelse gennem tiderne, behandles den tekniske udvikling inden for specialer om Søartilleri, Søminevæsen, Televæsen, Orlogsværftet og mange andre institutioner. Ogsaa Fyr-, Lods- og Redningsvæsen beskrives af eksperter paa disse omraader, ligesom der i det store, smukt illustrerede værk behandles emner som Sanitetstjeneste, den gejstlige tjeneste, velfærds- og militærpsykologitjeneste og meget andet af betydning for det daglige liv i Orlogsflåden. Der er med de to bind skabt et populært og oplysende værk om den danske Marines udvikling gennem tiderne, og der er al mulig grund til at lykønske vor landssekretær, der har været medredaktør af det smukke værk, med det gode resultat.

O. H. M.

Søværnets juleskaal 1962

I lighed med forrige aar, har Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjenestes kontaktofficer for Søværnet meddelt, at der i aar udsendes 2 skaalstørrelser, den store (fajance) incl. oms. kr. 3,82 — den lille skaal (porcelæn) incl. oms. kr. 6,54 — begge skaale har samme dekoration: Søværnets anker omgivet af 8 specialtjenestegrenes emblemer.

Bestilling kan afgives gennem afdelingen til Marineforeningens Hovedkontor, men *aldeles omgaaende for at naa at komme med i leveringen*. Forrige aar var der stor interesse for disse juleskaale ogsaa blandt Marineforeningens medlemmer — beklageligvis er der endnu 2 afd., som ikke har afviklet deres mellemværende vedr. juleskaalen 1961.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgårdshaven . Tlj. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
Tlf. 3 40 00

— han regner med fremgang i medlemstallet i det nye aar.

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSEMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**v/ Harald Nielsen Tlf. 2198
Ny Havn**»Hotel Spangsberg«**Mødested for marinesforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA 1/3**Elektroinstallatørfirma
Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239**Johan Damsgaard**

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG
SKIBSVÆRFT**Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»**VIOLA**« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
N. A. CHRISTENSEN & CO.
Kongelig hofleverandør**RANDERS**

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
RANDERS**Chas. Mortensen**SEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf 41345

*Skibsradio, sendere og pejleanlæg*Sejl, flag og presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SVENDBORG***Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLEA/s Vejle Mælkekompani
Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER